

Četrtek, 13. oktobra 2005, št. 41, leto X., ISSN 1408-0494, vsak četrtek, cena 550 SIT • 2,35 EUR • 36 HRK

DEMOKRACIJA

**Kdo bo nasledil
Antona Ropa?**

Je Korelič goljufal Slovenske železnice?

FINANCE
Reforme
za družbeno
blaginjo

POLITIKA
Problematična
južna soseda
na poti v EU

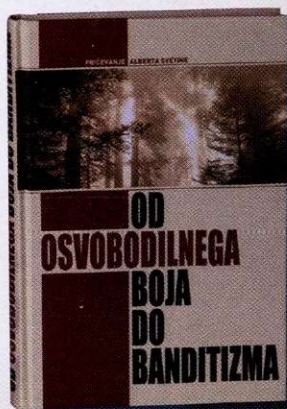
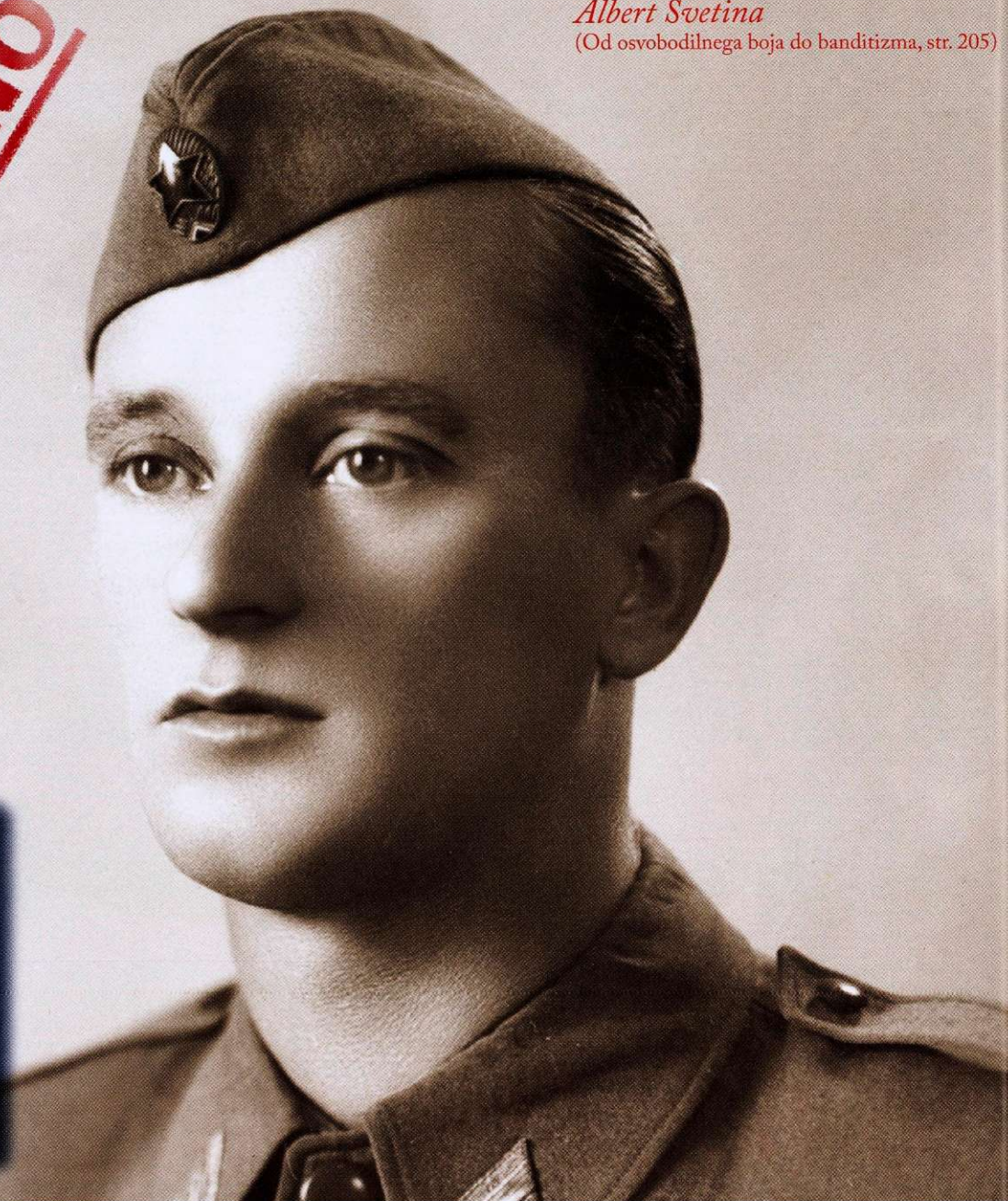
INTERVJU
Marko Pogačnik
Vnesti podjetniško
miselnost

„Ribičič je izvajal
praktično vse.“

Albert Svetina

(Od osvobodilnega boja do banditizma, str. 205)

AKTUALNO

Nova obzorja, d.o.o., Komenskega 11, Ljubljana

Albert Svetina

OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA

Nekdanji Mačkov pomočnik opisuje svojo razburljivo življenjsko pot. Slikovito predstavlja delovanje Ozne. 367 strani, 6.700 SIT

Naročila sprejemamo na telefon 01/ 434 54 63
ali po e-pošti knjigarna@demokracija.si

knjigarna
DEMOKRACIJA

Reforme, sindikati, Delo

Vladni odbor za reforme pod vodstvom ekonomista Jožeta P. Damijana je pripravil izhodišča za ekonomske in socialne reforme za povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Pretekli teden so se s predlogi Damijanove skupine seznanili vlada, koalicijski partnerji in tudi širša javnost. Javnosti je bil tako predstavljen osnutek strateških reform (o njihovi vsebini podrobno pišemo v članku Reforme za večjo družbeno blaginjo). V prihodnjih tednih naj bi se o tem razvila široka javna razprava. Do predlogov naj bi se opredila strokovna in laična javnost pa tudi vlada, ki predlagane reforme načelno podpira, saj se jih večina ujema s koalicijsko pogodbo. V prvi vrsti predlogi prinašajo ukrepe za povečanje konkurenčnosti in gospodarske rasti, sledijo ukrepi za učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in uporabo znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta, v tretji sklop sodijo ukrepi za učinkovitejšo in cenejšo državo. V četrtem sklopu so predlogi ukrepov za prilagodljivejši trg dela in večjo zaposlenost, za pravičnejši in bolj motivacijski sistem socialnih transferjev.

Kot pravijo poznavalci, gre za dokaj korenite reforme. Za vlado bo to nedvomno velik izziv, kajti za njihovo izpeljavo je treba v družbi doseči konsenz. V Nemčiji na primer upajo, da bodo z oblikovanjem velike koalicije dosegli soglasje za nujno potrebne reforme, s katerimi bi se Nemčija izvila iz krize. S tem ko naj bi bili v vladi krščanski in socialni demokrati, ki imajo velik vpliv na sindikate, naj bi obstajala večja možnost za izpeljavo reform v praksi. Po drugi strani pa je vprašanje, ali je lahko tako politično raznorodna vlada učinkovita. Pri nas je bilo s strani sindikatov že kar nekaj negotovanja zaradi dosedanjih ukrepov vlade in predlaganih reform, ki naj bi domnevno krčile socialne pravice zaposlenim. V sindikatih, ki so svetovnonazorsko blizu tranzicijski levici, tako že testirajo teren za možnosti protestnih shodov, s čimer seveda stvari poenostavljajo. Tako v Sindikatu vzgoje, izobraževanja, znanosti in kul-

ture Slovenije, kjer ima glavno vlogo Branimir Štrukelj, v posebnem vprašalniku, ki so ga v teh dneh poslali svojim zaupnikom, sprašujejo, ali bi se udeležili protestnega shoda, če bi ministrstvu za zdravje uspelo uzakoniti nižje nadomestilo za bolniško odsotnost ali če bi se uresničila napoved glede podaljšanja delovne dobe do 70. leta starosti, in podobno. Nedvomno bodo sindikati igrali osrednjo vlogo pri nasprotovanju predvidenim reformam. Zdi se, da so še vedno okuženi s staro socialistično miselnostjo, ko naj bi bilo vse na plečih države. Pomembno vlogo pri predvidenih reformah bodo odigrali tudi mediji, ki so večinoma zelo kritični do Janševe vlade. Še posebej tiskani mediji. Po mnenju Danila Slivnika, ki kandidira za člana Delove uprave, si pri Delu nasilno izmišljajo afere, nasilno iščejo stvari, s katerimi bi dokazali, da je sedanja oblast nesposobna ...

Dogajanje na Delu je tako v zadnjih tednih čedalje bolj vroče. Nadzorni svet je na predlog predsednika uprave Tomaža Peroviča odstavil odgovornega urednika Darijana Koširja in na njegovo mesto imenoval Janija Virka. Slednji si je pred dnevi premislil in odstopil od komaj dobljene funkcije, ker ni našel urednikov za posamezna področja, poleg tega pa mu je Perovič v pogodbi o zaposlitvi ponudil za četrtno manjšo plačo, kot jo je imel Košir. Kot da si Perovič po novem sploh ne bi želel Virka, čeprav ga je sam predlagal. Zgodbo je dopolnila napoved vrnitve glavnega in odgovornega urednika Maga Danila Slivnika na Delo, ki se po novem dobro razume s Pivovarno Laško, ta pa je s povezanimi družbami večinska lastnica časopisne hiše Delo. Nemara bo Slivnik že danes postal član uprave Dela, zadolžen za tehnične zadeve. Njegov prvi projekt naj bi bil dolgo napovedovani nakup Maga, katerega glavni urednik je. Ko so za Slivnikovo vrnitev na Delo, od koder je zaradi političnih pritiskov odšel leta 1995 skupaj z Vinkom Vasletom, Igorjem Guzeljem in drugimi ter ustanovil Mag, slišali nekateri spolitizirani Delovi novinarji, se jim je skoraj stemnilo pred očmi. Napisali so izjavo, v kateri so ostro nastopili proti imenovanju Slivnika za člana uprave in nakupu Maga. Magovim novinarjem so očitali novinarsko vprašljivo etičnost in politično pristranost. Seveda so se Magovi novinarji na to nemudoma odzvali. Po njihovo so se za javni napad na Mag odločili prav novinarji, med katerimi je bilo v minulih letih opaziti močne sledi politične korupcije, političnega korporativizma in kadrovskega nepotizma.

Skratka, v Sloveniji se vse spreminja. A zdi se, da nekateri tega še niso dojeli.

Metod Berlec

Že doslej je bilo s strani sindikatov kar nekaj negotovanja zaradi dosedanjih ukrepov vlade in predlaganih reform, ki naj bi domnevno krčile socialne pravice zaposlenim. V sindikatih, ki so svetovnonazorsko blizu tranzicijski levici, tako že testirajo teren za možnosti protestnih shodov.

9 Primorska posebnost?

Ob zadnjem referendumu se je izkazalo, da je na Primorskem približno 70 odstotkov tistih, ki so se udeležili referenduma, glasovalo proti novemu zakonu o RTV.

11 LDS pred kongresom

12 Vstopnica za Evropo

Minuli teden je minil v znamenju zelene luči za začetek pogajanj med Evropsko unijo na eni strani ter Hrvaško in Turčijo na drugi. Omenjeni korak bo pomemben tudi za prihodnje usmeritve slovenske zunanje politike.

16 Čas prelomnih odločitev

V začetku oktobra je minilo 15 let od ustanovitve Manevske strukture narodne zaščite (MSNZ), ki je postavila temelje uspešni obrambi procesa osamosvajanja Slovenije.

20 Revizorji Ropu nastavili ogledalo

22 Reforme za večjo družbeno blaginjo

24 Je Luka goljufala Slovenske železnice?

32 Ko narava pokaže zobe

Prebivalci himalajske pokrajine Kašmir, ki meji na Pakistan in Indijo, so zaradi mednarodnih sporov, ki nenehno pretresajo pokrajino, vajeni katastrofalnih razmer. Nedavni potres na tem območju in eden najhujših v zgodovini pa je za seboj pustil upustošenje, ki je vsega vajene ljudi pahnilo v še hujšo krizo.

34 Vnesti nameravam več podjetniške miselnosti

Pogovor z mag. Markom Pogačnikom

Izhajam iz tega, da je organizacija živo bitje, ki se mora prilagajati okolju. Zato bo vsekakor potrebnega več podjetniškega pristopa, saj je stanje v družbi veliko preveč "državno" in togo. Birokracije je mnogo preveč. Moj cilj je zmanjšati slednjo in predvsem to, da se SOD začne obnašati kot prava delniška družba. Kot podjetje torej, ki ima jasno določene cilje in strategijo za njihovo doseganje.

44 Teharski živi spomin

56 Jadranska liga

Začela se je peta sezona regionalne košarkarske lige. Pravijo ji Jadranska liga oziroma liga Goodyear.

Samo življenje se lahko veseli življenja

Ob tednu otroka, navadno je to prvi teden v oktobru, smo se pogovarjali z vršilcem dolžnosti direktorja na direktoratu za družino Jožefom Tivadarjem.

Fotografije: Gregor Poličevič

Kakšen je položaj otrok v današnjem družbenem okolju?

Otroci so med najbolj nemočnimi in občutljivimi člani družbe, zato so potrebni posebnega varstva in skrbi. Zato je že leta 1959 generalna skupščina ZN sprejela deklaracijo o otrokovih pravicah, leta 1989 pa je bila sprejeta konvencija ZN o otrokovih pravicah, ki zavezuje tudi našo državo. O položaju in pravicah otrok je bilo sprejetih tudi več priporočil in resolucij v raznih evropskih organih. Tudi slovenska ustava zelo jasno vzame otroka v bran in pravi, da "otroci uživajo posebno varstvo in skrb", in jim zagotavlja "posebno varstvo in skrb pred gospodarskim, socialnim, telesnim, duševnim in drugim izkoriščanjem in zlorabljanjem". O pravicah otrok govori več področnih zakonov. Na našem direktoratu pripravljamo spremembe in dopolnitve zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, kjer nameravamo predlagati nekatere ugodnosti staršem za lažjo vzgojo in varstvo otrok, spremenili pa naj bi se tudi družinski prejemki ...

Bo odslej tretji otrok deležen večje podpore?

Že zdaj družina s tremi in več otroki prejema enkratni letni dodatek za veliko družino. Ta letos znaša okoli 80 tisoč tolarjev. Žal letos ta znesek oziroma dodatek ni bil izvzet iz obdavčitve, ker sta tako pač sprejela vlada in parlament v prejšnji sestavi. Zato so družine letos prejele okoli 20 tisoč tolarjev manj. Naše ministrstvo je že podalo predlog, da se ta dodatek izvzame iz obdavčitve. Pričakujemo, da dodatek za veliko družino prihodnje leto ne bo obdavčen. Iščejo pa se rešitve, da bi to veljalo že za letošnje leto. V povezavi z omenjenimi spremembami in dopolnitvami je tudi predlog, da bi družine s štirimi in več otroki prejele višji dodatek za veliko družino, saj imajo večje potrebe.

Pa tudi čas je denar ...

Da, treba bo urediti tudi nekatere ugodnosti za starše za vzgojo in varstvo otrok, predvsem kar se tiče delovnih obveznosti, mislim na tako imenovano fleksibilnost delovnih razmerij.

Ali to pomeni, da bodo imele matere polovični delovni čas?

Že sedaj je možnost, da eden od staršev dela krajši delovni čas, in to do tretjega leta otrokove starosti. Sedaj predlagamo, da se ta čas pomakne na šest let oziroma do vstopa otroka v šolo. Vendar je pri tem treba reči, da roditelj dobi plačo samo za čas, kolikor dejansko dela, država pa mu plača prispevke za socialno varnost od sorazmernega dela minimalne plače, tako da ima polno zavarovalno dobo.

V Sloveniji imamo eno najnižjih rodnosti v Evropi.

Slovenija spada med države, kjer je rodnost zelo nizka in je že nekaj let pod kritično mejo. V zadnjih dvajsetih letih je število rojstev z okrog 30 tisoč padlo na 17.500 letno. Na to stanje opozarjajo strokovnjaki že nekaj časa. Da se starši ne odločajo za otroke, so različni vzroki. Na našem ministrstvu smo v zvezi s tem naročili javnomnenjsko anketo, ki je pokazala, da starši oziroma anketiranci kot najpomembnejše postavljajo delovno razmerje, se pravi službo, kot drugo stanovanje, šele na tretjem mestu so družinski prejemki. Mislim, da bo v prihodnje treba dvigniti pozitivno podobo starševstva in dati več veselja do življenja, kajti samo življenje se lahko veseli življenja. Treba pa bo tudi vsakega otroka posebej ceniti in spoštovati. Vsak otrok nam mora postati vrednota. Pri tem si ne smemo zatiskati oči pred raznimi težavami in nepravilnostmi, s katerimi se srečujejo otroci, starši in družine. Upam, da nam bo uspelo sprejeti pozitivne ukrepe za otroke in družine. Otroci so "edinstvena naložba" tako za posameznika kot državo.

Bi še kaj dodali?

Dodal bi samo to, da se ne bi smeli bati sprejeti otrok, saj če ne bo otrok, ne bo delovnih mest, prazne bodo porodnišnice, vrtci, šole, univerze idr. V naših glavah bi morali zbrisati miselnost, da so otroci samo strošek; nasprotno, otroci so bogastvo, ki ga lahko ustvarjajo in nam ga dajejo samo oni. Gmotne in druge pogoje za njihov zdrav razvoj in srečo pa moramo ustvarjati vsi, posamezniki in država. Prekmurski pregovor pravi, da vsak otrok prinese koš kruha s seboj. Razmislimo vsi o tej stari ljudski modrosti. Upam, da bodo tem ciljem sledili predvideni ukrepi družinske politike.

Peter Avsenik

Pozitivne spremembe
(Stran 8)

Pretekli teden
v parlamentu
(Stran 15)

Čukovo zavajanje
(Stran 19)

Oglasni nered
(Stran 26)

Disneyland na
ruski način
(Stran 28)

Upor na ladji
Pascal Paoli
(Stran 31)

Biseri v Sončnici
(Stran 38)

Zašita
(Stran 40)

Adamič, Lajović,
Premrl ...
(Stran 42)

Šola za zigole
(Stran 48)

Vizija ostaja
(Stran 55)

Atomik harmonik
in Turbo Angels
(Stran 58)

Črno brez belega
(Stran 59)

Časopis Slovenec
(Stran 62)

Televizijski koluti
x in diplomati x
(Stran 65)

Radozivi Pucko?
(Stran 66)

Hanžek laže!

Varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek je v oddaji TV Dnevnik 5. oktobra na očitek Branka Grimsa, da je v času kampanje pred referendumom o t. i. izbrisanih primerjal Slovence in Slovenijo s stanjem v nacistični Nemčiji, odgovoril, da nikoli ni primerjal Slovencev z nacisti. Očitno ima naš ombudsman zelo kratek spomin ali pa je izrekel laž, ki ima seveda kratke noge. Moral bo presneto paziti, da ne bo na koncu povlekel – krajšega konca.

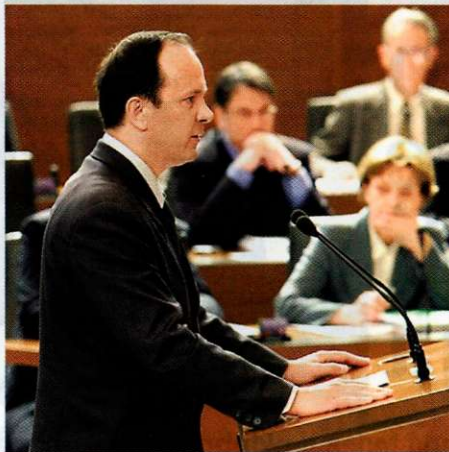
Evropejci

Pa imamo tudi mi svoj epikontinentalni pas. Pretekli teden so ga s posebnim zakonom v parlamentu razglasili slovenski poslanci in s tem med našimi južnimi brati Hrvati povzročili pravo histerijo. Slednji so v naslednjih dneh kar tekmovali, kdo bo na račun Janezov povedal kaj bolj sočnega. Čim bolj je bilo sočno, tem bolj je bilo evropsko. Tako je na primer hrvaški strokovnjak za mednarodno pravo Davorin Rudolf v eni izmed oddaj na njihovi nacionalki, posvečeni posebej tej temi, predlagal, naj Hrvaška zoper takšno slovensko potezo protestira tako, da Slovencem prepove kopanje v njihovem morju. Kako naj to izvede, ni povedal, dodal pa je, da je to evropsko. Če nekomu prepoveš kopanje v njegovem morju, to še ne pomeni, da mu želiš slabo, ampak le da ga želiš obvarovati pred vso svinjarijo, ki jo Hrvati in njihove ladje vsako leto spustijo v morje (da o morskih psih in veččah niti ne govorimo). To je torej človekoljubno dejanje, humanitarna dejavnost pa je seveda v skladu z evropskim duhom.

Še bolj v skladu z evropskim duhom je bil predlog profesorja zagrebske pravne fakultete Budislava Vukasa, ki je v isti oddaji predlagal, naj Hrvaška Slovenijo preprosto toži in od nje zahteva presojo o usklajenosti zakona s konvencijo o pomorskem pravu. Če namreč nekoga tožiš, potem mu s tem v bistvu priznaš, da je pomemben, ker nepomembnežev pač ne tožiš (razen če nisi Drago Kos, ki toži vsakogar), kar pa je znova v skladu z evropskim duhom in normami. Te namreč tako članicam kot nečlanicam nalagajo, da morajo na vsako državo gledati kot na enakovredno partnerko, in če nas Hrvatje tožijo, to samo pomeni, da nas jemljejo kot enakopravnega partnerja.

To, da so Hrvati svojčas pošiljali topnjače v Piranski zaliv in da so njihovi ribiči nedavno napovedovali, da bodo lastnorčno naredili red na meji, sicer ni povsem v skladu z evropskimi merili, a bi se že dalo kako opravičiti. Jasno je torej, da je Hrvaška že evropska država, če ne celo najbolj evropska med vsemi evropskimi državami. Njihova evropskost je menda tako visoka, da jih bodo v kratkem razglasili za najbolj priljubljen narod v Evropi, predsednik vlade Ivo Sanader pa bo postal Evropejec leta. In potem se bodo zbudili ... **Aleš Kocjan**

diktafon

“V normalni demokratični državi bi komentarji v javnih glasilih to sprejeli z velikim nasmehom in zapisali nekaj krepkih besed, v Sloveniji pa je to isto ponovil predsednik Društva novinarjev Slovenije Grega Repovž, s čimer se na formalni ravni vzpostavlja vodstvo društva novinarjev kot organ v sestavi LDS.”

(Poslanec SDS Branko Grims komentira zahtevo LDS, naj vlada umakne novi zakon o RTV, pri tem pa ugotovi veliko podobnost stališč LDS s stališči predsednika društva novinarjev Grege Repovža.)

“Enotna v skupnem boju za samostojnost sta Ljubljana in Zagreb vzporedno dvignila Triglav pri Bregani. Sedaj je treba skozi to go izkopati predor.”

(Istrski pisatelj Milan Rakovac bi se ovir v slovensko-hrvaških odnosih lotil z gradbenimi stroji.)

“Ker recimo mene osebno nikakor ne zanima odgovorni urednik na Delu, ampak nas zanima tisto, kar se že eno leto pogovarjamo.”

(Danilo Slivnik ne verjame, da je Jani Virk odstopil zaradi njegovega imenovanja v vodstvo časopisnega podjetja Delo.)

“Če smo bili mi brezbozi tiger, bo nova državnozborna protikorupcijska komisija zelo krotka muca.”

(Predsednik protikorupcijske komisije Drago Kos si pri obrambi svojega položaja pomaga tudi s primerjavami iz živalskega sveta.)

“Po odhodu z rektorskega položaja bo čas tudi za spraševanje o mnogih samoumevnostih, ki jih širi zdaj moderna neoliberalna šola.”

(Zdaj že nekdanji rektor ljubljanske univerze Jože Mencinger se bo po odhodu s tega položaja lahko posvečal svojim hobijem.)

“Če bi primerjal le po aplavzu, lahko rečem, da je tak aplavz, ki velja v Sloveniji za najmočnejšega, v tujini med bolj medlimi.”

(Vodja ansambla Slovenski muzikantje Andrej Smolej ugotavlja, da je slovensko občinstvo glede ploskanja bolj leno.)

“Političnih ambicij sploh nimam. Kakšne pa bi lahko še imel?”

(Predsednik države Janez Drnovšek se počuti kot politični upokojenec.)

“Najina zveza bi bila prednost, karkoli bi že počela, če bi bila zdravnik ali meteorologa na Kredarici.”

(Igralka Iva Babič, dekle igralca Primoža Ekarta, odgovarja na vprašanje, ali je ljubezenska zveza dveh igralcev prednost v vsakdanjem življenju.)

“Hrvaška ne zahteva nič tujega, ampak tudi svojega ne da; niti tovariš Tito se ni v vsem motil!”

(Hrvaški premier Ivo Sanader se je pri zavarovanju hrvaških nacionalnih interesov oprl tudi na dediščino pokojnega maršala.)

“Zdaj ko je zakon o RTVS sprejet, znižanje naročnine ni več v pristojnosti Branka Grimsa. Amen!”

(Mitja Cjuha se je po referendumu streznil.)

“Vsak dan lahko igram eno ali drugo. To res ni problem.”

(Predsednik LDS v odhajanju Tone Rop še vedno aktivno igra košarko in tenis. Morda mu zaradi tega ustreza sedenje na dveh stoli.)

Leničeva senca v Triglavu

Zadnje dni spremljamo zanimivo dogajanje na trgu prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja, saj se zaradi spremembe zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju nekaterim obeta milijardni posel. Možnost, da Zavarovalnica Triglav to novelo zakona dobro izkoristi, ni majhna, bo pa vsekakor draga. Za izgubarsko hčerinsko družbo Triglav zdravstvena pomeni novela zakona vsekakor rešitev, vendar pa to ne bo šlo brez vnovične izdatne dokapitalizacije. Prav to vprašanje naj bi pred časom predsednika in člana uprave Triglava Andreja Kociča in Boruta Eržena postavilo na različna bregova. Njuno nesoglasje je v preteklem tednu dobro izkoristil premeteni prvi človek Vzajemne Marko Jaklič in Kociču poslal ponudbo za odkup dela zavarovancev Vzajemne. Pri prodaji zavarovancev Jaklič menda računa na kaki dve milijardi Triglavovega denarja. Komu bo Kocič izplačal milijarde, po najverjetneje odloča nadzorni svet, že dlje časa pa je znano, da se počasi odreka Abanki. Za njo naj bi se zanimalo kar nekaj interesentov (največ možnosti naj bi imela Gantarjeva KD Group), vendar se resna ponudba do sedaj še ni pojavila. Kmalu bo tudi znano, ali bo uspela ponudba Triglava, finančne družbe, za prevzem nekoč mogočnega Slovenijalesa. Ponujena cena 12.500 tolarjev za delnico se ne zdi prav visoka. Vsekakor bo Kocič lahko nadzornikom pokazal rezultate izvajanja dela strategije širjenja na Balkan. Triglav naj bi po

Sedež Zavarovalnice Triglav v Ljubljani

daljšem času le pridobil možnosti za prevladujoč nadzor v največji črnogorski zavarovalnici Lovćen osiguranje, kjer ima že nekaj časa pomemben lastniški delež, letos poleti pa ga je povečal skoraj na polovico. Vendar so mu prevladujoč nadzor nad zavarovalnico v zadnjem času onemogočali nekateri vplivni črnogorski krogi. Še vedno ostaja zanimiva tudi vloga Kocičeve svetovalke Mateje Treven, ki jo je na ta položaj pripeljal iz vrst LDS politično kadrirani Lenič. Pri svojem delu naj bi imela povsem proste roke, kar je veljalo že za časa Jožeta Leniča, sedaj pa naj bi imela večji vpliv tudi na nekatere kadrovske menjave. Za direktorja naložb je po imenovanju Kociča iz Banke Slovenije pripeljala Roka Pivka, medtem ko bo izvršnega direktorja za finance Mirana Šubica zamenjala z dosedanjim članom uprave Žita Markom Remsem. Napovedane so tudi nekatere druge menjave, za katere ni najti logičnih razlogov. Da je bila Trevnova blizu Leniču in LDS, naj bi bilo znano že dlje časa, kadrovske menjave pa kažejo, da so te še vedno tudi dobro premišljene. Da ima Kocič pri vodenju hiše rahle težave, morda ni prenesetljivo. Nekateri naj bi že ob njegovem imenovanju izpostavljali njegovo neodločnost, medtem ko visoka strokovnost nikakor ni sporna. Postavlja se vprašanje, ali je nemara prav to razlog, da o kadrovskih rošadah pravzaprav bolj odločajo nekateri podrejeni kot sam predsednik uprave. D. V.

modrosti tedna

“Vedno bolj jasno postaja, da so le redki notarji tako ogroženi, da bi bil zaradi tega lahko ogrožen obstoj notarske pisarne v kakšnem podeželskem kraju. A četudi bi bilo to res, je rešitev tega vprašanja zelo preprosta – izravnava med prihodki notarskih pisarn. Mislim, da je vsak notar, tudi podeželski, upravičen, da dobi enako plačo, kot jo dobi sodnik v tistem okraju. Ni pa upravičen pričakovati več. Tam, kjer notarske pisarne ustvarjajo večji prihodek, je razumno pričakovati, da bodo solidarnostno pomagale kolegom s težavami.”

(Pravosodni minister Lovro Šturm)

“V Nemčiji je veliko nacionalnih dnevnikov razvrščenih na levo in desno, tem sledijo še deželni dnevnik, ki so spet razdeljeni. Tako polovica volivcev bere prve in polovica druge. Tudi v Sloveniji je volilno telo razdeljeno na polovico, ne moremo pa trditi, da ima vsaka stran na razpolago ‘svoje’ dnevnik. Če se neki dnevnik v želji privabiti med svoje bralce obe polovici razglašata za neodvisnega, se mu to ne posreči, ker se novinarji ne morejo kar na lepem pobeliti, in tako ostane njegova vsebina še vedno enostranska, pa naj se odgovorni urednik še tako trudi.”

(Publicist dr. Marko Kos)

Cene naftnih derivatov

V torek dopoldne sta Andrej Vizjak in Andrej Bajuk, minister za gospodarstvo in minister za finance, skupaj predstavila novo uredbo o oblikovanju cen naftnih derivatov, ki jo je vlada sprejela v ponedeljek. Pomemben podatek pri tem je, da je vlada z uredbo spremenila obračunsko obdobje za izračun prodajnih cen goriv. Namesto vsak drugi torek opolnoči, to je vsakih 14 dni, se bodo cene naftnih derivatov odslej spreminjale vsakih 28 dni. Kot sta sporočila ministra, je bilo treba za ublažitev posledic velikih sprememb nabavnih cen, ki imajo velik vpliv na spremembe prodajnih cen v Sloveniji, sprejeti popravke v do zdaj veljavni metodologiji oblikovanja cen naftnih derivatov. Da bi zmanjšali nihanja pri izračunu povprečne cene, se v novi uredbi za oblikovanje cen naftnih derivatov obračunsko obdobje podaljšuje z

Ministra Vizjak in Bajuk sta posegla tudi na področje oblikovanja cen goriv.

vseh 14 dni spravljale ob živce, in hkrati popravila model sprememb cen, ki sta ga zagovarjala nekdanja ministrica Tea Petrin in Anton Rop. V. K.

Rešilna bilka za slovenske kmete?

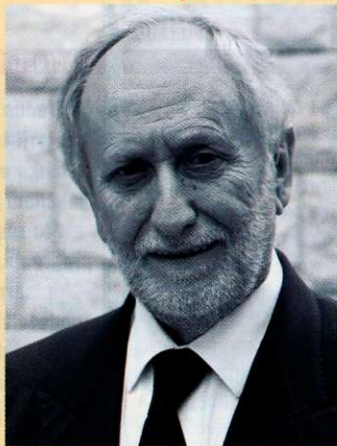

Se obeta rešitev kakovostnih slovenskih pridelkov pred pritiskom cenene tuje ponudbe?

Ljudje se zavedajo pomena zdrave prehrane, pri čemer slovenska živila zaradi vrste temeljitih pregledov in strogih meril nedvomno sodijo med najkakovostnejše. Poseben pomen imata integrirana in ekološko pridelana zelenjava. Žal pa domači pridelovalci ne mo-

rejo konkurirati nižjim cenam praviloma slabših tujih pridelkov, ki so često pridelani s pomočjo sredstev, ki jih EU dopušča, v Sloveniji pa so že leta prepovedana. Kar zadeva nadzor med celotnim postopkom pridelave je Slovenija torej korak pred unijo. Čeprav odločitve o nakupu slovenskih izdelkov potrošnikom ne moremo vsiliti, lahko veliko storimo s celovitim in pravilnim informiranjem o prednostih naravno pridelanih in nadzorovanih domačih izdelkov. Tega se zavedajo tudi v strokovnem svetu za kmetijstvo pri SDS, ki je v ta namen začel pogovore z Bety Breznik, ki vodi direktorat za varno hrano v sklopu kmetijskega ministrstva. Prvi odzivi so bili nadvse spodbudni, saj na ministrstvu načelno podpirajo pilotski projekt, ki so jim ga predstavili. Gre za projekt “Pikapolonica”, gospodarsko interesno združenje, ki vklju-

čuje več kot 70 slovenskih zelenjadarjev, ki pridelujejo zdravo zelenjavo, upoštevajoč naravi prijazne postopke, kar seveda pomaga ohranjati okolje. Pikapolonica po zgledu evropskih združnih zvez ponuja zanimiv model samoorganizacije članov, ki se je v EU izkazal za zelo uspešnega. Cilja projekta sta skrb za zdravo slovensko zelenjavo med domačimi kupci in nadaljnji razvoj zadrug, dolgoročno pa vseslovenska lokalna ponudba domače zelenjave. Za oba cilja bo potrebna pomoč ministrstva za kmetijstvo. Podpora ministrstva naj bi potekala prek finančnih prilivov in s pravico primerjalnih analiz zelenjave. Objavljeni in ustrezno predstavljeni izsledki bi namreč ob posebnem označevanju in primernem oglaševanju pomagali uveljaviti kakovostne slovenske pridelke. M. V.

Neumnosti

V Nedeljskem dnevniku, 2. oktobra 2005, se je pod tem naslovom oglašil Ivo Leban iz Ozejlana z zares edinstvenim modrovanjem. Že dolgo nisem bral tako pritlehtnega pamfleta. Najprej predstavi državo Slovenijo kot cirkus, kjer policija lovi komarje, jaha na slonih, ki jim zbežijo, kjer imajo narkomani raj, vrhunski meddržerji postanejo bebci, in nato ugotavlja, da smo teokratska država.

Ta preambula dokazuje, da smo teokratska država, kjer ima zadnjo besedo črni CK, ki nosi banalno ime komisija Pravičnost in mir. Ni ma smisla navajati še drugih prismodarij o črni legiji, o rdeči zvezdi ter srpu in kladivu na spodnjicah, hujskačih s prižnic, obrnjencih, mučenikih, disidentih, klobasanju neumnosti s paradižnikovo omako, polomiji v Portorožu, borbah brez jajc, kvizlingih, Avnoju v Jajcu, Titu s komunisti itd., itd. Celotno skrupucalo je sestavljeno iz najbolj primitivnih floskul in zgodovinskih "resnic", zraslih na zeljniku dolgoletne indoktrinacije in pomešanih v enolončnico. Potem postavi v vrsto komuniste, tigrovce, primorske duhovnike in srčne

Še vedno smo priče neizmernemu sovraštvu do Cerkve, ki naj bi rušila vse, kar je demokratično.

primorske fante ter jih pomeša v samo njemu znano mineštro, ki naj bi dovolila predsedniku vlade Janezu Janši pripravo praznika v Portorožu. Tu ne manjka čustvene ihtavosti in popolnoma nekritičnega pristopa tudi glede imenovanih, postavljenih v vrsto, saj nimajo niti približno enakih karakteristik. Če nič drugega, so bili tigrovci, primorski duhovniki in srčni primorski fantje (posebno bazo-

viške žrtve) nacionalisti (torej narodnjaki, domoljubi), česar komunistom ne moremo priznati.

Ko bereš te blodnje (kar 7.000 znakov), se vprašaš, kaj je hotel pisec s to kopico klevet, protislovij in vulgarizmov povedati bralcu. Edino, kar je nedvomno prepoznavno v tem branju, je neizmerno sovraštvo do Cerkve, ki po njegovo s

črnimi legijami ruši vse, kar je demokratičnega v Sloveniji. Najbolj seveda napada predsednika vlade, kjer izstopa sindrom proletarskega gneva in ihte zaradi proslave v Portorožu, ki ni bila organizirana po njegovem okusu. Vse to v slogu brez sloga, nagrmađeno brez logike, da je objektivna kritika nemogoča.

Priporočam, da bi tako pisanje prebralo čim več ljudi in se vprašalo, kako je mogoče priti do take miselne deviacije, ki ne upošteva ne dobrega okusa, ne kulture pisanja in ne pravil objektivnega poročanja, da o verodostojnosti povedanega ne govorimo. To pisanje bi lahko pripisali elementu neke nove verske sekte, ki zbegano išče izgubljene meglene "vredno-

te" v dogmatičnih doktrinah krvooločne preteklosti. Upam, da v Sloveniji ni veliko take miselnosti, ker v tem primeru ne bomo mogli kljubovati novim izzivom nenaklonjene sosesčine.

Ne morem vklikniti niti "Sancta simplicitas!" (Jan Hus na grmadi), ker bi bilo žaljivo za tisto slovensko "rajo, ki ploska", kot jo imenuje Leban.

Pavel Ferluga

Spremembe

Po desetih mesecih vladanja in dobro leto dni po volitvah je vlada pripravila dva pomembna dokumenta, ki posegata v gospodarsko sfero in življenje državljanov nasploh. Skoraj sočasno smo pričeli predlogu reform, s katerimi lahko pričakujemo spremembe, kakršnih doslej še nismo doživeli. Za zdaj se zdi, da bodo te veliko boljše od

je tudi to, da jih je pripravljalo približno 200 strokovnjakov z različnim političnim prepričanjem, kar je glede na dosedanje prakso vsekakor prijetna novost. Poleg tega je vlada pripravila državna proračuna za prihodnji dve leti, in to v zakonskem roku, česar v preteklih letih nismo bili navajeni. Pri vseh teh spremembah so zanimive reakcije zdajšnje

Po desetih mesecih vladanja je vlada Janeza Janše državljane prijetno presenetila.

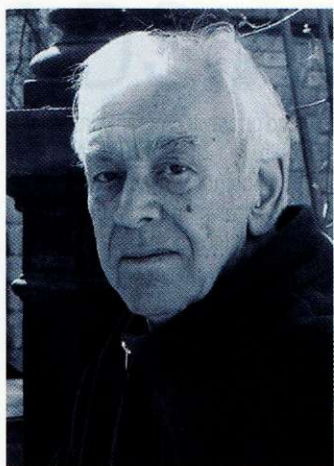
zmešnjave, v kakršno nas je pahnila nekdanja Ropova vlada. Četudi je ta v preteklih letih govorila, da dela revolucionarne spremembe, se je vedno pokazalo, da je vsaka od njih življenje državljanom in podjetnikom samo še bolj zagrenila. Spomnimo samo na dolgo načrtovano in pričakovano davčno zakonodajo – od uvedbe davka na dodano vrednost do trošarin itd. Najprej je zakon za dolgo obležal nekje v predalih, nato je bil sprejet v naglici. Davčne reforme, ki jih je pripravljalo prejšnje finančno ministrstvo s Tonetom Ropom, Dušanom Mramorjem in Milojko Kolar na čelu, so se na koncu izkazale kot velika zmešnjava, potrebni podzakonski predpisi pa so bili sprejeti z več kot

polletno zamudo. Med podjetniki je zavladala panika, na DURS se še danes ne znajdejo, davčni svetovalci in računovodje so še vedno precej izgubljeni. Zdajšnja vlada nato uveljavitve zakonov 1. januarja 2005 ni ustavila, pripravila pa je nekatere najnujnejše spremembe in državljanom delno olajšala življenje. Novi predlogi reform, ki jih je zdaj razgrnila pred javnostjo, napovedujejo korenite spremembe. Pomembno

opozicije. Razen splošnih floskul, kakršnih smo bili v obratni smeri deležni v preteklih letih, v prvih odzivih na predloge reform in proračunov konkretnih pripomb s strani največjih strategov LDS, kot sta Rop in Cvikl, nismo slišali. Celo Matej Lahovnik je poniknil. Nikakor se ne slepimo, da opozicija do predlogov reform ne bo kritična, vendar očitno potrebuje nekaj več časa, saj je težko na primer kritizirati dejstvo, da vlada znižuje davke. Doslej so se ti vedno samo višali, nikoli nižali. Gre seveda za odpravo davka na plače, kar je bila slovenska posebnost. Z njegovo uvedbo je nekdanja vlada ublažila dvig prispevnih stopenj za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje. Namesto njihovega povečanja je preprosto predpisala nov davek, ki je stroške dela še dodatno obremenil, na plačilni listi pa ni bil prikazan. Iz tega vira se je v državno blagajno vsako leto nateklo približno 100 milijard tolarjev. Zdajšnja vlada to postopoma odpravlja. In glej ga, zlomka, najbolj zagrizeni privrženci LDS poskušajo kritizirati to postopnost, sami pa so spodbujali čedalje večjo porabo, nepreglednost in zmešnjavo, v kateri so bila plodna tla tudi za korupcijo.

Vida Kocjan

Dr. Peter Starič

Ob zadnjem referendumu se je izkazalo, da je na Primorskem približno 70 odstotkov tistih, ki so se udeležili referenduma, glasovalo proti novemu zakonu o RTV. Že pred referendumom pa sem lahko iz pogovorov z ljudmi iz tistih krajev domneval, kako bodo glasovali. Ogromna večina sogovornikov je natančno povedala, kako bo, če bo novi zakon izglasovan. Tisto "kako bo" pa je imelo vselej tako obliko, kot da bi bilo naslikano z enotno šablono, izdelano v nekem skrivnem centru, in skrbno porazdeljeno vse od Sečovelj pa tja do Trente.

Primorska posebnost?

Nič ni pomagalo pregovarjanje ljudi in navajanje, "kako je že bilo". Kako je na primer predsednik Rdečega križa Mirko Jelenič na debelo posojal z dobrodelnimi prispevki zbrani denar "svojim", ki tega denarja verjetno nikoli ne bodo vrnili. Že ko so se zaradi takega nezakonitega ravnanja začeli zbirati nad njegovim glavno črni oblaki, ga je odkloval prejšnji predsednik Kučan. To je očitno pomagalo, da je bil na poznejših dveh sodnih obravnavah oproščen. Pomagala je tudi filozofija prejšnje ministrice za pravosodje Zdenke Cerar, da vsaka velika svinjarija še ni nujno tudi kaznivo dejanje. Pod tem dežnikom se je nabralo tožilcu Železniku kar 400 nerešenih spisov, ki pomenijo milijarde neizterjanega davkoplačevalskega denarja. Pa sojenje napadalcem na novinarja Petka, ki se vleče že več let (kjer so na zadnji razpravi glavne osumljence oprostili "zaradi pomanjkanja dokazov", naročnikov za napad nanj pa sploh niso odkrili). Pa nekaznovanje krivcev za aferi SIB in Zbiljski gaj ter še bi lahko naštevati.

Kakršno koli spominjanje na te vsem znane zadeve gre pri sogovornikih pri enem ušesu noter in pri drugem ven. Zanje je pomembno le tisto, "kako bo", ko bomo dobili "Janševo televizijo" in ko se bo nehala sedanja časnikarska svoboda, ko bo od ljudstva izvoljena vlada po svoji volji (in ne po volji prejšnje vlade, "ki se nikakor in nikoli ni vmešavala v javno RTV") nastavljal vodilne na naši RTV. Pri takih pogovorih dobimo občutek, da govorimo s človekom, ki ne zna uporabljati možganov, ampak poslušamo magnetofon. Kot da je velike možgane dobil nekako po pomoči, saj bi mu mali možgani popolnoma zadostovali. Prav premagovati sem se moral, da nisem sogovornikov vprašal, ali so jim tisto vedenje, "kako bo", sistematično vtepli v glavo ali pa so jasnovidci in že vnaprej vse vedo. Resnici na ljubo je treba povedati, da takega šablonskega mišljenja ne srečujemo le na Primorskem, temveč manj pogosto tudi drugje po Sloveniji.

Po takih pogovorih začne človek razmišljati, ali so Primorci že čisto pozabili, da so jim komunisti med voj-

no in po njej pobijali tigrovce, ki so morali biti ves čas prejšnjega režima zamolčani. Da so jim takrat pobijali domoljubne rojake, ki so jih za diverzante izšolali naši zavezniki Angleži ter jih s padali spustili na Primorsko, da bi jim pomagali osvoboditi deželo? (Resnico o tem lahko preberemo v knjigi *The Price of Patriotism*, ki jo je napisal Anglež John Earle, ki je bil tudi sam eden od padalcev.) Da so jim celo sedaj, ko imamo svojo državo, tisti, ki hočejo imeti primat nad narodno osvoboditvijo, blatili tigrovce, češ da so bili teroristi?

Po vojni, še zlasti po letu 1954, ko sta cona B in del cone A pripadla Jugoslaviji, se je s Koprškega izselilo zelo veliko Italijanov (tisti, ki so na slovenskih tleh zagrešili zločine proti človeštvu, so skoraj vsi pobegnili v Italijo že pred prihodom partizanov). Tu so ostali pretežno Italijani, ki so bili komunisti. Teh in njihovih potomcev je danes na Koprskem približno 2.500. Pa vendar imajo na tamkajšnji televiziji kar osem ur in pol televizijskega programa, večinski Slovenci pa le dobri dve uri na dan. Nesorazmerno veliko italijanskih oddaj na koprskem radiu in televiziji je leta 2003 povzročilo kar 1,657 milijarde SIT izgube (podrobnejši podatki o oddajah za manjšino so objavljeni v *Novi reviji*, št. 263-264, 2004).

Novi zakon o RTV, ki obljublja, da se bo z denarjem ravnalo gospodarnije, bo moral vsekakor poseči v to kričečo nesorazmerje, ki povzroča izgubo. Pa vendar so na Koprskem večinoma glasovali proti zakonu. Če pomislimo, koliko so morali Primorci

ve. Prednost so imeli tisti, ki naj bi po takrat obveznem svetovnem nazoru in pod krinko protifašizma predstavljali nekakšen branik pred vdorom zahodnjaških idej, nevarnih za našo ljudsko demokracijo. Prišleki so takoj dobili tudi močan politični vpliv in tega imajo še danes. Na drugi strani meje pa so Italijani naselili večinoma svoje enako zadržte (le z nasprotnim predznakom) državljane. Pričakovati, da bo spričo tako različnih nazorov enih in drugih tam prišlo do kakšnega pobotanja in mirnega sožitja, je isto, kot da bi čakali, da se pobotata Kajin in Abel. Pri tem pa moramo upoštevati, da je na obeh straneh meje veliko Kajnov in Abelov. Razlika med enimi in drugimi je edino v tem, da so Italijani najprej Italijani in šele potem komunisti (tisti, ki to so), iz notranjosti države naseljeni Slovenci in drugi z juga nekdanje Jugoslavije pa so najprej komunisti in šele potem Slovenci (oziroma Hrvati, Srbi, Bosanci itn.). Odveč je pripomniti, da to dejstvo Italijani zelo spretno izkoriščajo. Zato tudi večina tamkajšnjih volivcev ni začutila priložnosti, da bi z novim zakonom o RTV lahko končno korigirali omenjeno nesorazmerje oddaj ter zmanjšali ali celo odpravili vsakoletno milijardno izgubo. Ker doslej še nihče ni odgovoril na vprašanja, ki se tu in tam pojavljajo, zakaj vse to trpimo, lahko sklepamo, da gre za nekakšen tajni dogovor med Italijo in Jugoslavijo oziroma Slovenijo, o katerem vedo le posvečeni. Navadni državljani pa naj bomo tiho, ker gre za "višjo politiko".

Ali so Primorci že čisto pozabili, da so jim komunisti med vojno ali po njej pobijali tigrovce, ki so morali biti ves čas prejšnjega režima zamolčani?

pretrpeti pod četrstoletno tiranijo fašizma, je težko razumeti, zakaj so na Obali večinoma za to, da se tako nesorazmerje vzdržuje še naprej. Pa so bili zares Primorci tisti, ki so tako množično glasovali proti novemu zakonu? Ker se je v letih po vojni izselilo toliko Italijanov, je tam ostalo obilo praznih hiš in stanovanj. Vanje in v pozneje zgrajene bloke so jugoslovanske oblasti naselile svoje ljudi iz drugih delov drža-

Za konec pa še tole: ko je v zadnji TV-oddaji o novem zakonu voditelj Slavko Bobovnik vprašal Pavla Gantarja, kaj bodo njegovi storili, če bodo propadli na referendumu, je vprašani odgovoril: "Z vsemi sredstvi se bomo borili še naprej!" V tem primeru lahko uporabimo Einsteinovo prisposodbo, "da so taki ljudje podobni tistim, ki so si pokvarili želoled, pa se še niso čisto do konca izbruhali".

Obnovljena cesta na Mangart

Leta 2000 je zemeljski plaz odnesel del Loga pod Mangartom, dva mostova in dobršen del ceste na Mangartsko sedlo.

Do 7. oktobra letos je minister za promet Janez Božič odprl še zadnji, 1680 metrov dolg obnovljeni odsek regionalne ceste Strmec–Mangartsko sedlo. Zgornje Posočje pa kljub temu ostaja slabše prometno povezano z osrednjo Slovenijo kot z Italijo. Najvišje, do dobrih 2000 metrov nadmorske višine speljana 12-kilometrski cesta, ki je hkrati tehnični spomenik, je sedaj solidno obnovljena, če odmislimo, da bodo morali še nadomestiti začasna železna mostova.

Z zahtevno in mestoma nevarno obnovo ceste skozi plazišče, ki lahko še vedno nenadoma oživi, je Cestno podjetje Nova Gorica s podizvajalci začelo že leta 1993. Letos so za 33,3 milijona tolarjev asfaltirali še zadnji del vozišča, uredili odtoke za vodo ter postavili bankine in manjkajočo prometno signalizacijo. S tem se nam ceste ni treba več sramovati. Obnova bo zanesljivo pripomogla k

normalnejšemu razvoju turizma. Ob odprtju ceste so bili navzoči podpredsednik državnega zbora Vasja Klavara, minister Božič, državni sekretar Peter Verlič, direktor Direkcije RS za ceste Vili Žavrlan, poslanec in bovški župan Danijel Krivec, poslanec Ciril Testen, Jože Breclj kot predstavnik izvajalca del in Metod Dibatista (Družba za državne ceste).

Minister Božič je dejal, da je v teku rekonstrukcija dveh odsekov, ki sta bila

prav tako poškodovana leta 2000. K temu sodi tudi začetek graditve novega mostu v Logu pod Mangartom in manjšega viadukta pri Mlinču. Minister je poudaril pomen tamkajšnjih prometnih povezav in vrednost ceste kot tehničnega in kulturnega spomenika ter izrazil optimizem po nedavnih pogovorih s predstavniki resorne evropske komisije, ki po njegovo pomenijo dober obet za prihodnje cestne projekte v Sloveniji. Pomemb-

no pa bo pripraviti programe in projekte v resorjih, kjer lahko računamo na neposredno pomoč. Posebno poglavje za te kraje so državne in lokalne ceste, kjer je prav tako mogoče računati na pomoč EU.

Po prvem prilivu sredstev za popotresno obnovo ministrstvo čaka analiza potreb in možnosti uresničevanja nadaljnjih projektov. O konkretnih številkah bo mogoče govoriti po obravnavi državnega proračuna za naslednja leta.

Predsednik razvojne zadrage Log pod Mangartom Žarko Mlekuž je vesel kakovostne ureditve gornjega dela ceste. Še večja pridobitev pa bo, ko bo cesta urejena v spodnjem delu, kjer jo je plaz najbolj poškodoval. Erik Cuder iz pašne skupnosti Mangart je izrazil veselje nad dejstvom, da je država začela resno jemati njihovo prometno povezavo in cesto vrednotiti kot tehnični spomenik. Župan Krivec je poudaril, da obnova sama po sebi govori, da znamo tudi mi graditi ali ohranjati ceste v gorskem svetu. S preprečitvijo dodatne škode pa so po njegovo zmanjšali tudi stroške, ki bi nastali kasneje. **M. M.**

Viada je z obnovljenim odsekom regionalne ceste Strmec–Mangartsko sedlo in načrtovanimi novimi projekti pokazala skrb za celostni razvoj Posočja.

Nova Slovenija pred kongresom

Prpriave na kongres Nove Slovenije (NSi), ki bo 19. novembra v Novi Gorici, so v polnem teku. V ta namen se je v petek, 7. oktobra, sešel izvršilni odbor NSi in obravnaval aktualno dogajanje znotraj stranke.

Predsednik NSi Andrej Bajuk je na tiskovni konferenci po seji uvodoma poudaril, da so na izvršilnem odboru sprejeli nekatere ukrepe v zvezi s terminskim načrtom za predkongresna opravila. Obdobje za vlaganje kandidatur za organe stranke – na kongresu bodo namreč volili novo vodstvo – bo potekalo od 13. oktobra do 16. novembra 2005. Pri tem je izvršilni odbor NSi pregledal tudi poročilo statutarne komisije, ki oblikuje predlog sprememb statuta NSi.

Ta hip najbolj vroča tema v NSi je vsekakor morebitni Bajukov protikandidat. Bajuk je ponovil, da namerava kandidirati, njegovi najglasnejši kritiki pa računajo na kandidaturo evropskega poslanca Lojzeta Peterleta. Ta za zdaj še ni vložil kandidature za predsednika NSi. Kot je poudaril Bajuk, je odločitev o tem povsem njegova. Že zdaj pa je znano, da

Bajuka pri kandidaturi trdno podpira poslanska skupina NSi. To je v javnosti doslej že večkrat pojasnil njen vodja Alojz Sok in pri tem opozoril, da se bo število napadov na Bajuka pred kongresom verjetno še povečalo. "Laško rečem, da je bila v prvem letu dela Nova Slovenija izredno trden del vladne koalicije in verjetno je tudi to posledica mnogih napadov, predvsem na predsednika NSi Andreja Bajuka. V poslanski skupini razmišljamo in razumemo, zakaj je tako,

in predsednika v njegovem delu maksimalno podpiramo. Ta koalicija je sestavljena iz štirih strank, kar pomeni, da je situacija precej komplicirana, ko prihaja do usklajevanja, ampak lahko ugotovim, da se je o vseh ključnih problemih v prvem letu delovanja koalicija dobro usklajevala in uskladila in to pričakujemo tudi v prihodnje," je dejal Sok. Znano je namreč, da na Bajukov račun zadnje čase letijo ostre kritike, ker stranka leta 2004 ni veliko izboljšala izida voli-

tev leta 2000, kar je bilo glede na izid volitev v evropski parlament veliko razočaranje. Kljub temu pa je uvrstitev poslanke Marjetke Uhan v drugi krog izrednih županskih volitev v Trebnjem dober obet za lokalne volitve prihodnje leto.

Bajuk je pojasnil, da se ena od statutarnih sprememb, ki naj bi jih sprejemali v Novi Gorici, nanaša na izvolitev podpredsednikov, ki bi jih volil kongres. S tem bi spremenili dosedanja prakso, ki je "neke vrste predsedniški sistem", saj je podpredsednike doslej na predlog predsednika izmed članov izvršilnega odbora izvolil svet stranke. Člani izvršilnega odbora pa še niso končali razprave o stališčih do sprememb zakona o volitvah v državni zbor, trajnega sodniškega mandata in uvedbe pokrajn. Po njegovih besedah so v NSi predloge sprememb volilne zakonodaje v preteklosti podprli, vendar takrat v DZ ni bilo potrebne dvetretjinske večine. V stranki o tem niso razpravljali, prav tako ne v koaliciji, o tem so razpravljali le v poslanski skupini. Glede trajnega sodniškega mandata pa je Bajuk dejal, da je treba uvesti preizkusno obdobje. **G. B.**

Andrej Bajuk ima pred kongresom polno podporo poslanske skupine NSi.

LDS pred kongresom

Nekaj dni pred kongresom LDS je dogajanje v tej največji opozicijski stranki zelo napeto, za kar je dodatno poskrbel predsednik države in nekdanji dolgoletni predsednik stranke Janez Drnovšek. Na vprašanje Mladininega novinarja, ali se mu zdi, da bi bila v tem mandatu vladna koalicija LDS in SDS nekaj utopičnega, in ali se mu nasploh zdi smiselna v slovenskem političnem prostoru, je odgovoril, da se mu ne zdi nemogoča. "Meni se je vedno zdela mogoča in bi imela svoje prednosti. Vedeti moramo, da tako v politiki kot v gospodarstvu nikoli ni rešitev, ki imajo samo pluse in samo minuse. Takšna koalicija bi vsekakor imela več kadrovskega potenciala in več sposobnosti za vodenje države, imela pa bi najbrž tudi več težav, čeprav tudi sedanja vladna koalicija ne deluje brez njih. Z velikimi koalicijami je vedno tako, da mora v njih prihajati do nekih kompromisov, o katerih se je treba pogajati, to je precej naporno, mučno delo in tudi ne vedno najbolj učinkovito. Kljub vsemu pa je to ena od boljših možnosti, ker mislim, da bi takšna koalicija premogla precej državotvornosti in politične moči," je dejal Drnovšek.

Napad na Vajgla

Ta izjava je tako zmotila izvršnega direktorja stranke Petra Jamnikarja, da je v precej ostrem pismu, ki ga je poslal nekaterim v stranki, ki so blizu Jelku Kacinu, Drnovška obtožil, da poskuša prek Iva Vajgla LDS spraviti v zdajšnjo vladno koalicijo. "Spoštovani! Priporočam branje intervjuja z Drnovškom v zadnji številki Mladine. Razkril je vse, kar vemo že nekaj mesecev ... Navija za koalicijo s SDS, rad bi nas čim prej spravil v vlado, še naprej pljuva po LDS, Drnovšek v vsak slovenski kraj je dejansko začetek predsedniške kampanje. Vojsko, ki mu bo na volitvah delala, pa misli dobiti s prevzemom stranke ... Zato tudi želi imeti svojega človeka za predsednika stranke ... Popolnoma jasno je, kaj nam je storiti," je zapisal Jamnikar.

Vajgl odgovarja

Čeprav je poskušal Jelko Kacin kmalu zatem, ko je pismo prišlo v javnost, s svojimi izjavami nekoliko omiliti Jamnikarjevo ostrino, je pismo znotraj stranke povzročilo kar nekaj sporov. Ivo Vajgl je Jamnikarjevo ravnanje ostro obsodil. Dejal je, da Jamnikarju položaj plačanega funkcionarja LDS narekuje, da izraža mnenje na način, ki ne posega v odprto in pošteno tekmovanje za predsednika, ne pa da nastopa v vlogi nekakšnega diskvalifikatorja. Hkrati je na predstavitvi kandidatov za predsednika stranke v ljubljanskem mestnem odboru LDS zavrnil trditve, naj bi se zavzemal za koalicijo LDS in SDS, čeprav je tudi res, da tega ni povsem izključil. "Sam nisem nikoli poudarjal, da mora LDS v koalicijo s SDS, še najmanj pa da mora to storiti takoj. Tudi danes in po kongresu nima LDS nobene nujnejše naloge kot strniti vrste in okrepiti stranko za vlogo, ki jo ima v opoziciji. V splošno kulturo sodi tudi to, da strank, ki pripadajo demokratičnemu krogu, ne izključujejo apriori kot možnih partnerjev za oblikovanje vlade, vendar pa tega mojega stališča ni mogoče interpretirati kot program za sklepanje koalicij ali za vstop v vlado."

Bo Školč jeziček na tehtnici?

Zadnje dogajanje v LDS torej potrjuje, da bo boj za novega predsednika LDS nadvse trd. Če bi sklepali po glasovih, s katerimi je svet stranke nedavno potrdil tri kandidate za novega predsednika stranke, ima največ možnosti za izvolitev Ivo Vajgl (podpiral naj bi ga tudi Anton Rop), vendar poznavalci pravijo, da je zelo močan tudi Kacin, ki je na svetu stranke dobil sicer pet glasov manj od Vajgla, vendar naj bi imel zelo veliko podporo zlasti v bazi stranke. Slednje naj bi si še povečal, ko je pred kratkim na nekajdnevni brezplačni izlet v Bruselj (to pravico mu daje njegov status, saj lahko evropski poslanci vsako leto na ogled evropskega parlamenta in Bruslja na račun parlamenta povabijo določeno število ljudi) najprej povabil vodstvo kranjske LDS, v teh dneh pa naj bi se v Bruslju mudilo še vodstvo novomeške LDS. Verjetno ni treba ugibati, za koga bosta ta dva odbora na kongresu glasovala. Pri ugibanjih, kdo bo na mestu predsednika stranke nasledil Antona Ropa, ne smemo prezreti Jožefa Školča. Čeprav mu poznavalci ne pripisujejo prav velike možnosti, da postane predsednik, pa bi vendarle lahko bil jeziček na tehtnici. Statut LDS namreč pravi, da se, če v prvem krogu glasovanja nobeden od kandidatov ne dobi večine vseh veljavnih glasov, opravi drugi krog glasovanja, v katerem se pomerita dva najboljša kandidata iz prvega kroga. V tem primeru bi bila to najverjetneje Vajgl in Kacin, Školč pa bi imel možnost, da tiste, ki so glasovali zanj, javno ali pa v ozadju pozove, katerega kandidata naj podprejo. Tako bi na koncu pravzaprav on odločil, kdo bo novi predsednik LDS. Počakajmo do sobotе.

Aleš Kocjan

Kdo bo novi predsednik? Vajgl, Kacin ali kdo tretji?

Pri ugibanjih o tem, kdo bo novi predsednik LDS, ne smemo prezreti Jožefa Školča, saj bi bil lahko jeziček na tehtnici in bi pravzaprav on odločil, kdo bo zasedel Ropovo mesto.

Vstopnica za Evropo

Minuli teden je minil v znamenju zelene luči za začetek pogajanj med Evropsko unijo na eni strani ter Hrvaško in Turčijo na drugi. Omenjeni korak bo pomemben tudi za prihodnje usmeritve slovenske zunanje politike.

Za Evropsko unijo (EU) v celoti je ta čas najpomembnejše vprašanje vključitve Turčije, ki si za vstop v EU prizadeva že štirideset let, vendar njen prihod v "obljubljeno deželo" še po štirih desetletjih "poti skozi puščavo" ni gotov, saj bo evropska privolitev za vključitev Turčije odvisna ne samo od izida pogajanj, ampak tudi od razpoloženja petindvajsetice glede na zgodovinske okoliščine (nekdanji turški imperializem in kršenje človekovih pravic, genocid nad Armenci). Tako je do vključitve Turčije zelo skeptična Avstrija, ki ima za to povsem

prepričljive razloge, saj so se Turki pred stoletji dvakrat obrnili tako rekoč pred Dunajem, kar je seveda jasen dokaz, da pri Avstriji, kjer tudi javno mnenje ni naklonjeno vključitvi Turčije, ne gre za sindrom "habsburške nečimrnosti", kot Avstriji pogosto očitajo nekateri najglasnejši zagovorniki turške vključitve. Pri tem je šokantno, da turški premier Erdogan Evropo še vedno imenuje "krščanski klub", čeprav se je EU v preambuli

(spodletele) ustavne pogodbe odpovedala omembi krščanskih korenin.

V čigavem interesu?

Kakor kažejo raziskave javnega mnenja, vključitev Turčije v EU za zdaj ni vzbudila večjega nasprotovanja slovenske javnosti, kar kaže, da zgodovinske okoliščine (turški vpadi) ne vplivajo pretirano na slovensko javno mnenje, po drugi strani pa to pomeni, da slovenska javnost ni tako ob-

čutljiva glede vprašanja širjenja islama in spoštovanja človekovih pravic v Turčiji. Bolj bi se utegnilo zaplesti glede Hrvaške, s katero ima Slovenija po petnajstih letih še vedno nerazčiščene odnose glede meje, zlasti v Istri (na kopnem in na morju). Tako se v

Bo Piranski zaliv v primeru arbitraže ohranil svojo celovitost?

Predsednik vlade Janez Janša je v odnosu do Hrvaške še vedno previden.

zadnjem času v javnosti pojavljajo govorce o morebitnem razpisu referenduma o vstopu Hrvaške v EU. Uradna slovenska politika je še vedno naklonjena vključitvi Hrvaške v petindvajseterico, kar je v evropskem in slovenskem nacionalnem interesu zaradi odprave schengenske meje med Slovenijo in Hrvaško ter blagovne menjave, za Evropo pa je Hrvaška privlačna tudi zaradi morskega turizma, in to kljub dejstvu, da so hrvaške oblasti v zadnjih letih z uvajanjem novih predpisov tako rekoč odganjale turiste. Lahko pa se zgodi, da bo Slovenija v prihodnje, če bo prišlo do novih zaostreitev, razmislila, ali bo še podpirala Hrvaško pri njenem vključevanju v EU.

Neobstoječa meja

Osrednje in hkrati najtežje vprašanje v kontekstu slovensko-hrvaških odnosov je še vedno meja v Istri. Gre za problem, ki se ni začel ob osamosvojitvi, temveč že prej, to je po podpisu londonskega memoranduma leta 1954, ko je bilo razpuščeno Svobodno tržaško ozemlje (STO). Londonski memorandum je tedaj prepovedoval poznejše spreminjanje meja lokalnih skupnosti, občina Piran pa je pokrivala poleg svojega sa-

Nacionalni interes Slovenije je vrnitev stare in še vedno veljavne meje občine Piran.

vaški pomenila kršenje enega od določil londonskega memoranduma, da se ohrani nespremenjena narodnostna sestava omenjenega območja – v coni B sta bila tedanja uradna jezika slovenščina in italijanščina. S hrvaškim prevzemom večine nekdanje cone B pa se je prebivalstvo kasneje narodnostno močno spremenilo.

celotnim južnim bregom Dragonje in priključila zaselke Mlini, Bužin, Škodelin in Škrilje (ki so legalno del katastrske občine Sečovlje), čemur se je dolga leta upiral "enfant terrible" Joško Joras s protestnimi akcijami (uprl se je carinjenju gospodinskih aparatov, z napisom Tudi tukaj je Slovenija itd.), zaradi česar ga je doletela

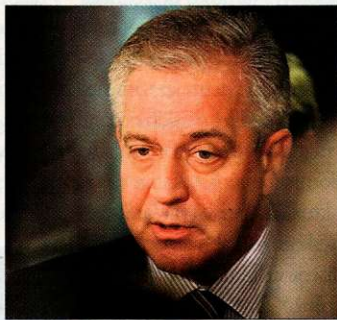
mero in grožnjami z ubojem pa so prisilile piranske ribiče v popolno defenzivo, čeprav bi jim sporazum o obmejnem prometu in sodelovanju omogočil ribarjenje globoko v hrvaških teritorialnih vodah.

Slovenska neenotnost

Ves čas od osamosvojitve do danes je bilo mogoče čutiti neenotnost v slovenski politiki glede meje v Istri. Medtem ko so Hrvatje nastopali tako rekoč enotno, so nekateri slovenski politiki in intelektualci zagovarjali stališče, da je meja tako ali tako na Dragonji in da pogajanje okrog tega ni smiselno, smiselno je le pogajanje o meji na morju oziroma o izhodu na odprto morje, kar pa bi bilo ob delitvi Piranskega zaliva na pol odvisno le od dobre volje Hrvaške. Mejo na Dragonji bi uzakonil sporazum Drnovšek-Račan, če bi ga hrvaški sabor ratificiral. Zanimivo je, da ta sporazum še vedno zagovarja zunanji minister Dimitrij Rupel, vendar z drugačnimi izhodišči kot na primer njegov nekdanji vladni in strankarski šef Anton Rop, ki je ob zadnji hrvaški ponudbi za arbitražo kot pogajalsko izhodišče postavil prav sporazum Drnovšek-Račan. Tako stališče je zavzel politik, ki je še

Anton Rop, predsednik LDS v odhajanju, še vedno zagovarja sporazum Drnovšek - Račan kot izhodišče za arbitražo.

Hrvaški premier Ivo Sanader zanika, da bi Hrvaška jemala nekaj, kar ni njeno.

Slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel še vedno zagovarja sporazum Drnovšek-Račan, a na drugačnih izhodiščih kot nekdanji premier.

Proti zakonu o epikontinentalnem pasu in ekološki coni sta glasovala Aurelio Juri (SD) in Jožef Školč (LDS). Slaba vest iz časov osamosvajanja?

danjega ozemlja še Kaštel, Kanegro in Savudrijo, ki ji jo je zapustil Antonio Caccio. Prav v času med londonskim memorandumom ter osamosvojitvijo Slovenije in Hrvaške se je zgodila ena najusodnejših nepravilnosti – meja občine Piran je bila nelegalno in nelegitimno prestavljena na mejo med katastrskima občinama Sečovlje in Kaštel (slednja je bila priključena Bujam). Že pred tem pa je prišlo do manipulacije glede narodnostne sestave, saj je dodelitev večjega (južnega) dela cone B STO tedanji SR Hr-

lo. S tem se je kršil londonski memorandum kar v dveh točkah, čeprav bi moral biti republiški pravni red podrejen mednarodnemu.

Republiška administrativna meja se je vedno bolj pomikala proti Dragonji. V času po osamosvojitvi, ko so bile zgrajene kontrolne točke, so Hrvatje zgradili mejni prehod na južnem bregu Dragonje, slovenska policija pa je tedaj popustila pritiskom in vzpostavila kontrolno točko na severnem bregu. Kasneje (1993) si je Hrvaška prisvojila še jurisdikcijo nad

tudi zaporna kazen. Slednja bi skoraj doletela tudi funkcionarje SLS s predsednikom Janezom Podobnikom na čelu, ko so lani pred volitvami zasadili lipo pred Jorasovo hišo in doživeli grobo aretacijo. Hkrati so se vsako leto zlasti v poletnem času pojavljali incidenti med slovensko in hrvaško policijo v Piranskem zalivu, lani pa je zavrelo še med hrvaškimi ribiči – eden od njih je celo zahteval, da mora Savudrijsko valo varovati vojaško ladjeve. Letošnji incidenti s trganjem mrež, kazanjem zadnjice pred ka-

lani s pretirano ostrino ob Podobnikovi aretaciji žugal Hrvaški, da ji bo Slovenija odrekla podporo pri vključevanju v EU. Poleg tega je problematičnost Ropovih stališč tudi v tem, da za izhodišče postavlja že doseženi kompromis, ki ne upošteva prej naštetih zgodovinskih okoliščin iz časa pred 25. junijem 1991. Pogajalsko izhodišče je namreč lahko le zadnja mednarodno priznana meja cone B STO, to pa je meja na Mirni, kot minimum pa še vedno veljavna stara občinska meja občine Piran. Takšno »

Čprav je mejni prehod na Dragonji samo kontrolna točka – meja namreč še ni določena – so Hrvatje z njo prejudicirali "začasno" mejo na Dragonji.

» izhodišče, podprto z zgodovinskimi dokazi, bi omogočilo precej boljše možnosti v arbitraži. Precej nezaupanja vzbujata tudi mnenje pomorskega strokovnjaka in člana Pahorjevega strokovnega sveta dr. Patricka Vlačiča, ki pravi, da nam nihče ne bo priznal Piranskega zaliva v celoti.

V pričakovanju evropskega obnašanja

Vprašanje meje v Istri je tudi ključno za preverjanje, ali je Hrvaška ta čas sploh zmožna evropskega

obnašanja. Hrvaška je ne nazadnje sama ponudila arbitražo v občutljivem obdobju, to je v času, ko je Slovenija z zakonom razglasila za Hrvatse zelo sporen epikontinentalni pas, čemur sta v državnem zboru nasprotovala Jožef Školč (LDS) in Aurelio Juri (SD), ki sta znana po svoji "državotvorni" drži še iz časa osamosvajanja Slovenije. Po eni strani se je mogoče strinjati s Hrvaško, da je odločitev slovenskega parlamenta pravno nična, saj gre za simbolično dejanje pri uveljavljanju slovenskih nacionalnih interesov, ki pa je vendarle pomembno zaradi enotnosti. Le-to je v pismu poslanec pozdravil tudi zelo kritični predsednik Civilne družbe Slovenija za mejo v Istri Frane Goljevšček. Ne nazadnje je prvi korak k enotnosti slovenskega nastopa v pogajanjih s Hrvaško že stališče, da je potrebna arbitražo tudi za mejo na kopnem in ne samo na morju, čemur hrvaška stran za zdaj še ne nasprotuje. Omenjeno stališče kaže na to, da se je slovenska stran vendarle zavedela, da brez določitve meje na kopnem ne bo mogoče določiti meje na morju, zato bi bilo najpametneje, da bi obe državi določili ad hoc arbitražo. Pri tem se bo morala Hrvaška odreči nekaterim enostranskim dejanjem, kot je na primer napovedano rušenje hiše na območju katastrske občine Sečovlje in preprečevanje uresničevanja SOPS. V nasprotnem primeru bo slovenska stran najverjetneje razmislila o tem, ali bo še naprej brezpogojno podpirala Hrvaško pri vstopu v EU, saj ima Slovenija kot članica EU strateško močnejši položaj.

Gasper Blažič

Potrebna je zrelost

Doc. dr. Andrej Rahten, predsednik odbora za zunanje in evropske zadeve pri strokovnem svetu SDS

Sedanja slovenska oblast podpira vstop Hrvaške v EU. Ali naj bo ta podpora res brezpogojna glede na dogodke v zvezi z mejo (načrt za rušenje slovenske hiše, prisvajanje ozemlja, ribiški incidenti, nespoštovanje SOPS)?

V mednarodnih odnosih obstajajo določena načelna izhodišča, kadar gre za urejanje odprtih vprašanj med državami. V bistvu gre za verodostojnost, ko gre za delovanje določene države v mednarodni skupnosti. Slovenija se je v odnosu do Hrvaške vedno držala načela pacta sunt servanda. Dosedelno je implementirala vse dvostranske akte med državama, kar pa na žalost za sosednjo državo ne drži povsem. Eden najočitnejših primerov je sporazum o maloobmejnem prometu in sodelovanju. Slovenija ga je sprejela z dobro vero, da bi olajšal življenje ljudem ob meji, tako na kopnem kot na morju. A žal je hrvaška stran

Dr. Andrej Rahten

jejo krog nasprotnikov hrvaške vključitve v EU in posledično zmanjšujejo krog njenih zagovornikov.

Ali Slovenija lahko izkoristi svoje članstvo v EU in postavi pogoje ter zahteva od Hrvaške, da se za vstop v EU obnaša evropsko?

Pogojevanja in grožnje nikakor ne sodijo med evropske standarde. To velja tudi za Slovenijo in sploh za vse partnerje v EU, ki v svojem bistvu temelji na strpnosti in medsebojnem spoštovanju. Bojim pa se, da se tega dejstva nekateri hrvaški politiki in pravniki ne zavedajo. Zelo težko je namreč imeti razumevanje za izjave, ki na primer izražajo neprikrite

grožnje slovenskim turistom oz. kopalcem na Jadranu ali izražajo negostoljubje slovenskim ribičem, če bi se zaradi nevihte želeli zateči v katero od hrvaških pristanišč. To je tipičen primer sovražnega govora, ki v EU nikoli ni imel

domovinske pravice, verjamem pa, da je ne bo imel niti v prihodnosti. Skratka, več bi bilo treba narediti za to, da v razpravah o dvostranskih odnosih prevlada kultura strpnega dialoga, ne pa da spremljamo na hrvaški strani licitiranje, kdo si upa izreči večjo žaljivko ali poslati v Piranski zaliv večjo vojaško ladjo. Tega evropski partnerji ne bodo razumeli kot dokaz zrelosti za vstop v EU.

ANKETA

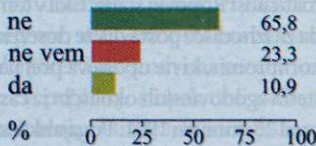
Kje naj poteka meja s Hrvaško v Istri?

- a) na reki Dragonji
- b) pri Savudriji
- c) na reki Mimi
- č) ne vem

Odgovorite na www.demokracija.si

Rezultati preteklega tedna

Ali podpirate ustanovitev treh novih škofij v Sloveniji?

Glavovalo: 587

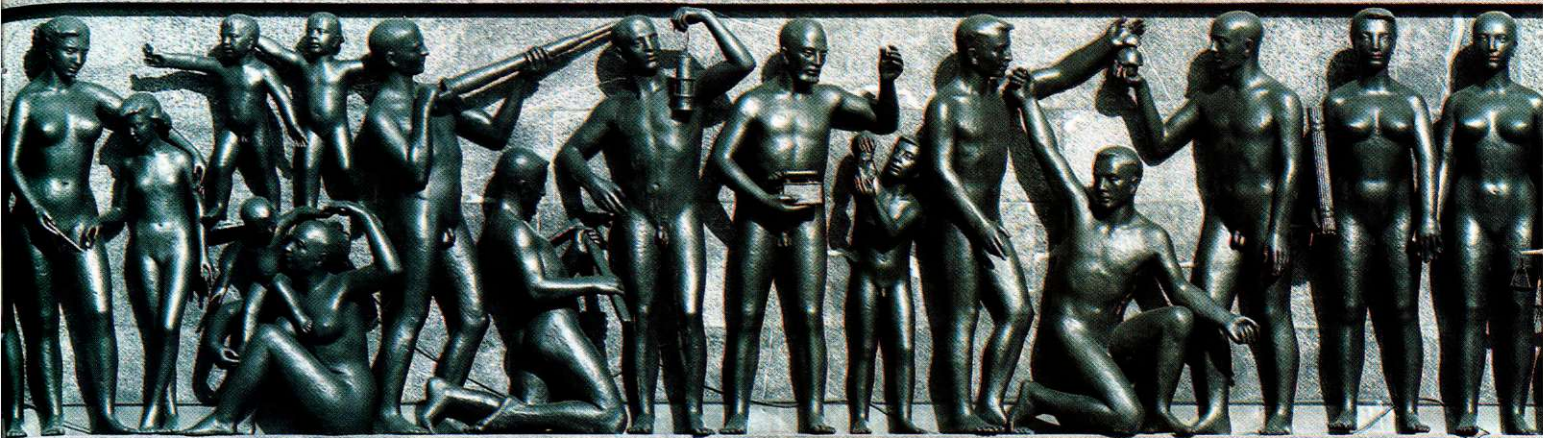
DEMOKRACIJA

FM 102.1
99.5
stereo
SDS

Radio VIVA

M.Sobota tel: 02/537-1949

Slave Klavora 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Tudi mi ga imamo

Osrednja pozornost v državnem zboru v preteklem tednu je veljala sprejemanju zakona o razglasitvi ekološke cone in epikontinentalnega pasu na Jadranu. Zakon je parlamentu predlagala vlada, poslanci pa so ga v torek sprejemali po hitrem postopku.

Ker so si bile vse parlamentarne stranke že pred sprejemanjem zakona enotne, da je zakon treba sprejeti, so ga na koncu z veliko večino vseh navzočih poslancev (62 od 64) podprle. Proti je bil poslanec LDS Jožef Školč, medtem ko se je poslanec SD Aurelio Juri glasovanja vzdržal. Kot je pred glasovanjem pojasnil Školč, zakona ne podpira, ker slednji po njegovem mnenju ne rešuje težav s Hrvaško, ne ekoloških problemov in ne vprašanja meje epikontinentalnega pasu; po Jurijevem mnenju pa je največji problem zakona to, da stane na morju ureja le navidezno in da ne preprečuje dodatnega slabšanja razmer na meji s Hrvaško. Preostali poslanci so se z ugotovitvijo Školča in Jurija načeloma strinjali, vendar so poudarili pomembnejše vidike, zaradi katerih je treba zakon sprejeti. Po mnenju ministra za okolje in prostor Janeza Podobnika (njegovu ministrstvu je pripravilo zakon) je zakon treba sprejeti zato, ker si bo Slovenija z njim zagotovila

enakopraven status do jadranskih sed, zlasti Italije in Hrvaške, s katerima si deli morski ekosistem severnega Jadrana. "Slovenija s predlogom potrjuje pravni status, ki ga je imela nekdanja SFRJ z Italijo o razmejitvi epikontinentalnega pasu med državama, hkrati pa z njim določa okvir izvrševanja svojih suverenih pravic, ki jih ima kot pomorska država z neposrednim dostopom na odprto morje," je dejal Podobnik. Podobno je menil zunanji minister Dimitrij Rupel. Kot je dejal, je temeljni cilj zakona zavarovanje suverenih pravic Slovenije na odprtem morju, izhodišče za to zavarovanje pa predstavlja prav teritorialni izhod na odprto morje, ki ga ta zakon predpostavlja.

Potrč ima rad ustavno sodišče

Medtem ko je odločitev slovenskega parlamenta, da Slovenija razglasi svoj epikontinentalni pas, še vedno odmevala (zlasti na Hrvaškem), je delo v slovenskem parlamentu teklo po ustaljeni praksi. Dan se je začel s pisanjem vodje poslanske skupine SD Mirana Potrča vodjema poslanskih skupin LDS in SNS, Antonu Ropu in Zmagu Jelinčiču. V pismu ju je Potrč povprašal, ali bi bili pripravljene podpisati zahtevo za presojo ustavnosti novele zakona o državni upravi, ki jo je državni zbor sprejel pred nedavnim, ker naj bi bila v nasprotju z ustavo. Po Potrčevem mnenju naj bi bil zakon v neskladju z ustavo zlasti zato, ker njegov 2. člen določa, da lahko

vlada za predstavitev svojih stališč v državnem zboru pooblasti direktorje posameznih direktoriatov. Po Potrčevem mnenju naj bi bilo to v nasprotju z ustavo, saj naj bi bila s tem kršena ustavna pravica državnega zbora, da v svojem poslovniku samostojno določa, kdo lahko poslanecem predstavlja vladna stališča.

Hvauc: Prevladal je lokalni patriotizem

Ali so v poslanskih skupinah LDS in SNS Potrču kaj odpisali, do ponedeljka ni bilo znano, znano pa je, zakaj je vlada v državni zbor poslala predlog sprememb dveh zakonov (o varnosti cestnega prometa in o poslancih) in nov zakon (o veterinarskih merilih skladnosti). Razloge za to sta na tiskovni konferenci v sredo predstavila poslanca SDS Srečko Hvauc in Franc Sušnik. Kot je v zvezi s predlogom sprememb zakona o varnosti cestnega prometa pojasnil Hvauc, je eno od pomembnih določil veljavnega zakona o varnosti cestnega prometa (veljati je začel 1. januarja letos) to, da je uvedel nove avtomobilске tablice, in sicer brez registrskih območij in grbov mest. "Na tako odločitev je prišlo kar nekaj pobud, da bi imeli na tablicah tako kot do zdaj oznake mest in grbe, in ker se tablice še niso začele delati, se parlamentu predlaga takšna sprememba zakona, ki spet uvaja oznake mest in mestne grbe."

Hvaucov poslanski kolega Franc Sušnik je govoril o razlogih za spre-

membe zakona o poslancih in sprejetje novega zakona o veterinarskih merilih skladnosti (oba je parlament že potrdil). Kot je dejal, je bil glavni razlog za spremembe zakona o poslancih v tem, da je zdajšnji zakon poslance, funkcionarje v javni upravi in ministre, s tem ko jim je za čas bolniške uzakonjal 100-odstotno nadomestilo, postavljaj v privilegiran položaj nasproti preostalim državljanom, kar pa ni dopustno. "Tako je vlada državnemu zboru predlagala, da se nadomestilo za bolniško tej skupini ljudi spusti na 80 odstotkov in se s tem izenači z nadomestilom, ki ga v primeru bolezni prejema drugi državljan, kar je državni zbor sprejel," je dejal Sušnik. Dejal je še, da namerava vlada v kratkem ta privilegij odpraviti tudi sodnikom, paznikom in še nekaterim drugim javnim uslužbencem, ki jih tokratne spremembe niso zajele.

Glede zakona o veterinarskih merilih skladnosti pa je Sušnik dejal, da gre za enega od zelo pomembnih zakonov; pripravilo ga je ministrstvo za kmetijstvo in pomeni uvajanje evropskega reda na področju varne hrane.

Če se bo torej poslanecem, ministrom in funkcionarjem v javni upravi lahko poslej kolcalo po visokih bolniških nadomestilih, ki so jih prejeli do zdaj, se kaj takega zagotovo ne bo dogajalo nikomur, ki je obiskoval stare internetne strani državnega zbora. Te so namreč od začetka tega tedna posodobljene in razširjene. **Ales Kocjan**

Čas prelomnih odločitev

V začetku oktobra je minilo 15 let od ustanovitve Manevske strukture narodne zaščite (MSNZ), ki je postavila temelje uspešni obrambi procesa osamosvajanja Slovenije.

Čprav je od časov rojevanja slovenske države pretekel razmeroma kratek čas, so sadovi tedanje odločitve slovenskega naroda vsem na očeh. A v času razoroževanja Teritorialne obrambe s strani Jugoslovanske armade sredi leta 1990 je bil uspeh procesa osamosvajanja vse prej kot zagotovljen. Pripadniki MSNZ so tedaj izkazali veliko poguma, njihova dejanja pa so kljub temu v kasnejših letih skoraj utonila v pozabo.

Uporniki za Slovenijo

Maja 1990 se je po izvedbi prvih večstrankarskih volitev po 52 letih in

oblikovanju Demosove vlade zdelo, da je uresničitev slovenske državnosti le še vprašanje časa, saj so bile razmere v Evropi in Jugoslaviji za to že zrele.

Le redki pa so tedaj vedeli, da je bil prav v tistih dneh izdan ukaz Republiškega štaba Teritorialne obrambe (TO), ki je bil pod močnim vplivom Beograda, o izročitvi orožja v skladišča JLA. Tistim, ki so bili seznanjeni z ukazom, je bilo takoj jasno, da bi bila Slovenija, če bi

izvedla ukaz, nezmožna kakršne koli obrambe. Osrednjo vlogo pri organiziranju preprečitve razorožitve in vnovične pridobitve orožja so odigrale tri osebe. To so bili tedanji sekretar za ljudsko obrambo občine Kočevje Tone Krkovič, ki je stopil v stik z novoimenovanima sekretarjema sekretariatov za obrambo in za notranje zadeve Janezom Janšo in Igorjem Bavčarjem. V veliki tajnosti in ob številnih nevarnostih so s po-

vezovanjem okoli 22.000 zaupanja vrednih pripadnikov TO izpeljali drzen načrt, ki bi po odvzemu orožja TO omogočil obrambo Slovenije pred oboroženim napadom. Projekt MSNZ je skrivno vzpostavil mrežo poveljstev in štabov, lojalnih demokratično izvoljeni slovenski oblasti, kar je bil zametek slovenske vojske. MSNZ je namreč oktobra 1990 prešla v sestavo TO, ki je nato branila nadaljnje faze osamosvajanja.

Brez pomoči MSNZ Demosova vlada ne bi mogla izpeljati plebiscita in dosegti zgodovinskega cilja – osamosvojitve Slovenije.

Ponosni na povezovalno preteklost

Na vse to je v svojem govoru, ki ga objavljamo na teh straneh, spomnil premier Janez Janša, ki je tedaj kot republiški sekretar za ljudsko obrambo odigral ključno vlogo pri pripravi na vzpostavitev slovenske vojske, ki nas je tako uspešno branila med desetdnevno vojno leta 1991.

Vladajoče sile, ki so nasledile Demosovo vlado in so več kot de-

Cas tveganja in predanega domoljubja

Govor predsednika vlade Janeza Janše ob 15. obletnici MSNZ v Cankarjevem domu, 4. oktobra 2005

setletje krojile domačo politiko z vplivanjem na javno mnenje (vse do lanskih državnozbornih volitev), so dejanja okrog MSNZ prezirale, v nekaterih primerih pa so jih poskušale celo blatiti. Tako nedopustno dr-žo pa lahko po svoje razumemo, saj so omenjene vodilne osebe, ki so prevzele politično oblast, pri osamosvajanju večinoma ostale ob robu dogajanja in čakale, v čigav prid se bo prevesila zgodovina.

Sedanja vladna koalicija kot tudi posamezniki v vladi pa nasprotno predstavljajo idejne naslednike Demosa. Zato se ne sramujejo pozitivne preteklosti, ki je povezala ves slovenski narod.

Pogled v ozadje osamosvajanja

V tej luči lahko razumemo tudi knjigo *Uporniki z razlogom* (izdalo jo je Ministrstvo za obrambo RS) izpod peresa Albina Mikuliča, dejavnega člana projekta MSNZ in udeleženca osamosvojitvene vojne. Čeprav so nekateri v knjigi opisani dogodki še dokaj sveži v spominu večine ljudi, je vloga pripadnikov MSNZ ostala praktično zamolčana vse do danes, tudi s strani zgodovinske stroke. Delno je stanje popravil televizijski dokumentarec z naslovom *Operacija 2-1-13-62*, zdaj pa Mikuličevo delo odstira pogled v ozadje dogodkov s poudarkom na delovanju MSNZ po posameznih pokrajinah, ki lahko vse Slovence navdaja s ponosom. **M. V.**

Tone Krkovič, operativni vodja MSNZ, je zaslužen za njeno kadrovsko in organizacijsko oblikovanje.

“Spoštovani veteranke in veterani, svoji padlih v vojni za Slovenijo, dragi rojaki!

Skozi vso zgodovino je bila suverenost narodov in posameznikov tesno povezana z njihovo sposobnostjo braniti se. Slovenci smo to dodobra občutili. Po začetku naseljevanja v današnje prostore v sredini 6. stoletja Slovenci skozi zgodovino niso imeli svojih kraljevskih ali plemenskih rodov. Imeli so kneza ali vojvodo, ki je bil sprva poveljnik pri skupnih bojnih četah, in oblast, ki jo je imel, je bila takrat le začasna. Prav tako pa so tudi potem knezi vladali deželi časovno omejeno. Knežji kamen, na katerem so ustoličevali novega vojvodo, je še danes simbol stoletja tleče miselnosti o samostojni slovenski državi.

Začeni s sobivanjem z Iliri in Kelti, nadalje z nadvlado Obrov in Germanov je slovenski narod dobrih 1400 let ob tuji nadvladi svojo samobitnost oblikoval in dokazoval skozi različne oblike deljene civilne in posvetne oblasti. Suverenost naroda sestavljajo državna oblast, prebivalstvo, zaokrožen teritorij in vojaška sila, ki to suverenost brani. Skozi zgodovino je veliko sinov slovenskega naroda dalo življenja pri branjenju svojih ali tujih interesov, nikoli prej pa Slovincem ni uspelo ustanoviti svoje države.

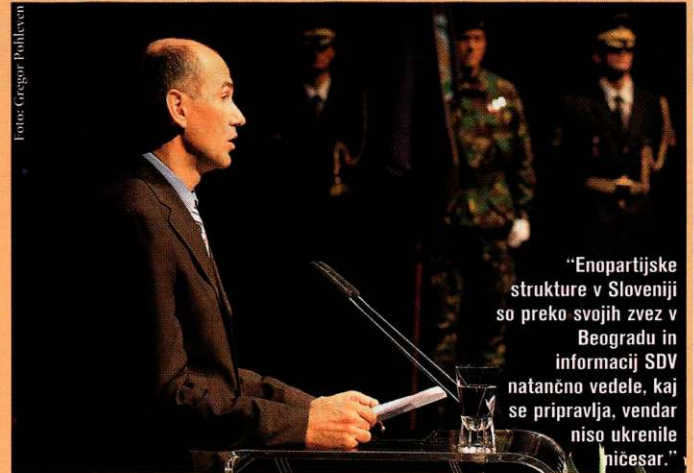
Blizu svoje suverenosti smo bili v času 2. svetovne vojne, ko je bilo partizanom obljubljeni oblikovanje slovenske vojske. Komunistična oblast je to besedo na koncu prelomila in slovenski narod je zopet ostal brez garanta svoje suverenosti. Eno nadvlado je zamenjala druga, ena ideologija je zamenjala drugo, in čeprav je slovenski narod pregnal okupatorje popolnoma tujega jezika, slovenski vojaki vojaške obveznosti niso služili v svojem jeziku.

Po zlomu socialističnega gospodarstva v vseh državah vzhodnega bloka je padel simbol delitve Vzhoda in Zahoda – berlinski zid, ljudje, željni svobode, so se začeli združevati in organizirati. Prehod v demokracijo je v teh državah potekal različno. Kjer so vladajoče

enopartijske elite spoznale bistvo, so se odločile za mehkejši sestop z oblasti, drugje so se spremembe zgodile v uporom in prelito krvjo.

V Sloveniji so teoretsko podlago nacionalnemu programu spisali razumniki v okviru Nove revije, znamenita 57. številka je dala ključni prelom, idejo samostojnosti je široko razglasila Majniška deklaracija. Od tod dalje je bilo samo še vprašanje, kako ta program udejaniti in kako bodo na to reagirale federalne strukture, predvsem najmočnejši srbski hegemonizem. Razlog za to je bil očiten, saj je bil slovenski narod spo-

žitvi TO, ki je bil izdan tik pred prvega slovenske demokratično izvoljene vlade sredi maja 1990. Enopartijske strukture v Sloveniji so preko svojih zvez v Beogradu in informacij SDV natančno vedele, kaj se pripravljajo, vendar niso ukrenile ničesar. Tudi kasneje, ko je bila demokratično izvoljena skupščina RS že oblikovana, o pripravah na razorožitev ni bila pravočasno obveščena. Med na volitvah poraženo staro nomenklaturu je prevladalo prepričanje, da je bolje, če orožje TO pobere JLA, kot pa da nadzor nad njim dobi demokratično izvoljena nova vlada. Tudi predsedstvo RS, ki bi moralo odvzem orožja TO nemudoma ustaviti, je reagiralo šele z dvodnevno zamudo

“Enopartijske strukture v Sloveniji so preko svojih zvez v Beogradu in informacij SDV natančno vedele, kaj se pripravljajo, vendar niso ukrenile ničesar.”

soben z 8 odstotki prebivalstva prispevati skoraj četrtino proračuna SFRJ.

Osamosvojitvena prizadevanja slovenskega naroda so se po zmagi Demosa na volitvah leta 1990 neposredno soočila s ključnim vprašanjem: Kako zagotoviti varnost osamosvojitvenega procesa in na kakšen način preprečiti verjeten nasilen poseg federalnih struktur, še posebej JLA, v praktično izvajanje nacionalne suverenosti?

Teritorialna obramba je bila leta 1990 precej bolj pod kadrovskim vplivom in formalnim nadzorom Beograda kot pa še nekaj let prej. Slovensko partijsko vodstvo se v letih 1987–1990 ni preveč vneto upiralo centralističnim težnjam v TO oziroma je bilo glede teh pritiskov medsebojno razdeljeno. Velik del aktivnih oficirjev JLA v višjih poveljniških strukturah TO, čeprav po narodnosti Slovencev, je slepo sledil ukazom iz Beograda. Vrhunec takšne slepe pokornosti je bil ukaz o razoro-

in tako omogočilo, da je JLA po končani akciji odvzela TO praktično vse težje orožje ter več kot 70 odstotkov lahkega pehotnega orožja in streliva. Orožje so obdržali samo v tistih občinah, kjer so se lokalni poveljniki TO samostojno ali ob podpori novoizvoljenih lokalnih oblasti neposredno uprli razorožitvi.

Maja in junija 1990 se je nova demokratična oblast v Sloveniji soočila z izjemno zahtevnim položajem, v katerem je morala pripravljati osamosvojitve, hkrati pa praktično od začetka oblikovati tudi ukrepe in sile za njeno zavarovanje. Vse to je bilo treba delati v zaostrenih razmerah, tako rekoč med dvema ognjema, saj so na volitvah in od zgodovine poražene sile enopartijskega režima stalno napadale Demosovo vlado, češ da mora dosledno spoštovati tudi zvezno jugoslovansko zakonodajo.

Podoben pritisk, podkrepljen z grožnjami uporabe sile, je prihajal

Čas tveganja in predanega domoljubja

» tudi iz Beograda. V takšnih razmerah smo izoblikovali načrt organizacije slovenske vojske znotraj sistema narodne zaščite, ki je bil v obstoječi zakonodaji definiran precej ohlapno in je omogočal sočasno delovanje vojske in policije. Najpomembnejše pa je bilo, da je bila struktura formalno podrejena MNZ in tako relativno neodvisna od beograjskih oblasti, poleg tega pa v rokah vlade in tako v veliki meri ločena tudi od formalnega vpliva takratnega predsedstva RS, v katerem je bilo nekaj pomembnih posameznikov, ki so bili izrazito nenaklonjeni že sami ideji o oblikovanju slovenske vojske. To se je formalno potrdilo februarja 1991, ko so štirje člani formalnega vrhovnega poveljstva TO podpisali tako imenovano deklaracijo za mir, v kateri so tik pred skupščinskim glasovanjem o najpomembnejših obrambnih zakonih in obrambnem proračunu ter nekaj mesecev pred agresijo na Slovenijo javno nasprotovali ustanovitvi slovenske vojske.

Organizacijsko in kadrovskeje Manevrsko strukturo narodne zaščite oblikoval Tone Krkovič, ki je bil z odločbo sekretarja za notranje zadeve Igorja Bavčarja imenovan za načelnika. K sodelovanju je povabil ljudi, ki jih je poznal od prej v TO in upravnih organih za obrambo. Šte-

vilni povabljeni so se odzvali klicu domovine in se nedvoumno opredelili za Slovenijo in proti Beogradu. Nekateri so imeli politične pomisleke, vendar je pri veliki večini lojalnost domovini odločno prevladala.

Polijska komponenta MSNZ je bila že od začetka v polni moči, saj so se v MSNZ vključile bolj ali manj obstoječe strukture posebnih enot in njena specialna enota. Še posebej v prvi fazi je bila policijska komponenta ključna varovalka celotne akcije, takratni sekretar za notranje zadeve Igor Bavčar pa eden redkih ljudi v Sloveniji, ki so se od samega začetka popolnoma zavedali dejstva, da brez lastne obrambne moči ne bo samostojne slovenske države. Iz enot TO, ki so obdržale orožje, in s pomočjo disperzije skromnih viškov pehotne oborožitve po celotni državi pa smo v nekaj mesecih zagotovili tudi preko 20.000-glavo vojsko, ki je bila skupaj s policijo sposobna ukrepe osamosvojitve zavarovati z realno silo. Pod tem dežnikom je bila julija 1990 sprejeta deklaracija o samostojnosti, pogajali smo se o zadržanju naših nabornikov bliže domu, varovali njihove evidence in pripravljani so bili ustavni amandmaji, s katerimi smo jeseni 1990, skoraj natančno pred 15 leti, v celoti prevzeli poveljstvo nad TO v slovenske roke.

Projekt maneverske strukture narodne zaščite nima primere v zgodovini. Oblikovan je bil v posebnih razmerah najbolj občutljive faze slovenskega osamosvajanja in prilagojen realnim političnim in vojaškim razmeram. Tveganje je bilo veliko. Takšna pa sta bila tudi cilj akcije in motivacija sodelujočih. To je bil čas velike zagnanosti, silnega tveganja posameznikov in čas predanega domoljubja. Čas, ko so se v glavah rušile pregrade in predsodki o mogočem in nemogočem, dovoljenem in prepovedanem, pravicah in odgovornostih, zvestobi narodu in zvestobi ideologiji. Rušilo se je veliko tega, kar je bilo cementirano v dolgih desetletjih starega štetja. Nov čas je terjal novega, bolj svobodnega in pogumnega posameznika. In projekt MSNZ je združil dovolj teh potencialov v narodu, da je bil uspešen.

Če takrat ne bi tvegali, samostojne Slovenije najbrž danes ne bi bilo. A s tveganjem in tistimi, ki imajo pogum, da ta izziv sprejmejo, je ponavadi tako: največ skrbi in truda vedno ostane skritega očem. Če stvar uspe, so toliko bolj vidni in občutni pozitivni rezultati tveganja, ozadje pa ostaja bolj ali manj skrito. V rezultatih pa se običajno prepoznajo vsi. Če projekt ne uspe, prvi nosijo posledice tisti, ki so tvegali največ.

Včasih so tisti, ki so bili proti tveganju in projektu, potem pri takšnem prepoznavanju običajno prvi in najbolj glasni ali celo podeljujejo odličja in medalje drugim. To ni samo slovenska posebnost niti nekaj, kar bi bilo v naših prostorih vezano samo na projekt MSNZ. Vendar pa takšno ravnanje dejstev za nazaj ne spreminja, zob časa pa vedno najprej ogloda zlagane podobe. S pogumom v zgodovino naroda izklešana dejanja pa živijo, postanejo del svetega v vrednostnem središču naroda in zaradi njih vedno nove generacije lahko hodijo vzravnano.

Projekt MSNZ sodi med dejanja, zbrana v vrednostnem središču Slovencev.

Pripadniki Maneverske strukture narodne zaščite so v prvih letih po osamosvojitvi v svoji skromnosti pomen svojih vlog v procesu osamosvajanja obdržali zase. Prav je, da slovenski narod spozna njihova dejanja, saj po toliko preteklih letih za molčanje res ni več razloga. Pogumni, ki ste sprejeli ta izziv, poskrbite, da bodo očem skrite aktivnosti postale znane. Če že ne zaradi vas samih, pa zaradi prihodnjih rodov, vaših otrok, da bodo v morebitni zgodovinski preizkušnji vedeli, kaj je mogoče in izvedljivo. In zaradi velike potrebe, da se izkušnja MSNZ vgrajuje v nastajanje profesionalne Slovenske vojske. Velika, neodpušljiva napaka bi bila zanemariti to izkušnjo, hkrati pa morda celo posnemati doktrino ali – bog ne daj – celo genocidno ideologijo poražene JLA.

Zahvaljujoč vam danes državljani Republike Slovenije živimo svobodno in samostojno. Mnogi večji narodi, kot je naš, še vedno hrepenijo po svoji državnosti. Danes, iz razdalje 15 let, povsem jasno vidimo rezultat vašega tveganja, dela in poguma. Slovenija kot samostojna, varna in stabilna država, kot enakopravna članica Evropske unije in zveze NATO izkorišča tudi z vašim tveganjem dosežene ugodne razmere za doseganje blaginje svojih državljanov.

Ob 15. obletnici projekta MSNZ se Slovenija s hvaležnostjo spominja vašega prispevka. Iskrena hvala.

Na osrednji slovesnosti v Cankarjevem domu je predsednik vlade Janez Janša povedal, da se "izkušnja MSNZ vgrajuje v nastajanje profesionalne Slovenske vojske. Velika, neodpušljiva napaka bi bila zanemariti to izkušnjo."

Vodstvo Gospodarske zbornice Slovenije je z opravljeno anketo, ki je bila zavajajoča in pomanjkljiva, doživelo hladno prho.

V začetku preteklega tedna je vodstvo GZS predstavilo izide ankete, ki so jo opravili kot protiutež avgusta opravljeni anketi ministrstva za gospodarstvo. Čeprav so napovedi GZS avgusta kazale na veliko prepričanost v svoj uspeh, je bilo v času njihovega anketiranja med gospodarstveniki slišati zelo veliko kritik. Nanašale so se predvsem na vsebino vprašanj v anketi GZS, na

Pri predstavljanju izidov zavajajoče ankete je Jožko Čuk sicer pokazal svojo zvitost, a pri tem v celoti "pogrnil".

Čukovo zavajanje

koncu pa je bilo veliko pritožb tudi na to, da so izvajalci ankete GZS po telefonu od družb zahtevali, "naj anketo vendarle oddajo", pogosto pa so želeli anketo opraviti tudi telefonsko. Zadnji dnevi, rok za oddajo ankete se je iztekel 21. septembra, so pokazali na veliko paniko v vodstvu GZS. GZS je še pred izvajanjem ankete obljubljal, da bo ta anonimna, na koncu pa se je izkazalo, da je imela vsaka anketa identifikacijsko številko podjetja in je bila torej daleč od anonimnosti. In kaj se je dogajalo?

Telefonska panika

Po podatkih GZS je anketo opravljal Center za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij pri Fakulteti za družbene vede v Ljubljani. Koliko je anketa stala, nam na GZS niso povedali. Ko smo službi za stike z javnostjo predstavili pripombe o tem, da so spraševali klicalci v podjetja in da anketa ni bila anonimna, nam je Bojana Leskovar odgovorila, da je bila anketa opravljena po vseh pravilih, in nadaljevala, da je telefonsko anketiranje potekalo v drugi fazi izvajanja ankete, klicana pa so bila podjetja, ki do tega datuma niso pisno ali po internetu odgovorila na anketo. Izvajali naj bi verjetnostni izbor podjetij, anketo pa naj bi tele-

fonsko izpolnilo 34,4 odstotka ali 3.157 podjetij. To pomeni, da je od 9.177 članov GZS, kolikor naj bi jih odgovorilo na anketo, podatke pisno oddalo le 6.020 podjetij, kar je glede na 56.149 (obveznih) članov izredno malo. Tudi če upoštevamo telefonsko opravljene ankete in s tem povezane pritožbe gospodarstvenikov, da so imeli anketarji navodilo, naj napeljujejo k odgovo-

rom, ki so pogodu vodstvu zbornice, je bil odziv slab. Odgovorilo je le 16,3 odstotka vseh članov. Posebna zgodba so tudi vprašanja GZS, še bolj pa odgovori. Vprašanja so bila taka, da bi moral vsak vprašani odgovoriti pritrdilno. Tudi na ponujene odgovore je bilo med gospodarstveniki slišati veliko kritike, mnogi so že ob prejemu ankete opozarjali na to, da lahko GZS izide kar tako

objavi, ne da bi čakala na odgovore. Tako je v začetku oktobra Jožko Čuk, predsednik zbornice, objavil izide in jih označil kot referendumsko zmago, saj naj bi "velika večina podjetij podpirala model enotne in učinkovite zbornice". Po njegovem prepričanju naj bi se bilo 51,6 odstotka družb opredelilo za celovito reformo zbornice, 48,4 odstotka pa naj bi jih bilo naklonjeno radikalni spremembi po predlogu ministrstva za gospodarstvo. Ob tem je zanimivo, da je na eno od vprašanj 25,3 odstotka vprašanih odgovorilo, da s predlogi ministrstva za gospodarstvo sploh niso bili seznanjeni.

Za konec

Anketa GZS je bila zavajajoča, moški odgovori so bili kot voda na mlin vodstva. Med vprašanji ni bilo takih o obveznem članstvu ni o marsičem, kar je anketa ministrstva za gospodarstvo imela. Poročilo o anketi GZS nima temeljnih sklepnih ugotovitev, podrobnejša razčlemba pa pokaže, da je bila anketa ministrstva bistveno kvalitetnejša. Jožko Čuk je tako doživel hladno prho, četudi tega ni priznal. Na koncu dodajmo, da sta obe anketi vseeno pripeljali do enakih ugotovitev, to pa je, da je zdajšnji zbornični sistem neustrezen in da je potrebna temeljita prevetritev tako sistema kot zaposlenih.

Vida Kocjan

Vprašanja GZ:

1. Ali menite, da slovenska podjetja potrebujejo enotno in učinkovito zbornico, ki bo sposobna sooblikovati ugodno poslovno okolje in spodbujati konkurenčnost ter prodor podjetij na tuje trge?
2. Ali soglašate s tem, da so v panožnih združenjih in regionalnih zbornicah GZS vključena vsa podjetja z namenom zastopanja interesov celotnega gospodarstva v Sloveniji in EU?
3. Ali bi podprli takšno vodenje zbornice, ki bi po načelu "eno podjetje, en glas" znotraj skupine podjetij glede na velikost zagotovilo uravnotežen vpliv malih, srednje velikih in velikih podjetij na delo zbornice?
4. Ali bi podprli odločitev zbornice o bistvenem znižanju članarine in povečanju deleža financiranja zbornice z izvajanjem plačljivih storitev ter drugih virov?
5. Koliko ste seznanjeni z vsebino predloga spremembe zborničnega sistema ministrstva za gospodarstvo?
5. Katera rešitev se vam zdi primernejša za slovensko gospodarstvo?
6. Ali se strinjate, da se opredeli in uveljavi enak sistem članstva istočasno za vse zbornice v Sloveniji?

Opomba: Anketa ministrstva za gospodarstvo je bila drugačna. Bilo je 15 jasno postavljenih vprašanj, med drugim vprašanja o zadovoljstvu z GZS, o tem, ali bi se vključili v zbornico, če bi bilo članstvo prostovoljno, na kakšen način želijo plačevati storitve zbornice in za kakšno obliko članstva v gospodarski zbornici bi glasovalo podjetje. Vprašanim je ministrstvo ponudilo številne možnosti odgovorov, tega pa v anketi GZS ni bilo.

Ropu nastavili ogledalo

Revizorji računskega sodišča so pregledali pravilnost poslovanja državnega proračuna za leto 2004 in ugotovili številne napake. Med drugim je Anton Rop s pospešenim odplačevanjem tujega dolga javnosti prikazoval bistveno boljšo sliko zadolženosti države. Hkrati je posojila najemal v Sloveniji, primanjkljaj pa zniževal z izdatnim izdajanjem zakladnih menic.

Tako kot za leto 2003 so tudi za leto 2004 revizorji odkrili, da državni proračun, kakršnega so nam predstavljali prejšnji oblastniki, ne kaže pravičnega stanja.

S spremembami zakonov zamegljevali stanje

Revizorji računskega sodišča so revidirali izvršene finančne načrte sedemnajstih neposrednih proračunskih uporabnikov, kar po revizorskih kriterijih predstavlja zadostno podlago za revidiranje pravilnosti izvršitve državnega proračuna za leto 2004. Poleg tega so pregledali izvajanje in financiranje

osemnajstih izbranih podprogramov, ki se financirajo v okviru revidiranih proračunskih uporabnikov, kjer so ocenjevali njihovo pravilnost in učinkovitost izvajanja. Poleg vseh ministrstev so revidirali še poslovanje Vrhovnega sodišča RS in Republiške volilne komisije ter državni proračun kot celoto. Zanimiva je ugotovitev revizorjev, da "zaradi vsakoletnega spreminjanja zakonodaje, ki bistveno vpliva na temeljno načelo izkazovanja izdatkov na podlagi denarnega toka (to je na dan plačila), obstaja visoko specifično tveganje, da prejemki in izdatki proračuna niso popolno in pravilno izkazani oziroma da ni za-

gotovljena časovna kontinuiteta izkazovanja prejemkov in izdatkov proračuna. Revizorji so posebej opozorili na to, da je bilo tudi na področju zadolževanja države zaradi nedorečenosti v izkazovanju dolga v primerjavi z metodologijo statističnega merjenja, ki jo uporablja EU in po kateri je naša država dolžna poročati o zadolženosti države, precej odstopanj. V sestavku smo se osredinili na proračun kot celoto, saj je revizijsko poročilo dolgo kar 298 strani. Ugotovitve revizorjev za posamezna ministrstva bomo predstavili prihodnjic. Razen enega ministrstva so si vsi proračunski porabniki prislužili mnenje s

pridržkom ali celo negativno mnenje. Za državni proračun kot celoto so revizorji izrekli mnenje s pridržkom.

Vlada ni prikazovala pravih podatkov

Po reviziji so bili proračunski prihodki za 16,6 milijona manjši, odhodki pa za 164,1 večji. Proračunski primanjkljaj se je povečal za 180,8 milijona tolarjev, kar pomeni, da vlada lani ni prikazovala pravih podatkov. Prejemki od kupnin iz privatizacije so izkazani 162 milijonov tolarjev prenizko. Tolikšni so bili stroški Slovenske razvojne družbe (SRD) in njene pravne naslednice DSU. Sicer pa vlada niti v letu 2004 s SRD in DSU ni sklenila pogodbe, s katero bi določila obseg stroškov za opravljanje poslov. To so revizorji odkrivali vse od leta 2000 in ministrstvo za finance je bilo na to pomembno napako zmeraj opozorjeno. Prav tako v proračunu ni bila izkazana pridobitev terjatve oz. kapitalske naložbe v Holding Slovenske železnice (SŽ) v znesku 4,6 milijarde tolarjev. Gre za obveznost, ki jo je država prevzela od Holdinga SŽ iz posojila za nakup potniških vlakov, v zameno pa terjatev spremenila v kapitalsko naložbo v podjetju, kar v državnem proračunu ni bilo zave-

Revizorji so odkrili, kar so finančni strokovnjaki vedeli že dolgo – da je Anton Rop kot predsednik vlade lani z zvijačami prikrival dejansko zadolžitev države.

Antonu Ropu je pri tem pomagal finančni minister Dušan Mramor, ki je z izdajo zakladnih menic ob koncu leta zakrival dejansko stanje.

Foto: Gregor Pohleven

deno, niti pri znesku dodatnega zadolževanja ne. Na dan 31. 12. 2004 ni bilo usklajeno niti stanje terjatev za naložbe v javne sklade v znesku 11,6 milijarde tolarjev. Zaradi vsega tega so revizorji "popravili" proračunsko postavko dana posojila in povečanje kapitalskih deležev za 4,6 milijarde tolarjev. To pomeni, da so bili izdatki večji za 4,6 milijarde, primanjkljaj pa za 4,4 milijarde tolarjev, kar je pomemben znesek.

Poroštev niso ustrezno zavarovali

Država je v letu 2004 dala poroštev za odplačila glavnice posojil v vrednosti 156,5 milijarde tolarjev, kar je 6,4 milijarde več, kot bi jih lahko (poroštev bi bilo lahko največ v višini 150 milijard tolarjev). Največ poroštev je namenila za posojila Holdingu Slovenske železnice, Družbi RS za avtoceste in Slovenski izvozni družbi. Med prejemniki poroštev je tudi več podjetij. Revizorji so ugotovili, da nekatera poroštev (predvsem za podjetja) niso bila zavarovana po predpisih, kar pomeni, da država pri dajanju poroštev ne zagotavlja, da so njena sredstva zavarovana pred izgubo, oškodovanji in prevarami. Pri tem so revizorji opozorili, da država nima splošnega predpisa, ki bi urejal zavarovanje danih poroštev, tega ne urejata niti dva t. i. pokrivna zakona. Zato se ne smemo čuditi, da je bilo v breme proračuna od leta 1996 do 2004 unovčenih za 36,7 milijarde tolarjev poroštev, od tega je bilo na zadnji dan leta 2004 še vedno izkazanih za 29 milijard tolarjev odprtih terjatev za že unovčena poroštev. Razliko med vsemi unovčenji poroštev in terjatvami za unovčena poroštev predstavljajo konverzije terjatev v kapitalske deleže, odpisi terjatev in v manjšem obsegu tudi poplačila terjatev. Največji delež terjatev so terjatve do TAM Maribor in Avtomontaže BUS (v stečaju) ter do Plutala, kjer je stečajni postopek že kon-

čan. Zato revizorji ocenjujejo, da v navedenih primerih skoraj ni možnosti za poplačilo terjatev. Zanimivo pri tem je, da je nekdanji finančni minister Dušan Mramor vztrajal, da so bila navedena poroštev zavarovana in da je treba počakati na izid sodnih postopkov ter razdelitev stečajne mase. V letu 2004 je bilo unovčenih za slabi dve milijardi tolarjev poroštev, danih pred letom 2004. Dodajmo, da bodo unovčenja danih poroštev Plutalu v stečaju v breme države tudi v letu 2005 in 2006, in sicer v znesku 423 milijonov tolarjev. Podobno je tudi z obveznostmi Novoteksa Tkanine iz Novega mesta in Pivke Perutninarstva iz Neverk, kjer so bile v postopku prisilne poravnave poplačane nekatere obveznosti banki, ne pa tudi državi. V breme države je šlo ali bo šlo tudi 237 milijonov tolarjev poroštev, ki je bilo dano družbi Oro Promes iz Kopra, v kateri je stečaj že končan. Revizorji posebej poudarjajo, da so takšni zaključki postopkov unovčevanja poroštev tudi posledica tega, da pri dajanju poroštev za prestrukturiranje gospodarstva vlada ni ravnala skrbno, ker ni zagotovila takšnih zavarovanj poroštev, ki bi omogočala poplačilo unovčenj.

S spornim zadolževanjem prikrivali prave podatke

V primerjavi z letom 2003 se je zadolževanje proračuna v letu 2004 povečalo za 17,5 odstotka, odplačilo dolga pa se je zmanjšalo za 7,1 odstotka. Račun financiranja tako v primerjavi z letom 2003 izkazuje za 53,5 milijarde tolarjev večjo zadolžitev od odplačila dolga, čemur pravimo netozadolževanje, kar je 213-odstotno povečanje glede na leto prej. Netozadolžitev v letu 2004 je izkazana v znesku 78,6 milijarde tolarjev. Dodajmo, da se je po razkritju napak netozadolžitev povečala na dobrih 83 milijard tolarjev, kar prikazujemo v posebni tabeli. Struktura zadolževanja v letu 2004 je

Zadolževanje in odplačila dolga v letih 2003 in 2004 po podatkih Ropove vlade in spremembe po ugotovitvah revizorjev

	Leto 2003	Leto 2004 (pred revizijo)	Po reviziji
Domače zadolževanje	216.516	253.649	258.262
Zadolževanje v tujini	8.079	10.361	
Skupaj zadolževanje	224.595	264.010	268.624
Odplačila domačega dolga	179.711	124.412	
Odplačila dolga v tujino	19.765	60.987	
Skupaj odplačila dolga	199.477	185.399	
Neto zadolževanje	25.118	78.611	83.224

(v milijonih tolarjev)

Opomba: Ropova vlada je znesek zadolževanja v Sloveniji napačno prikazala za 4,6 milijarde tolarjev. Za toliko se je povečal tudi skupni znesek zadolžitve, netozadolževanje pa je bilo namesto za 213 odstotkov višje za 231 odstotkov.

Realizirani proračun za leto 2004

Vsi prihodki	1.515.288.362 tisoč tolarjev
Vsi odhodki	1.595.688.919 tisoč tolarjev
Razlika	80.400.557 tisoč tolarjev

Opomba: Država je porabila dobrih 80 milijard več, kot je prejela.

Zadolževanje države v letu 2004

Zadolževanje	264.010.407 tisoč tolarjev
Odplačila dolga	185.399.676 tisoč tolarjev
Netozadolževanje	78.610.732 tisoč tolarjev

Opomba: Samo v letu 2004 nas je vlada zadolžila za dobrih 78 milijard tolarjev.

bila skoraj enaka strukturi zadolževanja v letu 2003. Tako kot leto prej se je država zadolževala večinoma na domačem trgu. Nasprotno pa je bila struktura odplačil dolga v letu 2004 bistveno drugačna kot v letu 2003. V primerjavi z letom prej se je delež odplačila domačega dolga v strukturi odplačil dolga znižal za 90,1 na 67,1 odstotka, odplačilo dolga v tujino pa se je v primerjavi z letom prej povečalo za 9,9 na 32,9 odstotka. Delež odplačil domačega dolga se je v letu 2004 glede na leto prej zmanjšal za 23 odstotnih točk, delež odplačil dolga v tujino pa se je v primerjavi z letom prej povečal za več kot trikrat. Revizorji so še

ugotovili, da bi se država kratkoročno lahko zadolžila le do 92,5 milijarde tolarjev, kar je 5 odstotkov vseh prejemkov, izkazanih v letu 2004. Namesto tega je izkazovala zadolžitev iz črpanja kratkoročnega posojila in izdaje kratkoročnih vrednostnih papirjev v višini 103 milijarde tolarjev. Četudi je Mramor zatrjeval, da izdaja kratkoročnih vrednostnih papirjev oz. zakladnih menic ne sodi v ta zakon, revizorji pravijo, da je posledica takšnega ravnanja vsako leto večji obseg izdaje zakladnih menic, ki je na zadnji dan leta 2004 pokrival skoraj celotni primanjkljaj bilance prihodkov in odhodkov.

Vida Kocjan

Narobe celo v DURS

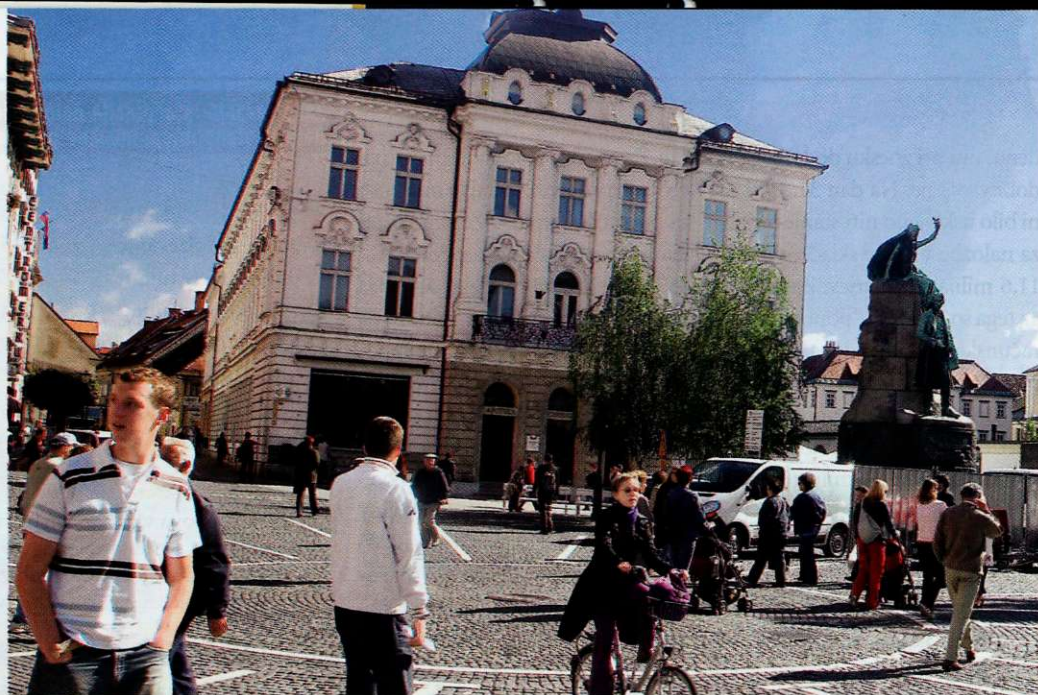
Zanimivo je, da so revizorji v poročilu okrcali tudi DURS in zapisali, da ta vodi knjigovodske evidence o davčnih obveznostih, terjatvah in plačilih posameznih zavezancev v treh nepovezanih sistemih, to je sistemu za pravne osebe, za fizične osebe skupaj z zavezanci, ki opravljajo dejavnost, in za zavezance za davek na dodano vrednost. Za knjigovodski evidenci za pravne osebe in za fizične osebe DURS sestavlja letni poročili, za DDV pa takšnega poročila ob koncu leta ni. DURS uporablja zastarel informacijski sistem, zaradi česar pri upoštevanju svojega kontnega načrta ni dosledna. Posebno je to vidno pri zamudnih obrestih.

Težave pri razporejanju denarja

Razporejanje denarja znotraj sprejetega proračuna je bilo v Sloveniji v zadnjih letih vedno vprašljivo. To pomeni, da so poslanci razpravljali in sprejemali ene zneske, ministrstva pa so med letom ta denar med seboj prerazporejala. V letu 2004 je bilo takšnih prerazporeditev v višini 65,8 milijarde tolarjev. Za slabo polovico teh se je odločila vlada, revizorji pa so pri tem našli kar precej napak.

Če so nekateri vidni ekonomisti nekdanje elite še januarja letos govorili, da komisije in odbori običajno ne prinašajo uspeha, je Damijanov odbor za reforme dokazal, da je s svojim delom mislil resno. Dvesto strokovnjakov je pripravilo predlog reform, kakršnih Slovenija še ni doživela, a so za njeno blaginjo več kot potrebne.

Odbor za reforme pri predsedniku vlade je predstavil predlog ekonomskih in socialnih reform za povečanje konkurenčnosti slovenskega

Reforme za blaginjo

gospodarstva. Gre za vladno gradivo, namenjeno javni razpravi. O predlogu reform poteka široka razprava, večina pa se strinja, da je dobra podlaga za nadaljnjo obravnavo. S predlogom se seveda ne strinjajo v opoziciji, predvsem v LDS, kar pa je normalno, saj bi s tem na laž postavili "svoje dobro" delo v preteklih letih.

Za razvojni preboj

Uvodoma odbor za reforme, ki ga vodi dr. Jože P. Damijan, opozarja, da je namen predloga v tem, da se vlada in javnost seznanita s celoto in se do nje tudi opredelita. V odboru pričakujejo, da bo vlada predlog podprla kot splošno usmeritev, ki jo je pripravljena upoštevati pri svojem delu in za njo sprejeti tudi politično odgovornost. Hkrati pričakujejo, da bodo do-

bili tudi usmeritve za pripravo konkretnih rešitev. Predlog reform po posameznih področjih je pripravila skupina več kot 200 strokovnjakov. Njihova motivacija naj bi bilo sodelovanje za razvojni preboj za boljšo prihodnost Slovenije. Dodajmo, da gre za nazorsko in mnenjsko zelo raznolike posameznike, ki so skozi delovne skupine sooblikovali kompleksen, celovit in usklajen predlog reform. Poročilo za zdaj še ne vsebuje podrobnih in natančnih kvantifikacij njihovih učinkov na javne finance in njihovega prispevka k doseganju ciljev. Člani odbora poudarjajo, da bo pred izvedbo posameznih ukrepov treba narediti vse potrebne kvantitativne ocene učinkov. Prav tako se niso predlagali podrobnih rešitev za vse ukrepe, ampak so se osredinili na njihovo sploš-

no vsebino. V časovnem načrtu je celoten nabor ukrepov razvrščen na tiste, ki bi jih po njihovem mnenju morali začeti uresničevati takoj, in tiste, za katere je treba narediti še dodatne analize in jih podrobneje razdelati. Opredelili so tudi odgovornost, kar je vsakakor novost v slovenskem prostoru. Za strokovnost in smiselnost predlogov odgovarjata vodja odbora za reforme in njegov namestnik (dr. Janez Šuštaršič). V odboru poudarjajo, da je bilo ključno vodilo pri pripravi reform vključenost vse zainteresirane stroke in partnerska izmenjava mnenj med člani posameznih delovnih skupin. Pri tem so skušali doseči kar največje soglasje o predlaganih ukrepih.

Cilj je boljše življenje vseh

Zdaj pa pogledjmo, kaj strokovnja-

ki predlagajo. Da je Slovenija na razvojnem razpotju, nedvoumno ugotavljata tako strokovna kot politična javnost. Zato je treba slovensko družbo celovito prevetriti in postaviti nove, boljše razvojne temelje. Ključni cilji pri pripravi predloga reform so želja po doseganju boljšega življenjskega standarda vseh prebivalcev Slovenije ter konkurenčnejše in uspešnejše gospodarstvo, kar pa lahko dosežemo le z večjo gospodarsko rastjo. Če želimo to doseči, moramo izpeljati strukturne reforme. V odboru so prepričani, da je treba za to, da bi dosegli preboj, spremeniti sistemske parametre, ki bodo izboljšali institucionalno razvojno klimo in spodbudili posameznike ter podjetja k večji in kakovostnejši aktivnosti.

Davčna reforma

Z davčno reformo v smeri uvedbe enotne davčne stopnje (EDS) in poenostavitve davčnih predpisov želijo predvsem razbremeniti slovensko gospodarstvo in oblikovati pogoje za njegovo večjo konkurenčnost na svetovnih trgih. Pričakujejo predvsem dva ključna učinka, in sicer znižanje brutostroškov dela zaradi odprave davka na izplačane plače, z uvedbo EDS pa bo prišlo do zmanjšanja relativ-

Vladni odbor za reforme je izhodišča predlaganih ekonomskih in socialnih reform za povečanje konkurenčnosti gospodarstva predstavil tudi gospodarstvenikom. Gospodarski minister je poudaril, da Slovenija potrebuje razvojni preboj, ker je razvojno zaspala.

Predlog reform je predsednikom in vodjem poslanskih skupin koalicijskih strank predstavil Janez Janša, predsednik vlade.

Predlog reform

Predlog reform prinaša:

- več ekonomske svobode,
- preprostejše in preglednejše delovanje države,
- podjetništvu bolj naklonjeno in prijazno državo,
- odpravo različnih birokratskih in administrativnih ovir,
- učinkovitejšo in tržnim razmeram ustrezno lastniško strukturo,
- nižje davčne obremenitve in poenostavljene davčne predpise,
- preglednejši sistem socialnih pomoči, ki spodbuja aktivnost posameznikov,
- učinkovitejši sistem spodbud za pretok znanja med gospodarstvom in univerzami,
- večjo ekonomsko liberalizacijo trgov,
- možnosti za investiranje in lažji dostop do finančnih virov,
- nabor velikih nacionalnih projektov, podprtih s sredstvi iz skladov EU,
- racionalnejši zdravstveni sistem,
- vzdržnejši in aktivnost spodbujajoč pokojninski sistem.

Vir: odbor za reforme

Predlagani ukrepi bodo spodbudili:

- večjo ekonomsko učinkovitost,
- bolj dinamično rast podjetij,
- višjo gospodarsko rast,
- višjo zaposlenost,
- večjo socialno varnost in
- višjo družbeno blaginjo.

Vir: Poročilo odbora za reforme

ne cene zaposlenih z višjo izobrazbo glede na zaposlene z nižjimi stopnjami kvalifikacije. S tem se za podjetja poveča privlačnost zaposlovanja bolj izobražene delovne sile. Poenostavljeni davčni predpisi, predlagane spremembe davka od dohodka pravnih oseb in DDV zmanjšujejo administrativne stroške podjetij ter stroške poslovanja. Hkrati predlagane spremembe na področju obdavčitve nepremičnin povečujejo možnosti za racionalnejšo uporabo nepremičnin.

Področje sociale in trga dela

Z reformo sistema socialnih transferjev in trga dela želijo ustvariti okolje, ki bo motiviralo ljudi k aktivnosti in v katerem bodo ljudje lažje in hitreje našli delo, hkrati pa bo

do uživali tudi potrebno raven socialnega varstva. Zagotoviti želijo primerno raven varnosti tudi prihodnjim generacijam. Doseči želijo motiviranje brezposelnih oseb in prejemnikov socialnih transferjev za aktivno iskanje dela in razvijanje sposobnosti. Država jim bo pri tem pomagala s spremenjeno politiko zaposlovanja in s spodbudami za vlaganje v izobraževanje in usposabljanje. Čeprav ukrepi predvidevajo tudi omejitve rasti izdatkov za socialne transferje ter za obvezno pokojninsko in zdravstveno zavarovanje, pri tem ne gre za žrtvovanje socialne države ali krčenje pravic; preglednejši in preprostejši sistem socialnih transferjev bo omogočil, da bodo pomoč dobili tisti, ki jo res potre-

Predlog reform

Predlog reform na 98 straneh zajema celovit nabor ukrepov za izvrševanje strategije razvoja Slovenije. Predlog je urejen po posameznih prioritetah, člani odbora pa opozarjajo, da jedro predstavlja celovit nabor med seboj povezanih in usklajenih ukrepov, ki bodo pričakovane učinke dali le, če bodo izvedeni v celoti. Poudarjajo, da vsak posamezen ukrep ne glede na časovno izvedbo pomeni zviševanje konkurenčnosti in zaposlovanja. Pri določanju terminov za izvedbo ukrepov bo zato poleg potrebnega časa za njihovo pripravo in pridobivanje podpore zanje treba paziti tudi na njihovo medsebojno povezanost.

bujejo, preprečili pa bodo zlorabo sistema socialnih pomoči.

Pokojninski in zdravstveni sistem

Spremembe v pokojninskem sistemu bodo nagrajevale daljše ostajanje v aktivnosti, omogočile zavarovanje in pridobivanje ustreznih pravic tudi na podlagi kratkotrajnih zaposlitev, spodbujale varčevanje v prostovoljnem sistemu in omogočile pravičnejšo porazdelitev bremen in upravičenj iz pokojninskega sistema. Spremembe v zdravstvenem sistemu so usmerjene predvsem v učinkovitejše upravljanje z obstoječimi viri in spodbude za racionalno obnašanje tako ponudnikov kot uporabnikov zdravstvenih storitev, kar bo omogočilo boljše zadovoljevanje dejanskih potreb z danimi sredstvi.

Gospodarstvo in privatizacija

Za spodbuditev konkurenčnosti gospodarstva predlagajo nabor ukrepov, ki predvsem olajšujejo in cenijo dostop do virov, ki jih podjetnik potrebuje, t. j. ukrepe na področju trgov dela, kapitala in znanja, infrastrukture in državnih podpornih storitev ter ukrepov za uveljavljanje podjetništva in zmanjševanja administrativnih ovir. S predlaganimi ukrepi na področju univerzitetnega sistema in dvosmernega pretoka znanja želijo doseči, da

bo Slovenija boljše kot doslej uporabljala domače in tuje znanje za svoj gospodarski razvoj. Poudarjajo, da je za večjo učinkovitost in hitrejšo rast produktivnosti slovenskih podjetij treba izvesti drugi val privatizacije. Tokrat bo do predmet privatizacije najboljše slovenska podjetja, ki so primernejša za razpršeno lastništvo s strani finančnih vlagateljev kot 1.350 podjetij, ki smo jih privatizirali v prvem valu. Domačo nepregledno konsolidacijo lastništva po nizkih cenah moramo nadomestiti s procesom, ki bo odprt za mednarodno udeležbo. Zato predlagajo postopen umik države iz gospodarstva, kar zajema ukrepe za umik države (KAD in SOD) iz aktivnega upravljanja podjetij, in različne modele privatizacije podjetij, ki so v neposredni državni lasti. Za učinkovitejši umik države iz gospodarstva predlagajo nabor ukrepov za povečanje učinkovitosti finančnega sistema in za učinkovitejše delovanje trga kapitala.

Javna uprava

Za učinkovito financiranje prihodnjih razvojnih prioritet predlagajo zmanjšanje javnofinančnih odhodkov za 2 odstotni točki do leta 2008 (in za dodatni 2 odstotni točki do leta 2012) ter prestrukturiranje javnih izdatkov. Vzporedno s tem predlagajo ukrepe za izboljšanje administrativne usposobljenosti in absorpcijske sposobnosti za črpanje sredstev EU in ukrepe za njihovo učinkovitejšo porabo. Predlagajo tudi centralizacijo upravljanja strukturnih skladov, vzpostavitev centralne evidence pravic iz javnih sredstev, centralni register nepremičnin ter povezavo nekaterih ustanov (denimo carinske in davčne uprave). Predlagajo tudi angažiranje dodatnega zasebnega kapitala v obliki javno-zasebnega partnerstva.

Vida Kocjan

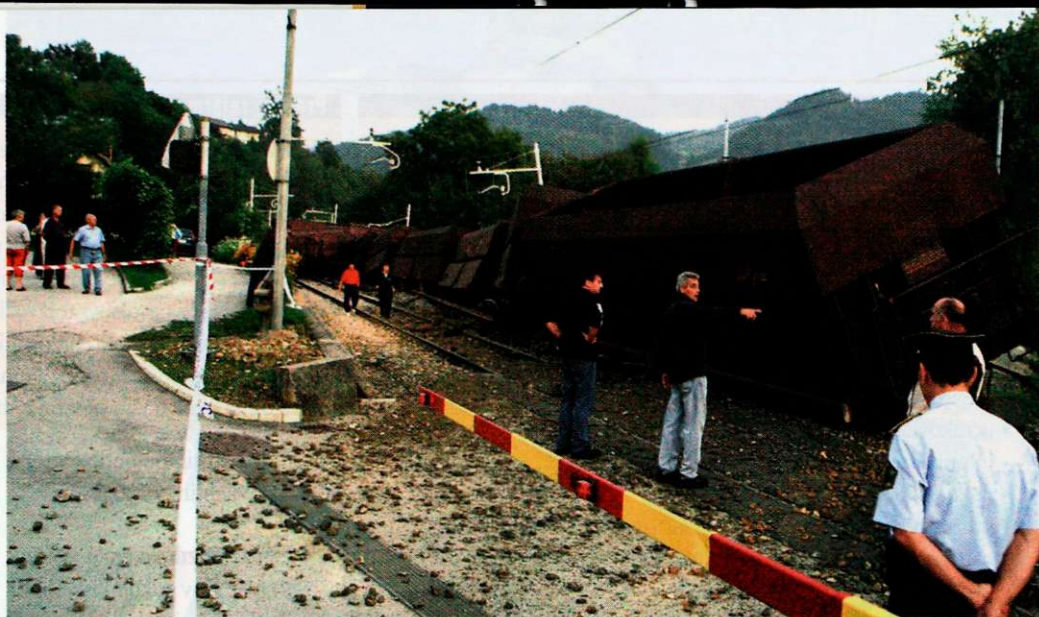
Z izhodišči reform se je pretekli teden seznanila tudi Janševa vlada in jih posredovala v javno obravnavo.

S predlogom reform sta premier Janez Janša in vodja vladnega odbora za reforme Jože P. Damijan, ki je izhodišča pripravil, seznanila tudi predsednike in vodje poslanskih skupin parlamentarnih strank, poslance madžarske in italijanske narodne skupnosti ter predsednika državnega zbora.

Na uredništvo Demokracije smo dobili nepreverjene informacije, ki govorijo o tem, da je za nesrečo vlakovne kompozicije, ki se je zgodila v ponedeljek, 29. avgusta letos, na progi med Rimskimi Toplicami in Laškim, kriva prevelika obremenjenost vagonov.

Nepравilnosti pri preobremenitvah vlakovnih kompozicij naj bi se pojavljale že v času, ko je bil predsednik uprave Luke Koper Bruno

Luka goljufala železnice?

Korelič. Kot nam je dejala oseba, ki ni želela biti imenovana, je bil Koreličev odnos do Slovenskih železnic izrazito avtoritativen.

“Vagoni so stalno preobremenjeni”

O nesreči smo govorili s človekom, ki se že vrsto let ukvarja s tovrstnim prometom na železnicah in razmere v omenjenem primeru dobro pozna. V pogovoru nam je dejal, da so vagoni, ki peljejo iz Luke Koper v Linz in so naloženi z železovo rudo, stalno preobremenjeni. Na tem mestu naj omenimo, da je naročnik tovara avstrijsko podjetje Voest Alpine, ki je prejšnji teden izrazilo namero, da bi skupaj s Slovenskimi železnicami in Luko Koper povečali obseg sodelovanja in uvedli še dva dodatna vlaka dnevno. Prevozi za Voest Alpine predstavljajo kar 51 odstotkov luškega tranzita Slovenskih železnic.

Naš vir nam je zatrdil, da so bili “vagoni stalno preobremenjeni, pri omenjeni nesreči pa naj bi bilo 12 do 15 ton čez dovoljeno težo. Praviloma teža tovora ne bi smela iti čez mejo, ki je določena. Če je recimo dovoljeni maksimalni tovor tovrstne kompozicije 40 ton, naložili pa so jih 50, pri petih prevozih tako lahko nekdo prihrani eno kompozicijo. Kdo je za takšno stanje odgovoren, pa jaz ne vem”. Na naše vprašanje, ali se je to dogajalo že v preteklosti ali pa se je to zgodilo prvič, nam je odgovo-

ril, da “so bili vagoni že prej preobremenjeni. Osi so gotovo pokale že tudi prej, a se nikoli do sedaj ni zgodila takšna nesreča. Pregledi vagonov se izvajajo samo ob določenem času in očitno le takrat, ko se kaj zgodi”.

Za informacije smo se obrnili na Slovenske železnice, vprašanja pa smo poslali tudi izvršnemu direktorju za tovrstni promet Srečku Žerjavu. Odgovoril nam je Marko Tancar iz službe za organizacijsko komuniciranje pri Slovenskih železnicah. O vzrokih nesreče je dejal: “V ponedeljek, 29. avgusta, se je med Rimskimi Toplicami in Laškim ob 18.49 iztiril tovorni vlak. Sestavljalo ga je 22 vagonov, naloženih z železovo rudo. Slovenske železnice so za preiskavo iztirjenja oblikovale posebno komisijo. Ta je v poročilu opisala vse dejavnike o njem. Na podlagi raziskave je ugotovila, da je do iztirjenja prišlo zaradi zloma osi na prvem podstavnem vozičku enega od vagonov.” Za celotno zgodbo pa je zanimiv predvsem odgovor, v katerem Tancar pravi: “Zaradi razsutja tovora iz iztirjenih vagonov ni bilo mogoče ugotoviti, ali je bilo na vagonu s počeno osjo naloženega preveč tovora. Dejstvo pa je, da je bilo na nekaterih vagonih naloženega preveč tovora. Komisija ni mogla ugotoviti, zakaj je prišlo do zloma osi, na podlagi pisnega poročila

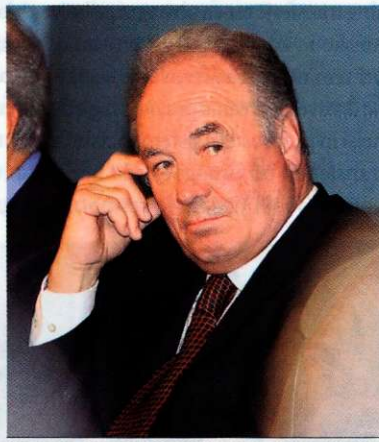
Javne agencije za železniški promet in fotografij pa je ugotovila, da je bila os že prej delno počena. Poslovodstvo Slovenskih železnic je že odredilo takojšnji natančni ultrazvočni pregled vseh osi tovornih vagonov te vrste, ki bodo po potrebi zamenjane. V skladu s poslovnimi dogovori med Slovenskimi železnicami in Luko Koper tovrstne vagoni v luki tehtajo delavci Luke Koper. Slovenske železnice občasno preverjajo pravilnost tehtanja. V pogodbi o tehtanju so navedena tudi določila o odgovornosti ob morebitni nastali škodi.” O sodelovanju med Slovenskimi želez-

nicami in Luko Koper je dejal, da je le-to dobro in da se obe podjetji dogovarjata za nove posle. “Slovenske železnice so v pogovorih zagotovile, da bodo že od ponedeljka iz Luke Koper za Voest Alpine vsak dan odpeljale šest vlakov železove rude in dva vlaka premoga. Predstavniki Voest Alpine so izrazili željo po še večjem sodelovanju in uvedbi dodatnih dveh vlakov. Zato se bosta že naslednji teden sešli vodstvi Slovenskih železnic in Luke Koper in skušali poiskati rešitev, ki bo omogočila takšno povečanje zmogljivosti.”

Prejšnja uprava Luke Koper s predsednikom Koreličem naj ne bi bila dovolila vzpostavitve tehtalne službe v Luki Koper, ki bi jo upravljale železnice, čeprav naj bi železnice predlagale takšno službo pod njenim nadzorom. Korelič je dejansko držal železnice v šahu, saj se je zavedal, da so življenjsko odvisne od poslovanja z Luko Koper. Zato si verjetno nihče pri železnicah ni upal opozoriti, če se je pri tehtanju od časa do časa nekdo po naključju “zmotil”. Čeprav so verjetno poznali nekatere nepravilnosti pri izvajanju teh poslov, so jih morali izpolniti, saj bi izguba poslov za železnice lahko pomenila tudi njihov konec. So morebiti na podoben način pritiskali tudi na druge prevoznike?

Luka Koper odgovarja

Seveda smo informacije preverjali tudi v koprski družbi, kjer je na

Prejšnji predsednik uprave Luke Koper Bruno Korelič naj bi bil v času svojega mandata precej izsiljevalski do nekaterih pogodbenih partnerjev. Je z izkoriščanjem Slovenskih železnic svojemu podjetju ustvarjal nezakonite dobičke? Vprašanje je tudi, ali je podobno pritiskal tudi na druge pogodbenne prevoznike. So morali za ohranitev poslov prevažati več tovora, kot je po zakonu dovoljeno?

naša vprašanja odgovorila Suzana Zornada-Vrabec, ki vodi službo za odnose z javnostmi. O poslovanju Luke Koper z avstrijskim naročnikom Voest Alpine nam je dejala: "Za stranko Voest Alpine smo v letu 2004 pretovorili približno 2 milijona ton železove rude, namenjene v železarne v Avstriji. Cenovni parametri omenjenega posla so poslovna skrivnost in jih brez soglasja partnerja ne smemo razkriti." Na vprašanje o tem, kdo in kako nadzoruje težo tovora oziroma posameznega vagona ob polnjenju v Luki Koper, je odgovorila: "Železova ruda se na vlakovne kompozicije naklada s pomočjo avtomatskega dozimetra, ki je računalniško krmiljen. Količina posamezne šarže se odmeri z avtomatsko tehtnico, ki je nastavljena glede na specifikacijo nakladanja, kakršno poda naročnik odpreme tovora. Ta tehnološki sklop, enako kot povsod v svetu, nima vgrajene opcije za kontrolo tare." Te besede lahko razumemo tudi kot dopuščanje možnosti, da pride do napak (namernih ali nenamernih) pri polnjenju vlakovnih kompozicij v pristanišču. Naš namig, da bi bila nesreča pri Laškem lahko posledica prenaloženih vagonov, je komentirala z besedami: "Brezhibnost tehtalnega sistema redno preverja neodvisna pooblaščenca institucija v skladu s predpisi. Sistem ima vgrajene mehanizme za samokontrolo in se v primeru okvare ustavi, tako da praktično ne more priti do tega, da bi imela posamezna natovorjena šarža manjšo ali večjo težo od tiste, ki je podana v specifikaciji. Tako je morebitno odstopanje pri

V Luki Koper so se neposrednemu odgovoru o vzroku nesreče izognili. Menijo le, da je skoraj nemogoče, da pride do napake pri tehtanju. Naši viri so nam zaupali drugačne informacije.

Do nesreče je prišlo zaradi prevelike teže tovora na vlak, ki je peljal železovo rudo iz Kopra v Linz.

brutoteži vagona možno le tedaj, če vrednost tare odstopa od deklarirane." O tem, ali je mogoče, da se je nekdo znotraj njihovega podjetja okoristil na račun prevelikega natovarjanja različnih tovorov, pravi, da je "takšna možnost izključena. Tovor se tehta najprej ob vstopu v Ekonomsko cono Koper in je to pod kontrolo treh zainteresiranih dejavnikov: ladjarja, ki mora dobiti potrdilo o predaji tovora, carinske službe, ki mora nadzirati pretoke blaga skozi Luko, in pa lastnika tovora. Ponovno se tovor tehta ob nakladanju na vagon, zadnja kontrola pa je pri končnem prevzemniku tovora. Vse te meritve količin se morajo ujemati, za morebitno razliko med prevzeto in odpremljeno količino tovora pa bi odgovornost nosila Luka in bi se vsakršna manipulacija tukaj hitro razkrila. Doslej se še ni zgodilo, da bi bil v Luki Koper izkazan primanjkljaj železove rude".

Odgovori, ki smo jih dobili iz Luke Koper, so precej nejasni in preveč splošni, o sami nesreči, ki se je zgodila, pa niso rekli niti besede, čeprav

naj bi bili prav v Luki Koper preveč obremenili vlakovno kompozicijo.

Kdo se spreneveda?

Očitno je, da se v tej zgodbi nekdo spreneveda in se na vse načine trudi skriti svojo malomarnost ali celo nečedne posle pred očmi javnosti. To nakazuje tudi nasprotujoča si odgovora iz obeh podjetij. Na železnicah so ugotovili, da je šlo pri nesreči za preveliko težo kompozicije, medtem ko v Luki Koper pravijo, da so takšna odstopanja skoraj nemogoča, čeprav je bilo v preiskavi ugotovljeno, da so bili nekateri vagoni preveč naloženi.

Dobršen del krivde naj bi vendarle nosila Luka Koper, kar nam je potrdil drugi vir blizu železnicam, ki je tudi želez ostati neimenovan. "V primeru nesreče pri Laškem je nedvoumno šlo za eklatantno kršitev pogodbe s strani Luke Koper. Slovenske železnice imajo z Luko podpisano pogodbo o tehtanju, tako da je odgovornost za nesrečo povsem na strani Luke Koper. Presežena je bila absolutna nakladalna teža, tako da je bil kršen tudi zakon o varnosti v železniškem prometu. Na železnicah bi sicer lahko zahtevali tehtanje vsakega vagona posebej, vendar bi to pomenilo zastoj pri odpremljanju vlakov iz pristanišča. Zato so pri železnicah zaupali v spoštovanje pogodbe in dodatnih tehtanj niso zahtevali. Dejstvo pa je, da se je nekdo v Luki Koper moral zavedati, da večja teža od dovoljene pomeni tudi večjo možnost nesreče." Na koncu pogovora nam je povedal še zanimivo podrobnost, ki potrjuje odnos Bruna Koreliča do železnic: "Slovenske železnice so v izrazito podrejenem položaju nasproti Luki Koper. Tak položaj se je posebej uveljavil v času nekdanjega predsednika uprave Luke Koper Bruna Koreliča. Z njim se s strani železnic nikoli ni dalo nič dogovoriti, o kakšnih spremembah in večjem partnerskem vplivu železnic pa ni hotel nikoli niti slišati."

Pri Slovenskih železnicah sedaj upajo, da bo nova uprava Luke Koper dojemljivejša za partnerski odnos, saj je jasno, da si železnice ne morejo dovoliti večje izgube poslov z Luko Koper. **Gregor Drnovšek**

PRIMORKA
tv poletite z nami

Trstelj - 67. kanal

Obala - S23 - kabelski sistem v Kopru

MINISTER NA OBISKU:

dr. MILAN ZVER, minister za šolstvo in šport

torek, 18. oktober ob 20.30

V Ljubljani so se v zadnjem času pojavili številni oglasni panoji za velike plakate, ki se od običajnih razlikujejo po tem, da so nad njimi nameščene luči, ki jih osvetljujejo ponoči. Podjetje Metropolis Media, ki ima v zakupu panoje, za namestitev dodatnih luči ni pridobilo vseh potrebnih dovoljenj.

Oglasnih panojev, na katere so nameščene posebne luči, ki plakate osvetljujejo tudi ponoči, do zdaj v Ljubljani in drugih večjih slovenskih mestih praktično ni bilo videti, v

Fotografije: Gregor Pohleven

Oglasni nered

zadnjem času pa so se začeli pojavljati kot gobe po dežju. Najdemo jih praktično na vseh večjih križiščih in vpadnicah v mesto, še največ pa jih je na ulicah okoli BTC. Po naših podatkih ima največ tovrstnih panojev v najemu podjetje Metropolis Media, ki pa za osvetljevanje panojev nima vseh potrebnih dovoljenj. Na slednje je pretekli teden prva opozorila skupina podjetij, ki se ukvarjajo z zunanjim oglaševanjem in v takšnem ravnanju enega svojih tekmecev vidijo predvsem nelojalno konkurenco. Kot so v posebni izjavi za javnost zapisali v podjetjih Tam-Tam, d. o. o., Toja Propaganda, d. o. o., Europlakat, d. o. o., ImexAvenija, d. o. o., Reklam-progress, d. o. o., in Privid, d. o. o., podjetje Metropolis Media v zadnjem času osvetljuje svoje velike panoje z montažnimi lučmi, čeprav za to ni pridobilo ustreznega soglasja mestne občine Ljubljana (MOL). Kot so zapisali v omenjenih podjetjih, je pristojni organ občine Metropolisu zavrnil izdajo soglasja za osvetljevanje oglasnih panojev, kar po njihovo pomeni, da Metropolis svoje oglasne panoje osvetljuje nezakonito in protipravno. "Drugi izvajalci

oglaševanja v MOL, ki spoštujejo odlok o oglaševanju in pravilnik o merilih za določitev lokacij in o lokacijah za oglaševanje, so zaradi protipravnega ravnanja družbe Metropolis Media v neenakem položaju. Izvajalec oglaševanja Metropolis Media namreč s protipravnim osvetljevanjem svojih reklamnih panojev v mestni občini Ljubljana nelojalno konkurira vsem drugim izvajalcem," so zapisali v omenjenih podjetjih. Zaradi vsega tega so že poblastili eno izmed odvetniških

pisarn, da v njihovem imenu na MOL pošlje zahtevo, da proti družbi Metropolis Media ukrepa v skladu z zakonom in podzakonskimi predpisi ter vzpostavi stanje, ki bo v skladu z zakoni in predpisi.

Gorkič: Metropolis za nameščanje luči nima dovoljenja

Kako je s takšnim načinom oglaševanja, smo se pretekli teden pozanimali na ljubljanski mestni občini, ki podjetjem v najem oddaja oglasne površine. Kot nam je dejal vodja

službe za skupne zadeve na oddelku za gospodarske javne službe Gorazd Gorkič, Metropolis za namestitev posebnih luči res nima dovoljenja. Kot je dejal, je podjetje na njihov oddelek za gospodarske javne službe sicer naslovilo prošnjo za izdajo soglasja za namestitev luči, vendar so na oddelku njegovo prošnjo zavrnil. V pogodbi o oglaševanju na območju MOL, ki jo je ob najemu oglaševalnih površin podpisal Metropolis, je, kot je dejal Gorkič, jasno zapisano, kakšne oglasne panoje lahko postavi podjetje, vendar med njimi ni panojev, ki bi lahko imeli dodatno nameščene luči, kar pomeni, da so dodatne luči na njih postavljene na črno.

O tem, zakaj na oglasne panoje nameščajo luči, čeprav za to nimajo vseh potrebnih dovoljenj, smo hoteli pretekli teden povprašati tudi direktorja Metropolisu Dejana Smuka, vendar so nam v družbi dejali, da z njim ne moremo govoriti, ker je na službenem potovanju v Zagrebu. Ker direktorja torej ni bilo, so nas prevezali k Mihaeli Vidmar, ki v družbi vodi logistično izpeljavo nameščanja luči na panoje. Povprašali smo jo, ali ima podjetje za na-

Na mestni občini Ljubljana mirno gledajo, kako Metropolis Media po Ljubljani na črno osvetljuje oglasne panoje.

mestitev luči vsa potrebna dovoljenja, in dobili zanimiv odgovor, da jih zagotovo ima, saj v nasprotnem primeru luči sploh ne bi nameščali. Ko smo jo povprašali, katera so ta dovoljenja, pa o tem, da jih res ima, ni bila več tako prepričana. Odgovorila nam je, da je v resnici za pridobitev dovoljenj zadolžen Smuk in da nam na to vprašanje ne more dati natančnega odgovora. Zanimivo, Vidmarjeva bi namreč kot voditeljica logistike za nameščanje luči mo-

rala prva vedeti, ali imajo za to vso potrebno dokumentacijo ali ne.

Kaj delajo inšpektorji?

Ne glede na to, kar pravi Vidmarjeva, podatki oddelka za gospo-

darske javne službe na ljubljanski mestni občini kažejo, da Metropolis Media za nameščanje dodatnih luči nima potrebnih dovoljenj, pri čemer se postavlja vprašanje, kaj delajo inšpektorji, ki bi morali takšno ravnanje sankcionirati, pa tega, če sklepamo po tem, da tovrstni oglasni panoji še vedno stojijo, niso storili. Na njihovo neukrepanje kaže tudi dejstvo, da smo pretekli teden na mestni občini želeli izvedeti, ali je mestna inšpekcija, ki je zadolžena za

nadzor nad tem, ali so reklamni panoji postavljeni v skladu z vsemi predpisi občine, zoper družbo Metropolis Media že ukrepala. Na MOL so nam naprej obljubili, da bodo na naše vprašanje odgovorili, a tega niso storili. Smo prišli že tako daleč, da inšpekcijske službe s svojim neukrepanjem v resnici potihoma

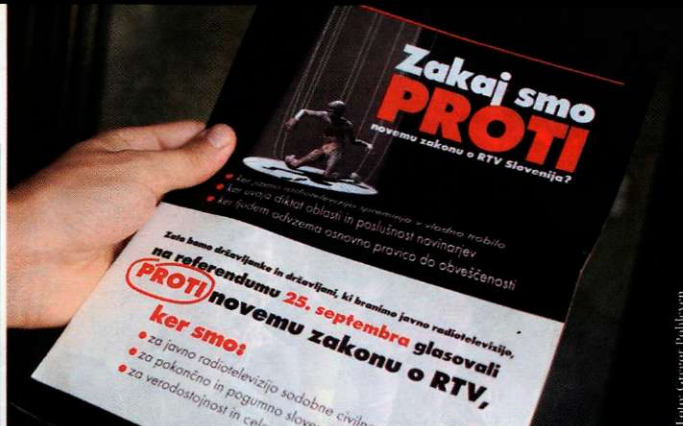
podpirajo neloyalno konkurenco ali jih takšno eklatantno kršenje predpisov in ustvarjanje neloyalne konkurence ne zanima več? V vsakem primeru gre za ravnanje, za katerega ni opravičila. **Aleš Kocjan**

Kaj se dogaja s podjetjem?

Po naših podatkih je podjetje Metropolis Media pred kratkim kupil eden izmed ameriških investicijskih skladov in z njim želel v čim krajšem času zaslužiti čim več denarja, nato pa ga prodati. Ena izmed strategij sklada, kako bi to dosegel, naj bi bilo tudi črno oglaševanje; temu se je prejšnji direktor Dejan Turk uprl, zato so ga odstavili. Njegovo mesto je zasedel Dejan Smuk, nekdanji direktor in lastnik precej zadolženega podjetja Interflash (letos je imelo že 133 dni blokiran račun), ki naj bi imelo ta čas na črno postavljenih okoli 200 oglasnih panojev.

Podjetje Metropolis Media s pridom izkorišča nedejavnost inšpekcijskih služb in po Ljubljani na oglasne panoje mirno namešča luči, za katere nima potrebnih soglasij.

Je LDS res porabila samo 5 milijonov?

Potem ko so vladne stranke že razkrile, koliko denarja so porabile za referendumsko kampanjo o novem zakonu o RTV, smo pretekli teden po stroških kampanje povprašali še obe opozicijski stranki, ki sta se najdejavneje vključili v kampanjo. Obe skupaj naj bi bili porabili 8 milijonov, kar pa se zdi precej nerealno.

Kot so nam dejali v LDS, ki je bila prva in glavna pobudnica referendumu in se je tudi najbolj aktivno vključila v referendumsko kampanjo, naj bi bili za celotno kampanjo porabili 5.069.000 tolarjev, medtem ko naj bi bili v SD porabili samo okoli 3 milijone tolarjev. Ker se nam je zdela takšna številka precej nerealna (vladne stranke je kampanja, ki ni bila nič intenzivnejša od kampanje opozicijskih strank, stala 28 milijonov tolarjev), smo želeli preveriti, ali ta številka drži. Pod drobnogled smo vzeli samo štiristransko zloženko, ki so jo dva dni pred referendumom, vloženo v časopis, prejeli vsi naročniki in kupci dnevnikov Delo in Večer, naročila in plačala pa jo je liberalna demokracija. Najprej smo poklicali v nekaj ljubljanskih tiskarn in jih povprašali, koliko bi pri njih stal tisk okoli 150.000 izvodov zloženke (toliko približno je skupna naklada Dela in Večera), tiskarne na štirih listih običajnega gladkega papirja. Cene v posameznih tiskarnah so se nekoliko razlikovale, po srednji vrednosti pa bi tisk takšne zloženke stal okoli 500.000 tolarjev.

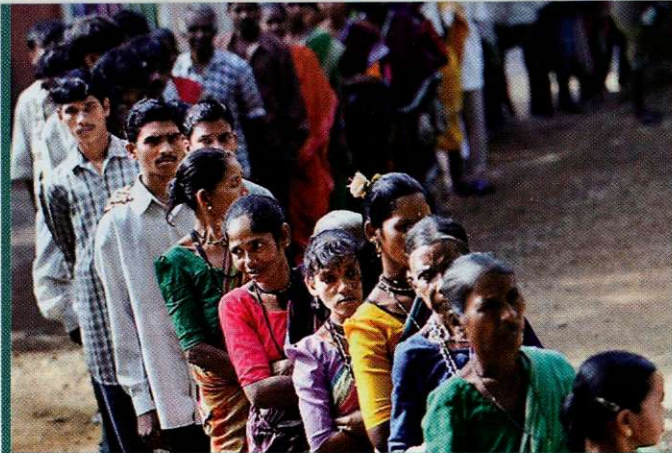
Potem smo Delo in Večer povprašali, koliko so LDS računali za to, da so njihovi bralci zloženko dobili skupaj s časopisom. V nobeni od časopisnih hiš nam tega niso hoteli razkriti, oboji pa so dejali, da so vstavljanje in razpošiljanje zloženke zaračunali po svojem uradno veljavnem ceniku. Pogledali smo torej na spletne strani obeh časnikov in pogledali, koliko zaračunajo za to, in ugotovili, da na Delu vstavljanje zloženke, težke okoli 100 gramov (toliko približno je bila težka zloženka LDS), po veljavnem ceniku stane 43,2 tolarja, na Večeru pa za vstavljanje 100 gramov težke zloženke zaračunajo 38 tolarjev.

Če ceno, ki jo na Delu in Večeru zaračunajo za vlaganje ene zloženke, pomnožimo s približnim številom

Samo zloženka, ki so jo bralci Dela in Večera dva dni pred referendumom prejeli skupaj z naročenima časnikoma, je LDS stala več kot 5 milijonov tolarjev. Kje so še vsi plakati, letaki, razglednice in elektronski oglasi?

izvodov obeh časnikov, ugotovimo, da je LDS za zloženko Delu plačala nekaj manj kot 3,5 milijona tolarjev, Večeru pa nekaj več kot 2,6 milijona tolarjev; če temu dodamo še tisk, ugotovimo, da je LDS samo za zloženko plačala okoli 6,6 milijona tolarjev. Zato se 5 milijonov, kolikor naj bi bila za kampanjo porabila LDS, zdi za lase privlečena številka. **A. K.**

Tečnobe

Ko bo indijski predsednik 15. oktobra obiskal vas Vaitagwadi, ga vaščani ne bodo prosili za izboljšanje cestnih povezav ali ureditev preskrbe s pitno vodo. Njihova edina prošnja bo, da spremeni ime njihove vasi, ki v jeziku marathi pomeni Vas tečnob. Vaščani, ki se sicer pritožujejo zaradi slabih cestnih povezav in trpijo za hudim pomanjkanjem pitne vode, si najbolj od vsega želijo, da bi se njihova vas poimenovala po predsedniku A. P. J. Abdulu Kalamu.

Zabavišče

Moskva bo čez pet let dobila svoj Disneyland, vendar na ruski način. V parku bodo na skupaj 3.000 hektarjih safaripark, igrišče za golf, dirkališče, umetno jezero in botanični vrt z nekaj tisoč rastlinskimi vrstami. Rekreatijski center bo stal približno 60 milijard rubljev. Ruski Disne-

yland naj ne bi bil kopija ameriškega, saj bo imel svoje junake, zgodbe in ideologijo.

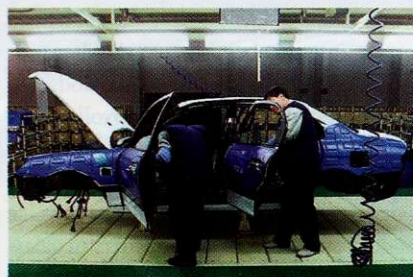
Vseevropska revija

V Bruslju so proslavili začetek izhajanja prve vseevropske politične revije Europe's World, ki jo izdajajo Prijatelji Evrope v sodelovanju s 40 partnerji z vse celine. Europe's World je zasnovana po zgledu ameriške revije Foreign Affairs, v njej bodo evropski akademiki in politiki predstavljali ter izmenjavali zamisli in mnenja. Rojstvo

prve številke revije Europe's World je toplo pozdravil ves politični vrh EU. Uvodna, jesenska številka revije ima 188 strani, prvih 20.000 tiskanih izvodov pa so najprej poslali zakonodajalcem, vladam in akademskim ustanovam, naredili pa so tudi 180.000 elektronskih izvodov.

Na Češko

Največji južnokorejski izdelovalec avtomobilov Hyundai Motor želi na Češkem zgraditi novo avtomobilsko tovarno. Vrednost investicije je milijon evrov, v tovarni, ki naj bi zaposlovala 3.000 delavcev, pa bi letno izdelali 300.000 avtomobilov. Najverjetnejša lokacija za gradnjo je tretje največje češko mesto Ostrava, četudi odločitev še ni dokončna. Namera za graditev je del strategije širjenja, po kateri se želi Hyundai do leta 2010 prebiti med pet največjih avtomobilskih izdelovalcev.

Hyundai Motor ima ta čas obrate za dokončanje proizvodnje v Indiji, Turčiji, ZDA in na Kitajskem.

Potop

Ameriške oblasti so ustavile iskanje preživelih po opustošenju orkana Katrina, ki je konec avgusta

prizadel jug ZDA in je zahteval najmanj 1.209 smrtnih žrtev. Med najbolj prizadetimi je bila država Louisiana, kjer je divjanje orkana terjalo 972 življenj. Morebitna nova trupla bi še utegnili najti, in sicer pod ruševinami domov in drugih hiš v revnih četrtih New Orleansa, ki so jih zasule naplavine. Orkana Katrina in Rita sta v Mehikem zalivu uničila še 109 naftnih ploščadi in pet naftnih črpališč na kopnem. Župan New Orleansa je že napovedal, da bodo odpustili polovico od skupaj 6.000 mestnih uslužbencev, saj zaradi posledic orkana mesto nima več davčnih prilivov.

Cesarjevo

Češka bo Avstriji vrnila cesarsko pohištvo iz palače Schönbrunn in Hofburg. Pohištvo so med II. svetovno vojno poslali v neki dvorec na Moravskem, po koncu vojne pa so ga odvezli. Približno 200 stolov in divanov bodo restavrirali in v prihodnjih mesecih prepeljali na Dunaj. Avstrija je pohištvo zahtevala že po vojni, pogajanja o njegovi vrnitvi sta Dunaj in

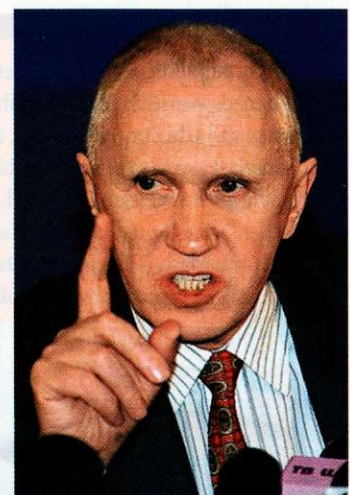
Praga nadaljevala po padcu komunizma leta 1994, tedaj pa se je ugotovilo, da manjkata že skoraj dve tretjini stolov.

Izročili ga bodo

Švicarske oblasti so odločile, da bodo nekdanjega ruskega ministra za jedrsko energijo Jevgenija Adamova raje izročile ZDA kot njegovi domovini Rusiji. Adamov, ki je privolil le v izročitev Rusiji, je

po odločitvi švicarskih oblasti začel gladovno stavkati. Rusija se je na odločitev že odzvala z osuplostjo. Švicarske oblasti so Adamova na podlagi ameriške tiralice aretirale 2. maja, ko je prispel na obisk h hčerki v Bern. Združene dr-

žave nekdanjega ruskega ministra obtožujejo kraje devetih milijonov ameriških dolarjev, ki naj bi jih želel porabiti za izboljšavo ruske jedrske varnosti, goljufanja

ZDA, pranja denarja in izogibanja plačilu davkov. Rusija želi na vsak način preprečiti izročitev Adamova ZDA, saj se boji, da bi lahko izdal ruske jedrske skrivnosti.

Hera in Atena

Arheološko najdišče pri Gortini južno od pristaniškega mesta Heraklion na sredozemskem oto-

ku Kreta se je izkazalo za pravo zakladnico za arheologe, saj so prav tam izkopali dva velika kipa boginj Here in Atene iz obdobja pozne antike. Dva metra visoki figuri sta zelo dobro ohranjeni, izvirata pa iz drugega stoletja našega štetja. Marmor, iz katerega sta ki-

pa izdelana, izvira iz severne Afrike, kipa pa sta domnevno krasila zgornji del amfiteatra v Gortini.

Vesoljci

Univerza Glamorgan iz Walesa je odprla katedro za študij o vesoljcih. Študentje, ki so se letos vpisali na ta študij v sklopu astrobiologije, bodo ob koncu triletnega študija prejeli diplome. Predavanja bo vodil Center za astronomijo in znanstveno izobraževanje. Za študij je veliko zanimanja, zlasti po najnovjših odkritjih o mogočem

življenju na Titanu. Študentje se bodo seznanili z načini raziskovanja vesolja, poslušali bodo predavanja iz zoologije in laboratorijskih raziskovanj pa tudi astronomije.

Internetni policaji

ZDA se ne nametavajo odpovedati svoji vlogi glavnega prometnega policajca na svetovnem spletu. Tako so na zadnjem priprav-

ljalnem srečanju pred svetovnim vrhom o informacijski družbi novembra v Tuniziji dejali, da ne bodo sprejeli, da Združeni narodi prevzamejo upravljanje interneta. Kljub temu do zdaj dogovora, kdo bo glavni prometni policaj interneta, še ni. To lahko spodnese vrh, na katerem se bodo skušali dogovoriti o bolj poštenih delitvi interneta. Upravljanje z internetom je bila zgodovinska vloga ZDA, ki so sistem ustvarile in financirale večino začetnega razvoja, vendar pa manj razvite države moti, da so razviti posrkali večino spletnih naslovov, njim pa jih ostane malo. ZDA temu nasprotujejo tudi zaradi tega, ker mora internet ostati v zasebnih rokah v dobro lastnega razvoja.

Se Fujimori vrača?

Nekdanji perujski predsednik Alberto Fujimori je napovedal, da bo na volitvah aprila prihodnje leto kandidiral za predsednika Peruja. Fujimori, ki je zadnjih pet let preživel v izgnanstvu v Tokiu in ima tudi japonsko državljanstvo, je na perujskem konzulatu v japonski prestolnici prejel perujski potni list, ki mu ga je perujski kongres odvzel leta 2001. Nekdanjemu perujskemu predsedniku v primeru vrnitve v Peru sicer še vedno grozi možnost aretacije, saj je obtožen v več kot 20 točkah, med drugim ubijanja civilistov in vojaške korupcije. Fujimori, ki je bil perujski predsednik od leta 1990 do

2000, vse obtožbe vztrajno zanika. Fujimori je oblasti v Peruju že zaprosil za umik naloga za njegovo aretacijo. Perujski kongres je Fujimoriju ob odvzemu potnega lista leta 2001 tudi prepovedal opravljanje javne službe za dobo desetih let. Nekdanji predsednik je pripadnik druge generacije japonskih priseljencev v Peruju, zato ima tudi japonsko državljanstvo in japonski potni list.

Nov množični naval

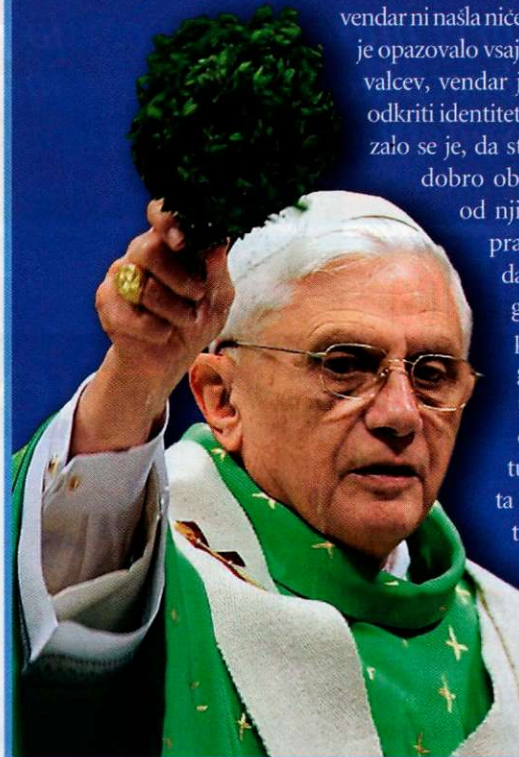
Afriški priseljenci so znova v velikem številu navalili na špansko eksklavo Melilla na maroškem ozemlju. Mejo med Marokom in Španijo je tako v noči na prejšnji četrtek skušalo prečkati prek tisoč

nezakonitih priseljencev, večjemu številu pa naj bi prebeg tudi uspel. Koliko naj bi se jih prebilo skozi bodečo žico na meji, ni znano, bilo pa naj bi jih precej. Vdori afriških priseljencev na španski eksklavi Ceuta in Melilla so se v zadnjih dneh močno okrepli. Oblastem toka priseljencev ni uspelo ustaviti niti s poostrenimi varnostnimi ukrepi niti z višjimi ograjami na meji. Španija in Maroko pa sta se dogovorila, da bo slednji sprejel prebežnike nazaj. Prvo vračanje prebežnikov nazaj v Maroko bi Španija lahko izvedla že v teh dneh.

Vohunili za njim

Nekdanja vzhodnonemška obveščevalna služba Stasi je imela sedanjega papeža Benedikta XVI. za enega najnevarnejših nasprotnikov komunizma in je za njim začela vohuniti leta 1974. Obveščevalna služba je poskušala pridobiti neprijetne podatke o otrostvu Josepha Ratzingerja, ki je odraščal v nacistični Nemčiji in je bil v duhovnika posvečen v Zahodni Nemčiji po drugi svetovni vojni, vendar ni našla ničesar. Ratzingerja je opazovalo vsaj osem obveščevalcev, vendar je bilo mogoče odkriti identiteto le dveh. Izkazalo se je, da sta bila izredno dobro obveščena. Eden

od njiju je leta 1979 pravilno napovedal, da bo Ratzinger imenovan za prefekta kongregacije za nauk vere, kar se je dve leti kasneje tudi zgodilo. Leta 1980 je Stasi Ratzingerja opisal kot tretjega najvplivnejšega politika in vodilnega vatikanskega ideologa.

Amerika – raj za jezikoslovce

Nekoč je veljalo, da moraš za življenje v Ameriki znati angleško. A že dve desetletji ni več tako. Znanje jezikov postaja čedalje pomembnejše. Ko se je na začetku 80. let Afganistanec Miram Aiobi priselil v Združene države, so v Miamiu vsi mislili, da je Kubanec, in vztrajali, da mora govoriti špansko. Postopoma se je naučil tako špansko kot angleško. "Da bi preživel, sem se moral naučiti oba jezika," pravi Aiobi, ki ima zdaj svojo trgovino. Novi priseljenci pa prihajajo v še razširjeno družbo in angleščina ni dovolj, najpogosteje je drugi jezik španščina, za njo pa celo mandarinščina in korejščina. Tako govorčih priseljencev je namreč čedalje več. Tako se dogaja, da se Španci v Los Angelesu učijo korejško, korejški lastniki trgovinic pa špansko. Jezikoslovci o tem pojavu pravijo, da je še zelo malo raziskan. Poleg tega ni natančnih podatkov ali uradne statistike, vendar tendence kažejo, da se utegne Amerika spremeniti v mnogojezično državo.

Črna zgodovina

Portret Petra Stevestena, prvega gubernatorja New Yorka, ki se je takrat imenoval New Amsterdam, in dragoceni dokument, ki ga je napisala roka Abrahama Lincoln, s katerim je bilo leta 1863 v Ameriki odpravljeno suženjstvo, sta razstavljena v stavbi Zgodovinskega društva v Centralnem parku. Za obiskovalce je ta razstava pravi šok. Do konca zime bo Manhattan gostil razstavo, ki razkriva umazano preteklost tega mesta. Razstava Suženjstvo v New Yorku ga predstavlja kot prestolnico tega velikega zla. Postavitev razstave je spodbudila najdba: leta 1991 so delavci pri obnavljanju temeljev neke stavbe našli skelet, pokopan zelo globoko. Arheologi in zgodovinarji so odkrili, da gre za črnsko pokopališče, ki so ga spoštljivo preimenovali v afriško. Iz zemlje so izkopali 419 od deset tisoč sužnje, ki so bili verjetno tam zakopani. Vse kosti in predmete so pregledali in jih šele leta 2003 z vsem častmi pokopali. Na kraju najdbe zdaj stoji spomenik.

Sami čez ovire

V kalifornijski puščavi Mojave so štiri robotizirana vozila številnih izdelovalcev avtomobilov premagala pot z ovirami, dolgo 132 milj. Dosežek je za človeštvo tako pomemben kot prvi polet bratov Wright. Izdelavo takšnih strojev je Pentagon podprl z dvema milijonoma dolarjev prav zato, da bi se pospešila izdelava vojaških vozil, sposobnih za boj, ki hkrati ne bi izpostavljala vojakov nevarnosti. Viri v ameriški vojski trdijo, da bodo prva vozila brez voznikov serijsko izdelovali že čez dobrih pet let. Poskus so v puščavi Mojave izvedli zato, ker spominja na Afganistan in Irak. Roboti, ki so bili izpostavljeni preizkušnji, so morali s pomočjo laserskih oddajnikov "zagledati" ovire, ki so jih naredili ljudje, in se jim čim učinkoviteje izogniti. Nova etapa v izdelavi vozil bo vsekakor izboljšava avtopilota. Nekateri japonski avtomobili že imajo opremo, ki spreminja hitrost vozila in jo prilagaja spredaj vožečemu vozilu.

Zdrava simetrija

Tisti, ki imajo srečo in imajo simetričen obraz, so verjetno že opazili, da imajo neverjetno velik uspeh pri nasprotnem spolu, zdaj pa je tudi dokazano, da simetrija obraza priča tudi o odličnem zdravju. Takšen organizem je zelo dobro pripravljen na boj z različnimi infekcijami. Simetrija obraza pa je odvisna od delovanja estrogena in testosterona v obdobju razvoja. Raziskovalci z univerze v New Mexico v ZDA so okoli 400 mladim ljudem izmerili dolžino brade, širino čeljusti, ustnic, širino in višino oči in dobljene izsledke primerjali s podatki v njihovih medicinskih kartonih. Tudi raziskave, ki so jih izvedli v Veliki Britaniji, so pripeljale k podobnim ugotovitvam. Zelo nesimetričen obraz ljudi odbija, podzavestno pa privlači simetričen obraz, ker priča o tem, da ima njegov nosilec zdrave gene. Ista raziskava je tudi pokazala, da je mišičasto moško telo zelo odporno posebej proti obolenjem dihal. S starostjo pa povezava med simetrijo in zdravjem začne upadati.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s položnico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

kraj, poštna št.: _____

Davčni zavezanec: da ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: upokojenec invalid brezposeln študent ali dijak

S to naročilnico se zavežujem, da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!

cena: 550 SIT

Množica turistov je bila najmanj tri dni ujeta na Korziki, ker so jezni delavci ladijske družbe SNCM in njihovi simpatizerji blokirali vsa pristanišča.

Razmere na Korziki, otoku lepote, so se začele zaostroovati konec septembra, ko so mornarji družbe SNCM zajeli trajekt Pascal Paoli. Kasneje so policisti s pravo filmsko akcijo trajekt zasedli, štiri mornarje pa so ujeli in jih začasno zaprli v Marseillu.

Upor na ladji Pascal Paoli

Čeprav je tožilec izdal zaporni nalog le za dva mornarja, se nemir in množičnim protestom ni bilo več moč izogniti. Najprej je okoli sto uslužbencev SNCM protestiralo pred sodiščem v Marseillu, potem pa se je začela prava "vstaja" na Korziki. Otok je bil skoraj štiri dni odrezan od sveta, jezni delavci so zaprli vsa pristanišča, za en dan so v znak solidarnosti z delom nehali delati tudi letalski delavci v Bastii, tako da je bil okrnjen tudi letalski promet.

Jeza zaradi privatizacije

Prebivalce Korzike je razburila predvsem odločitev Pariza, da bo družbo SNCM, ki je lani pridela 30 milijonov evrov izgube, prodala dveh zasebnima lastnikoma. Država bi tako v podjetju imela le še 25-odstotni delež, nova lastnika bi si razdelila okoli 70 odstotkov, 5 odstotkov pa bi ostalo zaposlenim. Vendar sta nova lastnika takoj napovedala zaprtje 400 delovnih mest, na to pa se je burno odzval sindikat zaposlenih. Vzrok za tako odločitev francoske vlade pri reševanju tega podjetja so strogi evropski zakoni, ki ne dovoljujejo izplačila državnih pomoči za zadolžena državna podjetja. Vendar so pri reševanju te težave francoski gospodarski minister Breton in evropski komisar za transport Barrot ter drugi pristojni le našli skupni jezik in družbi omogočili, da je prejela

zadnji del državne pomoči, ki ji je bil namenjen do leta 2006. Nove državne pomoči pa EU ne bo dovolila, zato je za družbo ključnega pomena, da se proda zasebniku.

Pomanjkanje informacij

Evropski in svetovni mediji za-

pletu na Korziki niso posvečali pretirane pozornosti, še največ so o dogodkih, razumljivo, poročala francoska državna in predvsem lokalna občila. A poročala so predvsem o vzrokih za stavko, medtem ko skrajda ni bilo omenjeno, da ima Korzika z nastalim položajem še eno ve-

liko težavo. Na otoku, ki je turistično izjemno obiskan, je namreč ostalo "ujetih" ogromno turistov, ki se niso mogli vrniti na celino, ker trajekti niso vozili. Pogovarjali smo se s slovenskim turistom, ki je s prijatelji ostal na Korziki. "Načrtovano je bilo, da pridemo domov v soboto zjutraj, prišli pa smo v ponedeljek zvečer. Največji problem pri vsej situaciji je bilo predvsem pomanjkanje informacij. Za nastali položaj in novico, da trajekti ne bodo vozili na celino, smo izvedeli šele v četrtek, ko so bila pristanišča že bloki-

rana, in še to po naključju v neki trgovini. Naša trajektna družba sicer ni bila SNCM, temveč zasebna družba Corsica ferries, ki je hotela voziti tudi med protesti, vendar ji je bilo to z zaporami pristanišč onemogočeno." Stvari so se začele slabšati drugi in tretji dan po blokadi pristanišč. "Na otoku je začelo primanjkovati dizelskega goriva, krvi, nekatere trgovine so bile povsem izpraznjene. Takrat smo tudi mi dobili neprijeten občutek, da bi lahko šlo za kaj resnejšega." O informiranju množice turistov, ki je bila ujeta na otoku, je dejal: "V pristanišču so bile delavske straže; če smo hoteli kakšno informacijo, smo morali v nekakšen krizni center, kjer so delili tudi hrano, za tiste, ki niso imeli kam, pa so v telovadnici postavili postelje. Trajektna družba je potem odprla posebno telefonsko linijo, kjer je bilo mogoče zamenjati karte, ki smo jih imeli, za nove, ko bi trajekti začeli voziti. Klicali smo ves dan, a linije ni bilo mogoče dobiti. Ko nam je končno le uspelo, smo izvedeli, da bomo z otoka lahko odšli v noči na ponedeljek. Trajekti pa so začeli voziti že v soboto zvečer." In še zanimivost: "Ko smo prihajali na Korziko, smo iz Livorna do Bastie pluli štiri ure, nazaj grede pa je bil trajekt tako naložen z avtomobili in turisti, da smo za isto pot potrebovali sedem ur." **Gregor Drnovšek**

• Sindikalni protesti so potekali po vseh večjih mestih na otoku in tudi v Marseillu, v soboto zvečer pa se je v Bastii del demonstrantov spopadel s policijo.

• Prva stran korziškega dnevnika, kjer so poročali o stavki, ki so se ji za en dan pridružili tudi letalski delavci z geslom: Danes smo vsi mornarji. Kaos na otoku se je s to stavko še povečal.

Gorati del Kašmirja med Indijo in Pakistanom je prizadel eden najhujših potresov v zgodovini.

Fotografije: Reuters

Ko narava pokaže zobe

Prebivalci himalajske pokrajine Kašmir, ki meji na Pakistan in Indijo, so zaradi mednarodnih sporov, ki nenehno pretresajo pokrajino, vajeni katastrofalnih razmer. Nedavni potres na tem območju in eden najhujših v zgodovini pa je za seboj pustil opustošenje, ki je vsega vajene ljudi pahnilo v še hujšo krizo.

Potres z močjo 7,6 stopnje po Richterjevi lestvici je imel epicenter v Muzafarabadu, njemu pa je sledilo kar okoli 140 popotresnih sunkov. Šele ko se je zemlja začela umirjati, so se začele kazati prave razsežnosti katastrofe.

Popolno opustošenje

“To, kar se je zgodilo, lahko opišemo samo z eno besedo – pekel,” je razmere po potresu opisal prebivalec Kašmirja. Potres je popolnoma uničil vasi in celotna mesta, kjer je težko najti stavbo, ki je potres preživela. Preštevanje mrtvih se bo najverjetneje nadaljevalo še nekaj časa glede na to, da se reševalcem še ni uspelo prebiti do okoli 40 odstotkov uničenih krajev. Uradna poročila o smrtnih žrtvah v Pakistanu se gibljejo okoli 30 tisoč, najverjetneje pa bo žrtev še več, kajti nekateri kraji neuradno že veljajo za množična grobišča. V opustošenem Kašmirju je te dni najpogostejše videti množične pogrebe, večina preživelih pa je ostala brez strehe nad

glavo. Najbolj boleč podatek o smrtnih žrtvah je prav gotovo ta, da so žrtve potresa večinoma otroci. Porušeni so več šolskih objektov, ki so pod seboj pokopali pakistanske šolarje. Le nekaj kilometrov od Muzafarabada je v porušeni šoli življenje izgubilo 250 mladoletnih deklet, v drugih porušeni šolah pa jim je nekatere otroke uspelo rešiti. “To je za nas izgubljena generacija,” je dejal predstavnik pakistanske vojske Shaukat Sultan. Medtem pa še vedno poteka reševanje preživelih izpod stavb, ki so se večinoma podrle zaradi slabe protipotresne graditve. Preživele iščejo predvsem lokalni prebivalci, ki se z golimi rokami spopadajo z ruševinami in upajo, da bodo pod njimi našli preživele svojce in sosede.

Mednarodna skupnost hiti na pomoč

Mednarodna skupnost se je na novo azijsko katastrofo odzvala izjemno hitro tako z denarno pomočjo kot z vojaško in humanitarno. Med prvimi so pomagale muslimanske države Turčija, Iran in Savdska Arabija. Odzvala se je tudi Kitajska, ki pravzaprav spada med države novinke pri humanitarni pomo-

či. Evropska unija je Pakistanu že namenila 3,6 milijona evrov in se zavezala k temu, da bo v prihodnje namenila še več sredstev. Pakistanske oblasti so denarno pomoč prejele tudi od Svetovne banke in Združenih držav Amerike, pomoč pa je medtem že obljubila tudi Slovenija.

Vendar pa ta čas pakistanski reševalci ne potrebujejo le denarja, temveč predvsem druge vrste pomoči. Pakistanski predsednik Pervez Mušaraf je poudaril, da najbolj po-

trebujejo helikopterje, saj je dostop do odročnih krajev brez njih skoraj nemogoč. Velika večina cestnih povezav je namreč popolnoma uničena, potres pa je uničil tudi vsakršne telekomunikacijske povezave med odročnimi goratimi predeli Pakistana in preostalim svetom. ZDA so že poslale svoje vojaške helikopterje iz Afganistana, za kar je ameriškega predsednika Busha zaprosil Mušaraf.

Ena največjih težav na prizadetih območjih je prav gotovo pomanjkanje zdravstvene oskrbe. Bolnišnice so porušene tako kot druge stavbe, oblasti pa ocenjujejo, da je bilo v potresu hujše ranjenih več kot 43 tisoč ljudi; le redki med njimi so prišli do zdravstvene oskrbe. Prav tako na območju močno primanjkuje pitne vode in hrane. Pakistanska vlada je zato prosila mednarodno skupnost, naj svojo pomoč podari v obliki vode, hrane, zdravil in šotorov za preživele, ki so ostali brez strehe nad glavo.

• Pakistanski predsednik Pervez Mušaraf je prosil za pomoč v obliki zdravil, vode, hrane in šotorov za preživele.

• Mednarodna skupnost se je izredno hitro odzvala in prizadetim prebivalcem ponudila pomoč.

• Število žrtev uničujočega potresa še dolgo ne bo znano. Do zdaj je med žrtvami največ otrok.

• Iskanje preživelih se nadaljuje.

Možnost za zблиžanje držav?

Sobotni potres v Aziji odpira tudi nova vprašanja glede pakistansko-indijskega spora, ki zadeva pokrajino Kašmir. Kašmir, ki večinoma spada pod Pakistan, je bil vzrok za kar dve vojni med državama v zadnjih petdesetih letih, povzročča pa tudi nenehna trenja v sosedskih odnosih med Indijo in Pakistanom. V katastrofalnem potresu mnogi vidijo novo priložnost za izboljšanje političnega položaja v Kašmirju, ki bi, dolgoročno gledano, lahko prinesel vsaj nova izhodišča glede pogajanj med državama, če že ne trajne rešitve za pokrajino. Najboljši zgled za to, kako lahko naravne katastrofe vplivajo na reševanje političnih sporov, so lanski cunamiji v jugovzhodni Aziji. Takrat so valovi preplavili dve pokrajini, ki sta bili že leta v državljanski vojni. V Šrilanki so se tamilski uporniki bojevali za lastno državo, v indonezijski pokrajini Aceh pa so si uporniki v oboroženem boju prizadevali doseči neodvisnost. Po decembrskih cunamijih je v obeh primerih prišlo do večjih političnih premikov, do katerih najverjetneje ne bi prišlo še nekaj časa, če ne bi narava pokazala svoje rušilne moči.

Sedaj imata vpleteni strani v Kašmirju popolnoma drugačna politična izhodišča glede pogajanj, vprašanje pa je, kako bosta izkoristili nove

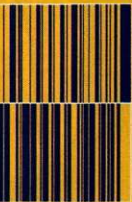
okoliščine. Brez sodelovanja obeh držav bo reševanje morebitnih preživelih skorajda nemogoče. Veliko večino vasi v goratem delu Kašmirja je najlaže doseči z indijske strani, zato bi morali vladi obeh držav odpreti meje za reševanje in mednarodno pomoč prebivalcem odročnih vasi. Pakistanski predsednik Mušaraf se je bil tako že primoran ukloniti in od Indije sprejeti humanitarno pomoč, če pa bi se Indija pri odpravljanju posledic potresa odrekla zavzemanju za svoje vojaške in strateške cilje, bi obe strani najverjetneje kmalu lahko spet sedli za pogajalsko mizo.

Ana Müllner

RUMENE STRANI

SLOVENIJA TEL

www.rumenestrani.com

Kakšno bo vreme čez 6 dni?

Vremenska napoved za 6 dni vnaprej!

Prva slovenska televizija s šestdnevno vremensko napovedjo.

ponedeljek

torek

sreda

četrtek

petek

sobota

Info TV je slovenska televizija, ki celodnevno predvaja poročila vsakih 15 minut. V naših informativnih oddajah lahko spremljate tako dogajanje doma kot po svetu. Info TV lahko sprejemate samo preko kabljskih sistemov. Program je popolnoma brezplačen. Za več informacij pokličite vašega kabljskega operaterja.

Vremenska napoved za 6 dni je na sporedu v novicah, ki so 15 minut do in 15 minut čez vsako polno uro.

Vremensko napoved "6 dni" najdete tudi na Mobiltelefon mobilnem portalu Planet (Info/Vreme).

Naročnik oglasa Info TV, d.o.o., Novo mesto

intervju

Fotografije: Gregor Polheven

Je direktor Slovenske odškodninske družbe, ki je zadolžena za poravnavanje obveznosti do razlaščenec in vojnih oškodovancev ter zato upravlja z velikim premoženjem v slovenskih podjetjih. Dodiplomski in magistrski študij je končal na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju. Svojo poklicno pot je začel leta 1995 kot svetovalec za slovenske in hrvaške stranke pri Metroju Gradec v Avstriji, po dveh letih pa je postal vodja za slovenski in hrvaški trg pri Metroju v Vidmu v Italiji. Leta 2000 je postal direktor maloprodaje za območje Slovenije v Jelovici. Kasneje je v istem podjetju prevzel delovne naloge vodje nabave in jih opravljal vse do imenovanja za direktorja Slovenske odškodninske družbe. Je tudi generalni sekretar združenja SME Union.

Kaj je bilo odločilno pri tem, da ste postali direktor Slovenske odškodninske družbe (SOD)?

Prijavil sem se na objavljeni razpis, ker mi je to delovno mesto pomenilo izziv. Res je, da dotlej nisem delal v t. i. finančnem sektorju, vendar sem na vse skupaj gledal iz drugega zornega kota. Še vedno namreč menim, da SOD potrebuje več "podjetniškega" pristopa, skaterim vsekakor imam izkušnje. V preteklosti sem tudi veliko spremljal in analiziral dogajanje tako v slovenskem kot v svetovnem gospodarstvu, kar je dodatno pripomoglo k odločitvi, da se prijavim na razpis.

Ali je bilo vaše imenovanje povezano s tem, da ste kandidirali na volitvah v državni zbor na trboveljski listi Nove Slovenije?

Prepričan sem, da to ni bil vzrok za imenovanje. To dvoje med sabo ni povezano.

Kakšno stanje ste prevzeli ob prihodu na SOD in kakšni so vaši cilji?

Stanje je bilo v mejah pričakovanega. Vendar sem človek, ki je usmerjen bolj v prihodnost kot v preteklost. Moje mnenje je, da stvari za nazaj ni mogoče več popravljati. Kar je bi-

zmanjšati slednjo in predvsem to, da se SOD začne obnašati kot prava delniška družba. Kot podjetje torej, ki ima jasno določene cilje in strategijo za njihovo doseganje.

Ali je bila dosedanja strategija ustrezna?

Verjetno je bilo storjenih nekaj napak. Vendar je najlažje ocenjevati zadevo za nazaj. Simulacija, ki bo končana v kratkem, bo pokazala sedanje stanje in prihodnje obete za SOD.

S tem verjetno merite na simulacijo vseh skupnih prihodnjih obveznosti SOD v primerjavi s premoženjem oziroma simulacijo, do kolikšne "luknje" naj bi prišlo?

Tako je. Ključen problem SOD je v tem, da denacionalizacija še do danes ni končana in da še zdaj ne vemo, kakšne bodo naše celotne obveznosti. Zaradi tega je še vedno preveč ugibanj, ki onemogočajo postavitve dokončne strategije. Resnično upam, da se bo uresničila napoved pravosodnega ministrstva in da bodo vsi postopki denacionalizacije, ki še niso na SOD, končani do konca letošnjega leta. Po nekkih ocenah je na upravnih enotah še okoli 10 do 15 odstotkov nerešenih zadev. Po zadnjih po-

pred skoraj štirinajstimi leti, menim, da bi morala biti denacionalizacija končana že pred enajstimi ali dvanajstimi leti. Bliza se leto 2006, denacionalizacija pa še vedno ni končana.

Kolikšna je po vašem mnenju "luknja" v SOD oziroma koliko premoženja bo zmanjkalo za pokritje vseh obveznosti do denacionalizacijskih upravičencev in vojnih oškodovancev?

O tej "luknji" se je do zdaj že veliko pisalo in govorilo. Vendar je šlo le za ugibanja. Zato sem že na začetku sklenil, da moramo narediti natančno oceno oziroma simulacijo, da bomo prišli do tehtnih števil. Dosedanje ocene primanjkljaja so bile zelo različne in so se gibale od 100 do 200 milijard tolarjev. Simulacija bo kmalu končana in predstavljena upravnemu odboru. Potem bomo lažje pripravili strategijo delovanja SOD.

Bi vendarle lahko že podali natančnejšo oceno tega primanjkljaja?

O tem bi težko govoril, dokler simulacije ne predstavimo upravnemu odboru. Lahko le rečem, da je ocena nekje med omenjenima zneskoma.

Kako se nameravate spopasti s tem problemom oziroma kako boste zagotovili, da boste lahko poplačali vse obveznosti do denacionalizacijskih in vojnih oškodovancev?

Naša strategija bo, da bo ta "luknja" čim manj bremenila proračun in da ne bo znatno povečala javnega dolga. Z različnimi ukrepi bomo poskušali čim bolj povečati vrednost premoženja SOD.

Toda še tako aktivno upravljanje premoženja verjetno ne bo dovolj za pokritje 150 milijard tolarjev primanjkljaja.

Verjetno res ne. Državi lahko predlagamo,

Vnesti nameravam več podjetniške miselnosti

Pogovor z mag. Markom Pogačnikom

lo narejeno, je pač bilo. Osrediniti se moramo na sedanje stanje in na načrte oziroma strategijo za naprej. Izhajam predvsem iz tega, da je organizacija živo bitje, ki se mora prilagajati okolju. Zato bo vsekakor potrebna več že omenjenega podjetniškega pristopa, saj je stanje v družbi veliko preveč "državno" in togo. Birokracije je mnogo preveč. Moj cilj je

datkih pravosodnega ministrstva je nerešenih zadev v zvezi z vračilom odvzetega premoženja okoli 2.200. Težava je v tem, da gre predvsem za težje primere in bodo odškodnine iz njih v velikem številu primerov nesorazmerno visoke. Poleg tega pri vseh nerešenih zadevah tečejo tudi obresti, in to od leta 1996 dalje. Glede na to, da je bil zakon o denacionalizaciji sprejet

da nam izroči dodatno premoženje, saj ima še nekaj večjih lastniških deležev v podjetjih. Napaka je bila storjena na začetku, saj je bilo SOD namenjenega premalo premoženja, če gledamo samo obveznosti iz denacionalizacije. Kasneje so se SOD nalagale dodatne obveznosti, na primer do žrtev vojnega nasilja, za njihovo pokrivanje pa ni dobila dodatnega premoženja. >>

» **Katero državno premoženje bi želeli dobiti?**

Pač katero izmed večjih podjetij, kjer ima država pomembnejši lastniški delež. Takšno podjetje je recimo Telekom. Vendar je to samo ena od možnosti. Razmišljali smo tudi o vrhniškem podjetju IUV.

Toda IUV je v zelo slabem stanju in verjetno vrednost lastniškega deleža države v tem podjetju ne bi bistveno povečala vašega premoženja.

IUV ta čas res ni v najbolj rožnati situaciji, vendar smo prepričani, da bi bilo mogoče z aktivnim upravljanjem marsikaj postoriti in bistveno izboljšati poslovanje, s tem pa tudi vrednost podjetja.

Ali ne bi bilo z vidika učinkovitosti prodaje in višine izkupička bolje, da država sama proda nekatere deleže v podjetjih in kupnino nameni za pokrivanje vaših obveznosti, kot pa da te deleže preloži na SOD in jih mora ta potem prodajati sama?

Prepričani smo, da bi z aktivnim upravljanjem še pred prodajo precej povečali vrednost podjetij, ki jih imamo v mislih. V številnih slovenskih podjetjih je skritih še veliko rezerv.

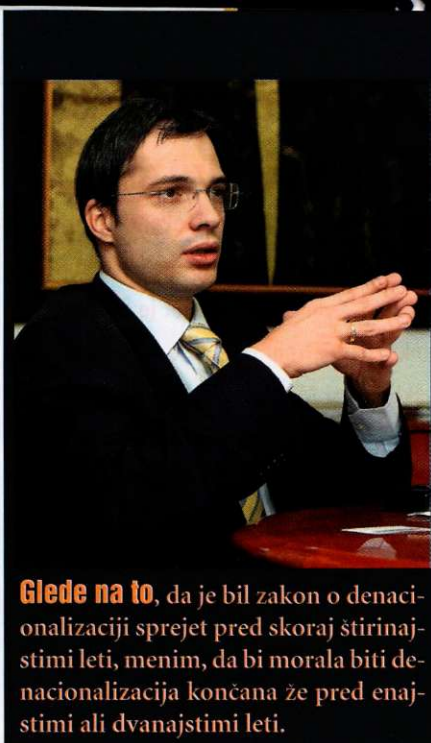
Obveznice Slovenskega odškodninskega sklada, predhodnika SOD, so bile izdane v obdobju, ko so bile tržne obrestne mere še mnogo višje. Zato so obrestne mere teh obveznic sedaj precej nad tržnimi.

To je ena izmed težav, s katerimi se moramo soočiti. Obrestna mera teh obveznic je EUR+6 %, kar je za današnji čas neverjetno visoko, še posebej, če upoštevamo, da gre za neke vrste državne obveznosti. Naša strategija pri upravljanju premoženja je doseganje donosnosti, ki bi presegla to obrestno mero. Nasploh naša strategija upravljanja s premoženjem temelji na treh dejavnikih: varnosti, likvidnosti in donosnosti. Donosnost je seveda povezana s tveganjem. In če želimo dosežati donosnost v višini recimo 8 ali 10 odstotkov letno, bomo verjetno morali za del portfelja sprejeti večje tveganje. Del portfelja bo tako verjetno treba naložiti na bolj tvegane trge v tujini.

Ste prepričani, da bo lahko SOD v tujini dejansko dosegla višjo donosnost kot doma, upošteva, da s tem nima večjih izkušenj?

Dejansko se družba s tem doslej ni ukvarjala. Vendar vemo, da na trgu obstaja ogromno izkušenih produktov in institucij za upravljanje kapitala, ki bi jim lahko v upravljanje prepustili del portfelja (prihodke od prodaj deležev). Seveda več različnim in ne samo eni.

Ali obstaja možnost, da se obrestna mera denacionalizacijskih obveznic SOS2E zniža?

Glede na to, da je bil zakon o denacionalizaciji sprejet pred skoraj štirinajstimi leti, menim, da bi morala biti denacionalizacija končana že pred enajstimi ali dvanajstimi leti.

Nekaj razmišljanj o tem je v preteklosti že bilo, vendar se konkretno o tem z ministrstvom za finance še nismo pogovarjali.

Veliko poudarka dajete prestrukturiranju premoženja družbe. Kaj konkretno delate?

V portfelju imamo ta čas 166 družb. Preoblikovanje portfelja poteka v treh delih. Prvi del je odprodaja lastniških deležev v družbah, kjer je naš delež zelo majhen (načeloma do 5-odсотen) in nimamo možnosti aktivnega upravljanja. Zavedamo se tudi, da je družb, v katerih smo solastniki, zelo veliko in da je toliko družb hkrati zelo težko aktivno upravljati. Prodajamo predvsem mala podjetja, podjetja v likvidnostnih težavah, podjetja, katerih delnice ne kotirajo na borzi, in podjetja, ki

SOD je bilo namenjenega premalo premoženja, že če gledamo samo obveznosti iz denacionalizacije. Kasneje so se SOD obveznosti samo še nalagale.

ne prinašajo dividend. Naši prihodki namreč izvirajo iz treh naslovov: od prodaj, obresti in dividend. Načrt je, da bi število družb v portfelju do konca leta zmanjšali na 100.

Ali ni vidik kapitalskih donosov (rast vrednosti delnic in deležev) pomembnejši kot dividende? Ali ni rok za zmanjšanje števila družb v portfelju na 100 precej kratek? Se ne bojite, da bodo zato, ker se bodo kupci zavedali vaše želje po hitri prodaji, iztržene cene nižje od najvišjih mogočih?

Dividende nam bodo v letošnjem letu prinesle okoli 4 milijarde prihodkov, kar ni zane-marljiv delež v prihodkih. Kar se tiče zmanjšanja števila družb, pa moram izrecno poudariti, da je SOD odgovorna lastnica in da svojih

deležev ne bomo prodajali za vsako ceno samo zato, da bi prišli na postavljeno število.

Kako sodelujete s Kapitalsko družbo (KAD)?

Obstaja določena koordinacija s KAD, saj smo v kar nekaj podjetjih solastniki. To dejstvo je odločilno za drugi del preoblikovanja portfelja. Dogovarjamo se za zamenjave deležev v takšnih družbah, tako da bo vsaka izmed družb lastnica večjih lastniških deležev, a v manjšem številu podjetij kot doslej. To bo obojimo olajšalo upravljanje naložb. Tudi nasploh poskušamo pozitivne učinke, ki jih je mogoče doseči s sodelovanjem, realizirati. Vendar je namen, zaradi katerega je bila SOD ustanovljena, bistveno drugačen od namena, s katerim je bila ustanovljena KAD. Poslanstvo SOD je poravnavanje določenih obveznosti. Zaradi tega bomo morali odprodajati svoje premoženje bistveno hitreje kot KAD. V letošnjem letu znašajo obveznosti SOD 36 milijard tolarjev, v naslednjem letu bodo približno 39 milijard tolarjev, do konca letošnjega leta pa moramo poravnati še približno 12 milijard tolarjev obveznosti. Vendar bi rad poudaril, da SOD lahko srednjeročno zagotavlja nemoteno poravnavanje obveznosti. Moj cilj je, da imamo v kratkoročnih finančnih naložbah vedno dovolj likvidnih sredstev vsaj za leto dni naprej.

Pri odprodajah se navezujemo tudi na strategijo države za umik iz gospodarstva. Sem zagovornik tega umika, saj menim, da je poslanstvo države zagotavljanje ugodnega gospodarskega podjetniškega okolja in ne lastniški nadzor nad gospodarstvom. Vendar umik ni mogoč čez noč, saj bi lahko prišlo do preveč napak in tudi iztržene kupnine ne bi bile optimalne.

Umik iz podjetij bo tretja faza našega preoblikovanja. Vendar verjamem, da bi nam, če bi se takoj umaknili iz podjetij, marsikdo očital nezaupanje v gospodarstvo in njegovo prihodnost in to, da se želimo le izogniti odgovornosti.

Kako si predstavljate končni izstop iz gospodarstva oziroma prodajo največjih podjetij?

Verjetno bomo morali zaradi svojih obveznosti kakšno večje podjetje prodati že prej. Cilje in merila naših izstopov nam bo postavil lastnik, to je država. Vendar menim, da ni smiselno, da bi postavili trden sistem, po katerem bi potekala odprodaja vsega premoženja. Okvirne smernice so vsekakor potrebne, toda vsaka družba je poseben primer, zato ni mogoče za vse uporabljati enakih meril in postopkov prodaje.

Katere so vrednostno največje naložbe SOD?

Največja je Krka, kjer smo tudi največji lastnik. Nasploh menim, da je Krka naša najboljša naložba, in želim si, da bi imela SOD v lasti čim več takšnih družb. Največji posamični lastnik smo tudi v Pozavarovalnici Sava in Petrolu. Vrednostno pomembne so še na primer naložbe v Telekomu, Merkurju, Pivovarni Laško, Zavarovalnici Triglav, Luki Koper in Heliosu.

Ali že načrtujete odprodajo deleža v katerem izmed omenjenih podjetij?

Do leta 2016, ko zapadejo v plačilo naše zadnje obveznosti, bo SOD vsekakor morala prodati vse svoje premoženje. V vmesnem času do odprodaj pa bomo poskušali z aktivnim upravljanjem doseči čim večjo vrednost naložb.

Kdaj pričakujete, da boste morali nazadnje prodati katero izmed največjih naložb? Katero podjetje bo prodano prvo?

Glede na dinamiko svojih obveznosti bomo prvo večjo naložbo verjetno morali prodati okoli leta 2007. Katero podjetje bo to, pa še ni dorečeno.

Veliko očitkov je v javnosti letelo na vašo prodajo deleža v Mercatorju.

Slovenska odškodninska družba je tukaj ravnala kot odgovoren gospodar. Verjamem, da je bila naša prodaja Mercatorja dobra odločitev. Prodaja je bila strokovno in ekonomsko utemeljena. Prepričan sem, da je bila cena, ki smo jo iztržili, dobra in da so očitki politične narave in ne strokovni. Veliko je domnev o višini domnevnega oškodovanja. Vendar so te domneve brez prave podlage, saj operirajo z nekimi namišljenimi vrednostmi. Menim, da je pravo merilo vrednosti Mercatorjeve delnice lahko dala samo borza. SOD je prodala 13,75-

odstotni delež v družbi Mercator, d. d. Če smo lahko pred štirimi leti govorili o podcenjenosti trga, danes mnogi strokovni članki pišejo o precenjenosti delnic na slovenski borzi. Zato danes niso več upravičene takšne prevzemne premije kot nekoč. Mercator je bil za potencialne kupce manj zanimiv že zaradi sestave nadzornega sveta, v katerem imajo predstavniki zaposlenih kar polovico članov. Zaposleni imajo torej enak vpliv kot lastniki, kar v tržnem gospodarstvu ni ravno običajno. Zato bi bil za potencialne prevzemnike nakup Mercatorja zanimiv le, če bi lahko kupili 75 odstotkov Mercatorjevih delnic. Šele to bi jim namreč omogočilo spremembo Mercatorjevega statuta glede zasedbe nadzornega sveta. Sprememba sestave nadzornega sveta v korist predstavnikov kapitala bi bila za prevzemnika nujna, če bi želel resnično obvladovati druž-

Tudi če je poslovanje dobro, lahko lastnik zamenja upravo. Kajti rezultati so lahko vedno še boljši.

bo. V danem trenutku je bilo torej nemogoče zagotoviti 75 odstotkov delnic. Pravo ceno je pokazala tudi cena delnic za dokapitalizacijo, ki jo je predlagala uprava, in je bila enaka ceni, po kateri smo prodali svoj delež. Uprava prav gotovo najboljše pozna vrednost podjetja. Poleg tega je dokapitalizacijska cena pogosto višja od cene na trgu. Za ilustracijo naj še povem, da je po naših informacijah SOD želela lanskega novembra prodati delež v Mercatorju po ceni 36.000 tolarjev za delnico. Takrat je bila cena na borzi 42.000 tolarjev za delnico.

Ali je prodaja Mercatorja povezana z morebitno prodajo Abanke in lastniškimi spremembami na Delu?

Ne, tukaj ni nobene povezave.

Kaj menite o ponudbi za prevzem Saturnusa Embalaže, ki je bila mnogo nižja od nekaterih strokovnih ocen vrednosti?

Naše službe zadevo še preučujejo in SOD bo gotovo ravnala kot odgovoren lastnik. O ceni je še prezgodaj govoriti, vendar moram reči, da se zdi nekoliko nizka. Govori se o raznih poslih pod mizo s strani nekaterih drugih delničarjev. To bi bil lahko dokaz, da do sedanji zakon o prevzemih ne pije vode. Dejstvo je, da si lahko prevzemnik najprej zagotovi kontrolni delež, nato pa manipulira z malimi delničarji.

Kako je s t. i. projektom Casinò Ljubljana oziroma z združitvijo vseh slovenskih državnih igralnic v enotno družbo?

Smo pomembni solastniki casinòjev v Ljubljani, Portorožu, na Bledu in v Mariboru. S stanjem

v teh družbah nismo najbolj zadovoljni. Preučujemo različne možnosti. Ena izmed njih je združevanje zaradi zniževanja stroškov, enotnega trženja ...

Novogoriški Hit temu precej nasprotuje.

Lastniki bodo sprejeli odločitev in ne uprave. V Sloveniji žal vloga lastnikov še ni povsem razčiščena. Toda v tržnem gospodarstvu je najbolj normalno, da imajo lastniki odločilno besedo.

Kakšne so razmere v Petrolu, kjer ste, kot ste navedli, največji posamični delničar? Kaj se bo zgodilo z upravo?

Pričakujem, da bo nadzorni svet reagiral v dobro družbe in lastnikov. Na splošno rečeno so lastniki tisti, ki postavijo cilje. Uprava mora pripraviti strategijo za doseganje teh ciljev. Nadzorni svet pa je organ, ki preverja, ali je uprava izdelala pravo strategijo in ali jo tudi uresničuje. Razlogi za zamenjavo so trije. V zadnjem času se omenjata samo dva – slabo ali nezakonito poslovanje. Toda tretji razlog je lahko tudi nedvomno legitimna pravica vsakega lastnika, da zamenja upravo. Seveda mora v takem primeru nositi odgovornost za svojo odločitev. Tudi če je poslovanje dobro, lahko lastnik zamenja upravo. Kajti rezultati so lahko vedno še boljši.

Ali menite, da bi bilo centralno upravljanje državnega in paradržavnega premoženja lahko učinkovitejše kot sedaj, ko s tem premoženjem upravlja več različnih in pogosto neusklajenih subjektov?

Neusklajenost se ne pojavlja pogosto, saj vedno poskušamo doseči soglasje, vendar je sodelovanje vsekakor smiselno še okrepiti.

Denis Vengust

Biseri v Sončnici

V ljubljanski galeriji Sončnica, kjer pripravljajo pohvale vredne razstave, je v tem času na ogled razstava najboljših fotografij, izbranih na petem natečaju revije Gea za najboljšo fotografijo na temi Biseri narave ter Ljudje in mesto.

Na natečaj revije Gea je 271 avtorjev poslalo več kot 800 fotografij. Žirija, ki so jo sestavljali fotografinja, pisateljica in novinarka Meta Krese, fotografa Arne Hodalič in Stane Klemenc ter odgovorni urednik revije Gea Boris Bogataj, je nagradila deset avtorjev. Prvo nagrado je prejel Bojan Radin, drugo Matjaž Žagar in tretjo Oton Naglost. Žirija je nagradila še Damijana Jagodica, Borisa Kozinca, Dejana Mirojeviča, Franca Šivica, Borisa Mrharja, Nino Šorc in Tamaro Tasev. Vabljeni v galerijo Sončnica in veliko užitek pri ogledu. **Barbara Kavtčnik**

Fotografije: Gregor Pohleven

Sliši se Slowind

Od ponedeljka do petka v veliki dvorani Slovenske filharmonije odmevajo zvoki festivala Slowind, ki ga pripravlja istoimenski pihalni kvintet in je vsebinsko najbogatejši v svoji sedemletni zgodovini.

Do letos je festival Slowind trajal nekaj mesecev, letos pa je zgoščen v petdnevno festivalsko shemo. Spomladi bosta sledila še dva koncerta, eden v Strasbourgu, drugi v Freiburgu,

od koder na ljubljansko "festival-sko ustvarjalno srečanje" prihajata ansambla Accroche Note in SurPlus.

Do sodelovanja treh ansamblov, ki svojo ustvarjalnost družijo na letošnjem festivalu, je prišlo na podlagi dolgoletnega muziciranja z umetniškim vodjo zasedbe SurPlus Jamesom Averyjem. Ansambel Accroche Note je v Sloveniji precej neznan. Festival je svojevrstna predstavitev dejavnosti obeh zasedb. Iz tega se je tudi rodila zamisel, da bo imel vsak ansambel samostojen koncert. Na sporedu sta poleg dveh samostojnih

Ansambel Accroche Note

koncertov obeh gostujočih ansamblov in Slowind. Na petem, sklepnem koncertnem večeru bodo združeni nastopili vsi trije ansambli. **B. K.**

Martin Crimp Kruto in nežno

Prevajalec Zdravko Duša
Režiser Eduard Miler

Prva slovenska uprizoritev

Če namreč hočete izkoreniniti terorizem - in prepričan sem, da hočemo vsi izkoreniniti terorizem - je eno samo pravilo: ubij.

Igrajo SILVA ČUŠIN, IVO BAN,
SAŠA TABAKOVIČ, ALOJZ SVETE,
VOJKO ZIDAR, MAJA KONČAR,
NINA VALIČ, MAJA SEVER,
MAŠA KAGAO KNEZ, TOM BAN,
TSCHIMY ALIAGE OBENGA

PREMIERI 14. in 15. oktobra ob 20.00 v Mali dramii

Prodaja in rezervacija vstopnic pri blagajni gledališča
(od 14.00 do 17.00 ter od 18.00 do 20.00): tel. 01/2521 511,
www.drama.si

PETROL

foto Peter Uhan

ODPELJITE ZA **1 SIT**, PRVI OBROK ČEZ 6 MESECEV.*

Ali **1/2** takoj, 1/2 čez eno leto brez obresti.

EOM že od **0%***

CERATO 1.5 CRDi * 1 SIT + popust 400.000 SIT

Klima naprava, zračne blazine, servo volan, ABS z EBD, električni paket, 3 leta garancije, darilo: CD - avtoradio, ...

SPORTAGE 2.0 CRDi *
4x4

1 SIT + popust 500.000 SIT

Klima naprava, servo volan, cent. zaklepanje, el. tonirana stekla, ABS z EBD, TCS, zračna blazina, strešni nosilci, 3 leta garancije, ...

SORENTO 2.5 CRDi *
4x4

1 SIT + popust 600.000 SIT

Klima naprava, servo volan, centr. zaklepanje, zračne blazine, el. tonirana stekla, ABS z EBD, TCS, BTCS, lita platišča, 3 leta garancije, ...

CARNIVAL 2.9 CRDi *

1 SIT + popust 560.000 SIT

7 sedežev, avtom. klima naprava, servo volan, cent. zaklepanje, el. stekla in ogledala, pot. računalnik, ABS z EBD, zračne blazine, bočna drsna vrata, ...

Novi K2500 2.5 TCI *

Vozite z B kategorijo!

1 SIT + popust 240.000 SIT

2,5 TURBO DIESEL, 94 KM / nosilnost 1535 kg keson 311 x 163 x 35,5 cm / nizek prag natovarjanja Kategorija N1 - d. zavezanec z -20% vstopnega DDV.

KIA KIA MOTORS
The Power to Surprise

www.kia.si

080 2001

KMAG d.d., Leskoškova 2, Ljubljana, 01/58-43-402

1 SIT velja za vozila na zalogi do 31.10.2005 (Cerato, Sportage, Sorento, Carnival, K2500).

Izkoristite neverjetno ponudbo KIA KREDIT & LEASING s posebnim financiranjem. Pri nakupu plačate polog v višini 1 SIT z odloženim plačilom prvega obroka za 6 mesecev. KIA KREDIT & LEASING si pridržuje pravico do odobritve kredita ali leasinga na osnovi bonitete.

Slika vozila Cerato Sport Edition je simbolična.

*Popr. poraba goriva od 5,6 do 6,9 l/100 km, emisija CO₂ od 128 do 208 g/km, ECOM-2% (pri 12/12/12).

Po vašem okusu...

Velika nagradna igra Barcaffé, ki poteka od 15. 9. do 15. 11. 2005, vas odpelje na potovanje po vašem okusu v vrednosti 800.000 SIT!

Osvojite lahko:

- 1 x potovanje po vašem okusu v vrednosti 800.000 SIT
- 20 x potovalna torba
- 30 x paket izdelkov Barcaffé

Kako lahko sodelujete?

V nagradni igri lahko sodelujete na dva načina:

- 1 shranjujte črtne kode z embalaž izdelkov Barcaffé v skupni količini najmanj 500g (veljajo le izdelki, kupljeni v maloprodaji) **ALI**
- 2 pravilno odgovorite na nagradno vprašanje.

Izrezane črtne kode **ALI** dopisnico z odgovorom na nagradno vprašanje pošljite v ovojnici na naslov: **Droga Kolinska d.d., p.p. 3116, 1544 Ljubljana** s pripisom "Za nagradno igro Barcaffé". V obeh primerih ne pozabite izpolniti vseh zahtevanih osebnih podatkov. Več informacij dobite na letakih v trgovinah in na spletnem naslovu: www.drogakolinska.si.

Nagradno vprašanje:

Napišite imeni dveh različnih vakuumsko pakiranih izdelkov Barcaffé?

Ime: _____ Priimek: _____
 Ulica: _____ Kraj: _____
 Poštna številka: _____ Telefon: _____
 Davčna številka: _____ Podpis: _____

S podpisom potrjujem, da se strinjam s pravili sodelovanja v nagradni igri.

Za lepši dan

Mojca Funkl in Lotos Vincenc Šparovec

Foto: Tone Stojko

Zašita

"Moški in ženska v luči nesečnosti in eventualnega bodočega starševstva razmišljata o svoji turbulentni prihodnosti. Obenem pa morata skupno preteklost šiv za šivom razparati, boleče, grozljivo in provokativno, da bi ugotovila, kaj in kdaj je šlo narobe in kako bi bilo mogoče to popraviti ..."

Zgodba, ki so jo na gledališke deske postavili na Mali sceni Mestnega gledališča ljubljanskega, nosi naslov Zašita.

O predstavi

Provokativna drama enega najvidnejših predstavnikov "gledališča u fris" Anthonyja Neilsona, je svojo premiero na Mali sceni Mestnega gledališča ljubljanskega doživela v torek, 4. oktobra, in s tem tudi odprla novo sezono. V predstavi ljubezen spodkopava nezaupanje, nežnost zamenjuje grobost,

par zaljubljenec se spreminja v klienta in prostitutko. Izgovarjajo se najbolj šokantne izjave, preigravajo se najbolj srhljivi prizori, ki jih lahko prenesejo le debela koža, močni živci in zdrav želodec. Besedilo je prevedla Alja Predan. Scenografijo je zasnovala Barbara Matul Kalamar, kostumografija pa je delo Katarine Zalar. Uprizoritev režira Samanta Kobal, ki je tudi izbrala glasbo; vloži ženske in moškega, ki se znajdetta na kritični točki svojega odnosa, pa se predstavljata Mojca Funkl in Lotos Vincenc Šparovec.

Dramatik

Anthony Neilson, leta 1967 rojeni škotski dramatik, igralec in režiser, velja za enega najsilovitejših predstavnikov "gledališča u fris". Namen provokacije je zdriniti uspavanega gledalca iz letargije vsakdanjosti in ga pripraviti do tega, da se bo aktivno opredelil do teksta in uprizoritve. Britanska premiera je pri občinstvu in kritiki zbudila tako panegirične hvalnice kot žolčne raztrge. **Barbara Kavtičnik**

GOOD VIBERATIONS

107.8 MHz

RADIO VELENJE

www.radiovelenje.com

Naš čas, d.o.o., Kidričeva 2a, Velenje
 tel. 03/ 897 50 03, fax. 03/ 5869 263

Kronika sedmih pozab

Slovenska matica

Romansirano *Kroniko sedmih pozab* je slikar Jože Ciuha začel pisati že leta 1972. V njej opisuje svoje otroštvo, posveča pa jo svoji babici Abi, ki je eden osrednjih likov pripovedi. V zadnjem stavku tega obsežnega dela je sicer hudomušno zapisal, da si je "vse resnične dogodke v nji izmislil", vendar pove tudi to, da gre za spomine na mladost, v katerih se poleg prijetnih dogodivščin ne izogiba niti neprijetnim niti opisom globoko intimnih

stvari. Pisanje seveda niso "navadni" spomini, ampak izrazita (avto)refleksija: (po)doživljanje dogodkov v mladosti skozi avtorjeve oči odrasle, z življenjem in svetom izkušene osebe. Večina kronike se dogaja na Vidmu ob Savi, kjer je avtor preživljal svojo mladost. Ciuha je bil doslej poleg svoje izvirne slikarske govorice znan tudi po svojih potopisnih zapiskih.

Razprave

SAZU

V zborniku *Razprave*, ki ga izdaja Slovenska akademija znanosti in umetnosti, razred za naravoslovne vede, so v številki XLV-2 (2004) objavljeni štirje strokovni prispevki: *Floris-tična opazovanja v desetih ostenjih vzhodne polovice predalpskega in deloma preddinarskega sveta Slovenije* (Marko Accetto), *Združbe črnega gabra v srednjem Posočju* (Igor Draskobler), *Fitocenološka oznaka rastišč vrste *Heliosperma pusillum* v mraziščih na Snežniku* (gre za mahovno rastlino slanozor, ki uspeva v najbolj

hladnih predelih vrtač in je izrazito hladno- in vlagoljubna; Boštjan Surina in Branko Vreš), *Dinarska združba ruševja na Snežniku* (Mitja Zupančič, Tone Wraber, Vinko Žagar).

Živeti hočemo

Mohorjeva, Celje, Celovec

Knjigi *Živeti hočemo v suvereni državi slovenskega naroda* je botrovala 15. obletnica izvolitve prve Demosove vlade. V njej so objavljeni spominski zapisi tedanjih akterjev. V prvem delu so objavljena besedila treh zgodovinarjev: *Stopinje na poti v slovensko samostojnost* (Stane Granda), *Mesto Demosove vlade v kontekstu slovenskega razvoja v 20. stoletju* (Janko Prunk) in *Tuji tisk o vlogi Cerkve v procesu demokratičnih sprememb, osamosvajanja in mednarodnega priznanja Republike Slovenije* (France M. Dolinar). Sle-

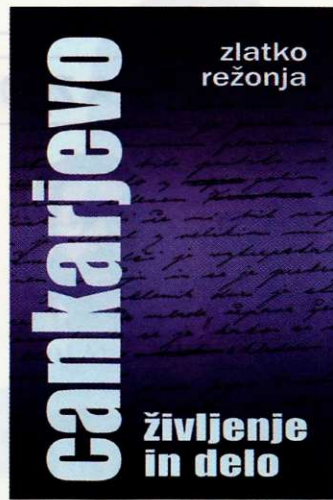

dijo članki ministrov prve povojne demokratično izvoljene vlade po abecednem redu - od Maksa Bastla do Božidarja Voljča in letos umrlega Staneta Staniča. Najdaljše so napisali Ingo Paš, Jožica Puhar in Stane Stanič. Knjiga je nastala na pobudo predsednika Demosove vlade Lojzeta Peterleta, ki je med drugim zapisal, da s(m)o pred petnajstimi leti "razumeli nasmeš zgodovine".

Ivan Cankar

Karantanija

Založba Karantanija je izdala knjigo Zlatka Režonje *Cankarjevo življenje in delo* in že naslov pove, da

bomo v njej našli "zgodbo" in vse pomembne podatke o našem največjem pisatelju. To, da je bil največji, želi avtor tudi dokazati. Sledimo kronološkemu pregledu Cankarjevega življenja in dela, objavljena je podrobna bibliografija, skicirane so vsebine pomembnejših del, dodan je natančen literarnozgodovinski uvid in bogato fotografsko gradivo. Knjiga je dober priročnik za vse, ki se bodo kakor koli srečevali s Cankarjem ali bi o njem želeli izvedeti temeljne podatke.

Nemška slovnica

Založba Mladinska knjiga

V priročniku *Nemška slovnica* so na enem mestu zbrana vsa bistvena pravila nemške slovnice. Predstavljena so jasno in razumljivo ter podkrepjena z nazornimi praktičnimi primeri. Vse posebnosti, odstopanja od pravil in koristni nasveti so zaradi preglednosti označeni s posebnimi simboli. Kratek uvod na začetku vsakega poglavja ponuja temeljne informacije o obravnavani slovnični temi. Priročnik je namenjen dijakom, študentom in vsem, ki se učijo nemščine.

Kemija

Tehniška založba Slovenije

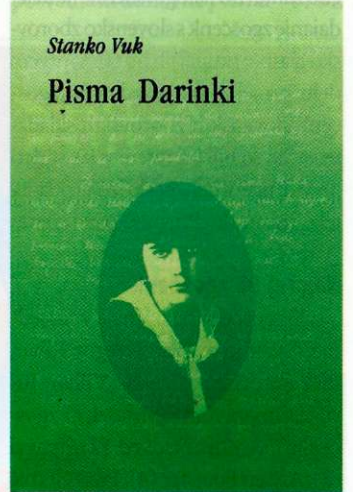
Knjiga *Kemija, zakonitosti in uporaba* daje kakovostno znanje iz kemije na razumljiv način. Kemijska vsebina je sodobna in uravnotežena ter poenoteno podaja znanje iz vseh treh vej predmeta. Jasne razlage industrijske uporabe, nove fotografije in zanimivi opisi se povezujejo v prikazu pomena kemije v sodobnem svetu. Knjigo (319 strani) so napisali štirje strokovnjaki in je prevod iz angleščine. Napisali so jo zato, da bi z njo pomagali pri učenju vede, ki jo

mnogi ocenjujejo kot središčno znanost. Ko obvladaš kemijo, si na stičišču fizike in biologije. Spoznal boš, kako in zakaj se snov obnaša ter kako se lahko ena snov spremeni v drugo. Kemiki so postali "čarovniki", saj so odkrili, kakšne spremembe snovi so mogoče, in se naučili graditi čedalje bolj zapletene snovi. Vsako poglavje ima vrsto pripomočkov, ki naj pomagajo bralcu najti pot skozi predmet, ki je po mnenju večine zapleten.

Pisma Darinki

Mladika, Trst

Stanko Vuk se je rodil v Mirnu pri Gorici leta 1912. Leta 1941 je bil v skupini intelektualcev obsojen na drugem tržaškem procesu kot voditelj krščanskih socialistov na 15 let ječe. Njegova življenjska zgodba se je končala kmalu po prihodu iz zapora, 10. marca 1944, ko je bil z ženo Danico Tomažič umorjen na domu v Ulici Rossetti v Trstu. Storilcev sicer niso našli, povojna komunistična (propagandna) publicistika je umor pripisala svojim političnim nasprotnikom, kar pa je le malo verjetno, saj za takšno dejanje ni prave logike. Stanko Vuk se je v slovensko literaturo zapisal zlasti s pesmimi in prozo, posebno mesto pa imajo njegova ljubezenska pisma ženi iz zapo-

ra. Zdaj so se jim pridružila še neobjavljena Vukova pisma ljubljanski študentski prijateljici licejki Darinki Zorec, ki skrbno hrani vsa Stankova pisma kot dragocen spomin nanj. Z njihovo objavo želi dopolniti doslej znani in objavljeni literarni opus in podobno svojega mladostnega prijatelja.

Slovenski komorni zbor (40 članov) je ustanovljen kot društvo, ki se ukvarja z glasbeno dejavnostjo in je priključen Slovenski filharmoniji, kjer ima redni abonma. Nastopa tudi z zborom Consortium musicum (skupno od 80 do 90 pevcev) v orkestralnih abonmajih. Oče obeh zborov je dr. Mirko Cuderman, ki je še danes njun neformalni vodja.

Slovenski komorni zbor je nastal v začetku 90. let. Z njim je dr. Cuderman leta 1994 začel snemati slovenske (cerkvene) vokalne skladbe za zbirko *Musica sacra Slovenica*. Do leta 1999 so posneli 498

SLOVENSKA ZBOROVSKA GLASBA

JAKOB ALJAŽ
1845-1927

AVGUST A. LEBAN
1847-1879

JOSIP KOČJANČIČ
1849-1878

FRAN S. VILHAR
1852-1928

VIKTOR PARMA
1858-1924

LUDOVIK HUDOVERNIK
1859-1901

STANKO PIRNAT
1859-1899

RISTO SAVIN
1859-1948

8

Adamič, Lajovic, Premrl ...

skladb in jih izdali na 30 zgoščenkah, kar je bilo izjemno delo.

Slovenski komorni zbor sodeluje z Radiom Slovenija, njegov obstoj in pomembno delovanje na področju nacionalne kulture pa podpira ministrstvo za kulturo. Zbor si je pod vodstvom dr. Cudermana zadal še eno zahtevno nalogo: snemanje in izdajanje zgoščenk s slovensko zborovsko glasbo; skupaj jih bo 60. V prvem delu projekta bodo izdali 35 zgoščenk slovenskih zborovskih skladateljev, ki so bili vsi rojeni v 19. stoletju. V drugem delu bodo izdali skladatelje, rojene do druge svetovne vojne.

Najprej 35 zgoščenk

35 zgoščenk zdaj izhaja v naslednjem vrstnem redu: Gregor Rihar, Blaž Potočnik, Miroslav Vilhar, Jurij Flajšman, Kamilo Mašek (1 zgoščenka), Anton Nedved (2), Ipavci (3), Anton Foerster (4), Fran Gerbič (5), Jenko, Fajgelj, Vavken, Stegnar, Hajdrih, Hribar (6), Hugolin Sattner (7), Aljaž, Leban, Kocjančič, F. Vilhar, Parma, Savin, Hudovernik, Pirnat (8), Volarič, Schwab (9), Peter Jereb (10), Hladnik, Laharnar, Ferjančič, Dev, Korun, Sach, Pavčič (11), Hochreiter, Juvanec, Vogrič, V. Krek,

Svetek, G. Krek (12), Kimovec, Venturini, Ocvirk, Šantel, Komel (13), sledijo štiri zgoščenke s pesmimi Emila Adamiča (od 14 do 17), Anton Lajovic (18 in 19), Vinko Vodopivec (20 in 21), Stanko Premrl (22 in 23), Vasilij Mirk (24), Zorko Prelovec (25), Rožanc, K. Adamič, Mlinar-Cigale, Doktorič, Grbec (26), Ravnik, Železnik (27), Marij Kogoj (28), Grombling, Klemenčič, Šček (29), Jobst, Dolinar, Svetel (30), Karol Pahor (31), Slavko Osterc (32), Bučar, Pup, Kernjak, Mav (33), Matija Tomc (34 in 35) Škerjanc, Koporc (36).

Izdali so že 20 zgoščenk: 1-16, 18, 19, 22, 23. Vsaka zgoščenka ima priloženo knjižico, kjer so skladatelji na kratko predstavljeni, natisnjena pa so tudi vsa besedila pesmi, ki so na zgoščenki. Ustavimo se samo pri dveh skladateljih.

Emil Adamič

Kot mnoge je tudi skladatelj Emila Adamiča, rojenega v Dobrovi pri Ljubljani (1877—1936), vase posrkal vrtinec prve svetovne vojne. Po kratkem vojskovanju v avstrijski vojski je v Galiciji prišel v rusko ujetništvo. Čas do oktobrske revolucije

je je preživljal v ujetniških taboriščih. V njih je dobobra spoznal zverinsko plat človeške narave in trpljenje, ki ga ta povzroča. Po revoluciji in sklenitvi miru ga je nova sovjetska oblast vključila v kulturno delo v daljnem Taškentu, tako da se je lahko šele leta 1920 vrnil v Ljubljano. Ta velika življenjska preizkušnja ga je zaznamovala na dva načina. Trpljenje in napori so toliko načeli njegovo zdravje, da ga domači ob vrnitvi skoraj niso spoznali. Na drugi strani pa je obogatila njegov umetniški nazor. Folklorno bogastvo širnih ruskih prostranstev in šte-

vilnih etničnih skupin, s katerimi je prišel v stik, je vzbudilo njegovo zanimanje za ljudsko glasbo. To se izrazilo kaže tudi v pravem izbruhu zborovske ustvarjalnosti v letih med 1920 in 1925, katerega prerez pri naša zgoščenka številka 15.

Skladbe tega obdobja označuje močno zanimanje za svet podeželja, njegov doživljajski svet in njegovo glasbo. Najizrazitejši zunanji znak je že izbira besedil. Adamič je večinoma segal po ljudskih besedilih (*Bosanski perivoj*, *Poljansko kolo*) ali po delih pesnikov, ki so se hote oddaljevali od modernistične izumetničenosti in ji iskali protiutež v preprostem svetu vsakdanjega kmečkega življenja in čustvovanja (C. Golar, O. Župančič). Le nekaj pesmi iz-

stopa iz tega okvira (*Jesenski večer*, *Nina mia, son'barcarolo*, *Zrelo žito*).

Umetno in ljudsko

Glasbena podoba pesmi je bila odvisna tudi od kakovosti ansamblov, za katere je Adamič komponiral svoje skladbe. Med skladbami najdemo manj zahtevna dela, ki nadaljujejo tradicijo prebudniške zborovske pesmi iz druge polovice 19. stoletja. Te skladbe so bile s svojo ugašajočo, lepo tekočo melodiko, distonično harmonijo in pretežno homoritmičnim stavkom tako izvajalsko kot receptivno dosegljive tedanjemu slovenskemu podeželskemu okolju. Folklorna tematika pa pri Adamiču ni nujno vezana na preprosto glasbeno realizacijo. V večini pesmi je uspešno povezal skladateljske postopke umetne glasbe z ljudskimi elementi. Tako lahko v njih srečamo polifonijo in celo kanonično vodenje glasov, tonska slikanja, izrazite modulacijske premike v oddaljene tonalitete, zborovsko perlando in virtuozno instrumentalno spremljavo. Pesem *Vijola* je ena najbolj samoniklih Adamičevih skladb. Raba prelivajo-

Emil Adamič

čih se disonancnih septakordov, nenehne modulacije, kromatika *Tristana*, celotonska akordika in večja izrazna moč so dosežek skladateljevega razvoja. Zborovske skladbe tega časa kažejo tudi Adamičev čut za uravnoteženo glasbeno oblikovanje, ki se kaže zlasti v uglasbitvah ljudskih pripovednih pesmi. Prizadevanje za zaokroženost oblike nikoli ne ovira skladateljeve svobode pri izražanju notranje dramatike besedil. Pri tem nas vedno znova navduši njegova spretnost pri karakterizaciji nastopajočih oseb, ki jo dosega s premišljeno izbiro glasbenega gradiva in izvornim izkoriščanjem različnih barv zborovskega zvoka.

Stanko Premrl

V prvih desetletjih 20. stoletja je slovensko glasbo zaznamovala generacija "moderne". Njeni predstavniki so iskali svojo pot med nezavidiljivo stvarnostjo slovenske kulture in hitrim tokom sodobnega evropskega razvoja. Eden izmed njih je bil Stanko Premrl, ki se je rodil leta 1880 v Št. Vidu (danes Podnanos). Že kot bogoslovec se je vključil v Cecilijansko gibanje za prenovu cerkvene glasbe in s članki sodeloval v reviji *Cerkveni glasbenik*. Po kratkem kaplanovanju na Vrhniki je odšel na Dunaj. Na konservatoriju je študiral orgle, petje in kompozicijo, na filozofski fakulteti pa je poslušal predavanja iz glasbene zgodovine in estetike glasbe. Po vrnitvi v Ljubljano leta 1909 je na mah postal osrednja osebnost slovenske cerkvene glasbe. Nasledil je upokojenega Antona Foersterja ter prevzel vodenje kora ljubljanske stolnice in orglarske šole ter urejanje revije *Cerkveni glasbenik*. Več kot dvajset let je bil tudi odbornik Glasbene matice, poučeval je na konservatoriju in postal leta 1933 redni profesor na Akademiji za glasbo. Ob tem je neumorno deloval na številnih drugih ustanovah ter bil dejaven kot organizator cerkvene in po-

svetne zborovske glasbe. Leta 1945 je bil upokojen, do smrti leta 1965 je živel v Ljubljani.

Predan cerkveni glasbi

Premrlovo ustvarjalno delo je bilo močno zaznamovano z njegovo predanostjo cerkveni glasbi. Čeprav je – podobno kot drugi skladatelji njegove generacije – zavrzel toge formalistične okvire prvotnega cecilijanstva in bil zato v majhnih slovenskih razmerah celo označen kot "modernist", je njegovo ustvarjanje v svojem bistvu ostalo podrejeno prepričanju o estetskem in etičnem poslanstvu glasbe. V njegovih skladbah bi zaman iskali sledove nebrzdanega individualizma in subjektivizma, tako značilnega za glasbo z začetka 20. stoletja. Nobena sestavina njegovih glasbenih del, pa naj bo to želja po močnejšem izrazu ali težnja po racionalni urejenosti, nikoli ne poruši uglajene uravnoteženosti njegovih skladb. Zavest o vzgojnem poslanstvu glasbe se najizraziteje zrcali v izbiri uglasbenih besedil. Mnoga med njimi so pravzaprav skladbe z versko vsebino, njihova besedila pa izražajo pobožnost in subjektivna verska čustva na nekonvencionalen način in so zato presegle okvire, ki si jih je Premrl postavljajl pri presojanju cerkvene glasbe. Spet druga skupina skladb ima izrazito etično, v dobrem pomenu besede moralistično vsebino. Te skladbe pogosto v tonu preproste in stvarne ljudske modrosti opozarjajo na človeško šibkost, ki posameznika pogosto vodi v greh in nesrečo. Premrlovemu čutenju pa so bila očitno najbližja besedila, ki povezujejo impresije iz narave s temeljnimi vprašanji človekovega bivanja. Ob kontemplativnih skladbah najdemo v Premrlovem opusu tudi vedrejšje skladbe, ki pripadajo predvsem otroškim šaljkam ali zborom, kom-

Stanko Premrl

postopi so pogosto blizu ljudski pesmi, skladatelj pa se le redko oddaljuje od urejenega sveta klasične tonalne harmonije. Pa vendar bi se zelo motili, če bi domnevali, da te odločitve izhajajo iz neznanja ali nerazgledanosti. Premrlova glasba raste iz zavesti o skladateljevem poslanstvu, da služi glasbeni kulturi svojega naroda. Zato se je pri

ustvarjanju vedno znova trudil prilagajati izvajalskim in receptivnim zmožnostim svojih slovenskih sodobnikov. Odtod ljudsko prijetna melodika, deklamativna ritmika, ki omogoča lahko razumljivost besedila in skomnost v harmonskem jeziku, ki izvajalcem skladb ne postavlja pretežkih nalog, skladatelju pa omogoča, da dosega s kromatiziranimi akordi v pretežno diatoničnem okolju izjemne barvne učinke. Ob teh, širšemu krogu poslušalcev in izvajalcev namenjenih skladbah pa stojijo vrhunci njegovega zborovskega ustvarjanja. V njih se skladatelj izkaže kot mojster zborovskega zvoka in ustvarjalec z bogato barvno paletto.

Služiti kulturi naroda

Glasbena plat Premrlovih skladb kaže podobno kot njegova cerkvena glasba dvojni obraz. V večini skladb ne najdemo niti sledu prešernega navdušenja nad napredkom, ki je navdihoval evropske skladatelje z začetka 20. stoletja. Zaman iščemo zapleteno melodiko, kompleksne ritmične podobe ali razsipanje z bogatimi harmonskimi barvami poznega 19. stoletja, še manj prvine različnih smeri "nove glasbe". Skladatelj le redko razrahlja tradicionalno homoritmčno urejenost glasov, ritmika ostaja tesno povezana z besedilom in je zato skoraj stereotipna, melodični

ustvarjanju vedno znova trudil prilagajati izvajalskim in receptivnim zmožnostim svojih slovenskih sodobnikov. Odtod ljudsko prijetna melodika, deklamativna ritmika, ki omogoča lahko razumljivost besedila in skomnost v harmonskem jeziku, ki izvajalcem skladb ne postavlja pretežkih nalog, skladatelju pa omogoča, da dosega s kromatiziranimi akordi v pretežno diatoničnem okolju izjemne barvne učinke. Ob teh, širšemu krogu poslušalcev in izvajalcev namenjenih skladbah pa stojijo vrhunci njegovega zborovskega ustvarjanja. V njih se skladatelj izkaže kot mojster zborovskega zvoka in ustvarjalec z bogato barvno paletto.

Hkrati je Slovenski komorni zbor izdal tudi dvojno zgoščenko z zborovskimi skladbami Mateja Hubada, na kateri so njegove ljudske, posvetne in duhovne pesmi. V. M.

FESTIVAL
RITEM DUHA

VELIKA DVORANA
SNG MARIBOR

1. 10. 2005
OB 19.00

www.ritemduha.net

Radio Ognjišče v Beli krajini na frekvenci 92,8 MHz

Radio Krka
106.6 MHz

V nedeljo, 2. oktobra, je bila na Teharjah ob 60. obletnici tamkajšnjega komunističnega uničevalnega taborišča 15. žalna slovesnost za pobite. Zbralo se je okrog dva tisoč ljudi, med njimi so bili svojci in sorodniki tistih, ki so "tukaj ali od tukaj naprej izgubili svoje življenje", kot je med mašo rekel škof Anton Stres. Govor glavnega govornika prof. Justina Stanovnika objavljamo v nadaljevanju.

Teharski živi spomin

Dragi prijatelji! Čutim, da moram tako reči vsem, ki ste to nedeljo prišli na ta kraj. Nihče vas ni k temu silil, nobenega dobička ne boste imeli od tega. Neka misel nas je vse pripeljala in zaradi te misli, ki je v vsakem od nas, si pravimo med sabo in jaz sedaj pravim vam: Dragi prijatelji. Posebej seveda pozdravljam tiste, ki so dobili priznanje in listino, v kateri piše, zakaj jim to priznanje pripada. Poglavitno pa je to, kar velja za vse. Vsi smo prišli na ta kraj zato, ker vemo, kaj pomeni.

(Ne)popoln zločin

Letos je minilo šestdeset let od takrat, ko so Teharje dobile pomen, ki ga bodo imele v slovenski zgodovini. Šestdeset let je dolga doba in marsikaj se je zgubilo, a poglavitne reči so ostale.

Zgornji del tega taborišča, prve tri barake od tu, kjer smo sedaj, se je napolnil v dveh dneh, zadnji dan maja in prvi dan junija 1945. Napolnili so ga domobranci, vojaki slovenske narodne vojske, in civilisti, ki so se v Vetrinju odločili, da gredo z njimi. Vseh je bilo 4.500 ali nekaj več, zato je bil prostor natrpan. Prvega dne, ko je prišel del II. polka z Rupnikovim bataljonom, še ne, drugega dne, ko so prišli še nekateri bataljoni III., IV. in I. pol-

ka, pa so bile barake in dvorišča med njimi tako polna, da se ni dalo več premikati. V petek, 1. junija, so jih že začeli voziti na morišče. Janez Zdešar, ki mu je treba verjeti, ker je svoje spomine, edini, pisal že leto za temi dogodki, pravi, da se je to potem dogajalo vsako noč dvakrat, enkrat ob 11. uri in potem še enkrat ob 2. uri. Domobranci iz moje doline so odpeljali v nedeljo, 3. junija, ob 11. uri zvečer.

Vsakič je prišlo šest do osem tovrnjakov, vse do 9. junija, ko so jih potrebovali drugod. Vmes so dvakrat odpeljali tudi dekleta in žene, enkrat so jih na slepo ločili petdeset od neke večje skupine, drugič pa so jih, spet petdeset, odbirali na različne načine, tudi tako, da so jih klicali po imenu. Tis-

tih šeststo domobrancev, ki so ostali po prekinitvi 9. junija in ves čas ležali na gramozu med barakama dve in tri, pa so zvozili na morišče po velikem begu v noči med 20. in 21. junijem. Potem so odpeljali še dvakrat: konec junija so odpeljali 150 domobrancev, ki še niso dopolnili osemnajst let, a so nosili uniforme eno leto ali več, potem pa, že po amnestiji, še 50 mladoletnih domobrancev, v glavnem tistih, ki so nekoliko več hodili v šolo. V taborišču samem odnosno v njegovi okolici pa so umorili še tri petnajstletne domobranci. Ker je to bila izjema, jih poznamo po imenu: France Jaklič, Aljoša Basaj in Lojze Lesar. Kakor ste videli, smo morali pogosto rabiti okrogle številke, ker so parti-

zani uničili arhive. Hoteli so, da bi bil zločin, ki so ga naredili, popoln.

Ločitvena črta

V tistih treh mesecih leta 1945, maja, junija in julija, so bili na Teharjah dvoji ljudje: eni so ubijali, drugi so bili ubijani. Med njimi je tekla črta, ki je nobeden ni mogel in ni hotel prestopiti. Oboji, tisti na eni kot tisti na drugi strani, so imeli za sabo neko pot, ki se je tukaj končala in jih za zmerom naredila takšne, kakršni bodo v zgodovini tega naroda, dokler bo obstajal.

Najprej nekaj o tistih, ki so tukaj z rutino, slepo in predano morili. Kakšno pot so prehodili in kakšno Slovenijo so postavili? Pot, ki so jo prehodili, je bila takšna, da po takšni nobeni slovenski ljudje še nikoli niso hodili; in Slovenija, ki so jo postavili, je bila takšna, da v takšni Sloveniji še nikoli niso živeli. Do tega časa nismo vedeli, kaj je politični umor. Zdaj pa nas je preplaval. Ni čudno, da so se koordinate sveta porušile. S političnim umorom je prihajal teror. Bilo je tako, da je vsaka noč prinesla nov strah. To je bil fizični strah, s katerim je operirala revolucija. Ko pa so komunistični gverilci ustanovili partijsko državo, je fizični strah začel preraščati v političnega. Tako je

Justin Stanovnik

Mašo je daroval škof Anton Stres; somaševalo je 14 duhovnikov.

prišlo do tega, da smo se Slovenci prvič v zgodovini bali. Nikoli prej ni bilo tako z nami. Vse do leta 1990 smo se tako bali, da smo se bali še potem, ko se nam ne bi bilo treba. Ali je kaj od tega ostalo v nas?

Druga reč, ki so nam jo prinesli ti ljudje, je bila ta, da nismo bili več lastniki. Kaj to pomeni, se nam počasi odkriva, ko nas kdaj zaloti slutnja, da ne znamo prav postaviti države. Tedaj pomislimo, da je morda to zato, ker smo se, razlaščenci, odvadili biti politični ljudje. Ti ljudje so uvedli tudi to novost, da je deset tisoč ljudi moralo hoditi na policijo ovajat. Še nikoli nismo videli kaj takega. Kar so s tem uničili, je bilo prijateljstvo in zaupanje, ki delata življenje varno in zanesljivo. Takšen svet so postavili tisti, ki so delovali tukaj pred šestdesetimi leti in prej. Tu so polagali zadnje izpite. Tu so se zavezovali na način, ki ni dajal nobenih možnosti, da bi se spet razvezali in rešili. Ali poznate koga, ki je spregovoril? Kako zelo so se morali zavezati!

Tri ustrahovalne akcije

Ali naj se letos, ki je okroglih šestdeset let po tem, dotaknemo še tega, kako jim je to uspelo? To jim je uspelo zato, ker so se zapisali ideologiji, ki je delovala po načelu totalne manipulacije. Mi, ki danes stojimo tukaj, smo doživeli – v tem smislu, da je to bil del našega živega izkustva – kaj je to manipulacija. Manipulirati pomeni investirati ljudi v svoje poljubne namene. Preletimo na hitro ta del kariere boljševiške partije.

Do sedaj smo doživeli štiri njene manipulativne postopke: dva med vojno in dva po letu 1990. Ko je boljševiška komunistična partija sklenila, da bo vojno izkoristila za revolucijo, je vedela, da jo mora ogrniti v plašč rezistence, upora proti okupatorju, boja za narodovo svobodo ali enobeja. In ljudje so zgrabili. To je bila ena stvar. Druga reč pa je bilo tako imenovano načelo bojevanja. Boljševiki so vedeli, da morajo rezistenco, ki so se je polastili, tako pilotirati, da bodo sprejeti od zaveznikov. Gveril-

sko vojno so, ne meneč se za trpljenje ljudi in izgubo življenja, spremenili v frontno vojno. Tudi s tem manevrom so, s pomočjo mednarodnih komunističnih zvez, uspeli. To je bilo med vojno.

Zdaj bi se morali preseliti v čas po 1990, a poglejmo še prej, kaj se je zgodilo v intermezzu, v času med 1945 in 1990. Takoj po vojni so poleg vsega potegnili tri poteze, ki so jim zagotovile nemoteno oblast skozi štiri desetletja. Imeli so moč in so izvedli tri ustrahovalne akcije. Izvedli so genocid slovenske domobranske vojske; izkoristili so informbirojevski spor za discipliniranje lastnih vrst; z razlastitvami in sodnimi procesi so spravili na kolena liberalni srednji razred. Po tem so imeli mir.

Zakaj ni nič?

Leta 1990, ko je spet šlo za obstoj, pa so komunisti ponovili to, kar so naredili med vojno: izumili

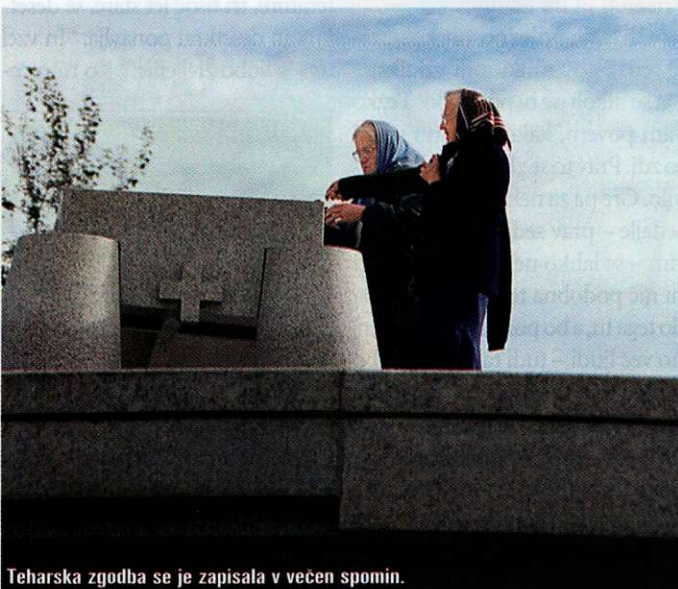
so scenarij za dve novi veliki manipulaciji. Prva je bila prevzem vodstva prehoda iz totalitarizma v demokracijo. Komunisti so že kmalu po začetku osemdesetih let spoznali, da njihov sistem ne more več nositi življenja, da bo slej ali prej konec totalitarne igre. In ker so videli, da je prehod nujen, so naredili genialno potezo. Odločili so se, da ga bodo vzeli v roke in ga izpeljali sami. Sedaj ne morem govoriti o tem, kako so to naredili, opozoril bi le na to, da je v tem razlog, da imamo demokracijo, kakršno imamo.

Drugi manipulativni poseg komunistov v slovenske zadeve pa spada v naš živi sedanji čas. Okoli leta 2000 ali pa že kako leto prej jih je prešinilo drugo temeljno spoznanje. Uvideli so, da genocidnega krvavega nasilja nad svojim narodom ne bo mogoče prikrivati večno. Spoznali so predvsem to, da bo veliki povojni umor prej ali slej ali pa že prav kmalu postal velika slo-

venska tema. Odločili so se, da bodo partijsko revolucionarno nasilje, predvsem pa, kot smo rekli, genocidni umor slovenske narodne vojske raziskali sami. To pa se pravi: predstavili, interpretirali, raztolmačili, tako da ga bomo razumeli in vedeli, zakaj je do njega moralo priti. Zato iz tega, kar je začel policist Pavel Jamnik, ni bilo nič in nikoli ne bo nič; zato iz tega, kar je začel dr. Mitja Ferenc, ni bilo nič in nikoli ne bo nič; zato iz Slovenske Bistrice ni bilo nič. Povsod bo tako, da se bo zdelo, kakor da nekaj je, v resnici pa ne bo nič. Spomnite se samo tega, kako je organizacija partizanskih veteranov po Slovenski Bistrici izrazila popolno zaupanje v policijske in pravosodne organe in kako zlovesče je zato zvenelo zaupanje, ki ga je ista organizacija izrazila v policijo in sodstvo po Mitju Ribičiču. Zato tudi iz tega ne bo nič. Če kdo tej analizi ne verjame, naj se seznanj z govorom, ki ga je imela dr. Hribarjeva ob ljubljanskem odprtju celjske razstave o prikritih partizanskih zločinih. Storila je to tako, da je obsodila domobrance in Cerkev – dve veliki žrtvi nasilja – in pozvala k razumevanju tistega, ki je to nasilje izvrševal. Situacija je kričala od absurda. Bilo je tako, kakor da bi iz advokatske pisarne, ki zagovarja zločinca, poslali nekoga, da bi imel govor na grobu njegove žrtve. Iz vsega je sledilo, da taka in podobna izkopavanja odslej ne bodo smela prestopiti okvira običajne arheologije.

Ali smo političen narod?

To je bilo zunaj normalnega razuma, a vendar ni bilo nikogar, ki bi hotel to opaziti. V Ljubljani, v središču Slovenije, skoraj ne mine teden, da ne bi nagrajevali ljudi tenke vesti, finega duha, ostre in prodorne misli; v Sloveniji nekaj sto ljudi prejema odebeljene pokojnine, ki naj bi bile oddolžitev za dela, s katerimi so v življenju izostrovali občutljivost nacionalne kulture. Kako to, da se ta kultura ne odzove, ko se v njej dogajajo stvari, ki jo arogantno izzivajo? To je zato, ker je ta kultura takega duha, da se od-

Teharska zgodba se je zapisala v večer spomin.

» zove samo v dveh primerih: kadar gre za sindikalni interes njenih nosilcev ali kadar so ogroženi interesi finančne oligarhije, v katero je permutirala nekdanja avangarda proletariata. Če boste to nekoliko premislili, boste rekli: To ni politika, to je teater absurda.

In sedaj, kako to, da je vse to mogoče? Spomnil vas bom na dva dogodke. Ko je duhovnik Ignacij Nadrah na Žalah 31. maja 1942 pokopaval Lamberta Ehrlicha, je rekel, da polovica Ljubljane, morda dve tretjini, govorita, da je njegova smrt "zaslužena kazen". In druga stvar. Ko sta si aprila 1990 stala nasproti predsedniška kandidata Milan Kučan in Jože Pučnik, je partija vrgla parolo, da Pučnik ne more biti predsednik, ker je bil zaprt. Teda j so ljudje ponavljali: Če je bil zaprt, se ve, da ne more biti predsednik. In ni bil. Kučan, ki ni bil zaprt, je dobil 59 odstotkov, Pučnik, ki pa je bil zaprt, je dobil 41 odstotkov. Tako, vidite, grejo stvari v Sloveniji. To je razlog, ki daje, kot pravi Hamlet, "polomiji tako dolgo življenje". Razlog, ki se na koncu izteče v neusmiljeno vprašanje, ali smo sploh političen narod.

Substanca naroda

Ljudje, ki so jih pred šestdesetimi leti od tod s tovornjaki vozili na morišča, pa so imeli to posebnost, da so bili politični ljudje. Bili so politična substanca naroda. Partija je zato iz njegovega telesa morala izrezati tkivo, ki je nosilo avtentično politično misel, in narediti prostor za svojo ideologijo – za samo sebe. Da pa so mogli ubijati dan za dnem, da so mogli voziti na morišče dan za dnem, da so mogli z leščerbami razsvetljevati nočne orgije noč za nočjo za tem, je moralo biti nekaj drugega. Tega ne bi bili mogli početi, če jih za to ne bi izučevali, v teoriji in praksi, štiri leta. Nekatere pa so že prej poslali na prakso v inozemstvo – v Španijo. Ti, nad katerimi so sedaj udejanjali svojo mrko umetelnost, pa so dokazali svojo politično polnoletnost s tem, da so predvideli, kaj čaka Slovenijo, če bo zmagala

Sto preživelih domobrancev in civilistov (žena in deklet) je za zvestobo teharskemu spominu prejelo listino in plaketo Nove slovenske zaveze.

ideologija, ki je povzročila, kot je izračunal Stéphane Courtois, sto milijonov človeških življenj.

Neminljiva slava ljudi, ki so jih, zvezane in nemočne, tu morili, je v tem, da so v nekem poblaznelem času ohranili normalnost, ki je človekova večna mera. Ki pravi, da človek nekaj je in ima to v sebi, da tega, kar je, ne sme zatajiti. To je normalnost. Zato hodimo sem, od koder so jih vozili v zunanjo temo: da bi občudovali in se naučili normalnosti. Pa tudi zato, ker so svojo duhovno in politično prisebnost morali tako drago plačati. Tudi v tem so pred nami kot zgled: da mora biti človek pripravljen, da svojo človeško vrednost plača, pa naj bo cena na trgu še tako visoka.

Prisebni in ne neumni

Ob takih priložnostih, kot je tale sedaj, govorniki radi vzklikajo: Da se nikoli ne bi ponovilo! Težko vam povem, kako površno se mi to zdi. Prav to se zlepa ne bo ponovilo. Gre pa za nekaj drugega. Prav sedajle – prav sedajle, ko to govorim – se lahko nekje koti misel, ki ni nič podobna tej, ki je pripeljala do tega tu, a bo požrla še neprimeren več ljudi – tudi tako, da jim bo vzela dušo. Kaj pravite, koliko članokov je v tednu, ki je pravkar minil, bilo nehote pa tudi hote napisanih tako, da bi človeku vzeli dušo? Ali ste se že kdaj vprašali, koliko mora biti takih člankov, da se to končno zgodi? Pa tudi, kako bomo živeli,

ko bomo ugotovili, da je nimamo več? V Evropi, v globaliziranem svetu, da se omejimo samo na to.

Moramo biti prisebni in ne neumni. Danes smo nekdanji prebivalci tega kraja dobili spominska priznanja. Izročila nam jih je Nova slovenska zaveza, da bi nam dala priznanje za to, da smo šestdeset let bili zvesti spominu na to, kar smo tu videli. A se mora vseeno vsak vprašati, kako je stal. Življenje, ki nam je bilo tukaj ponovno dano, nam ni bilo dano, da bi ga imeli samo zase. In na kar tu naravno mislimo, je ravno življenje. Če pomislimo na razuzdane orgije, v katerih so tu življenje uničevali, se zasveti pred nami v svoji skrivnostni lepoti in sijaju. V Homerjevi Iliadi, ki stoji na začetku evropske literature, tri tisoč let stare, se desetkrat in desetkrat ponavlja: "In vzel mu je ljubo življenje." Ko tu reče-

mo življenje, tega ne moremo storiti brez ganjenosti in usmiljenja. To lahko naredimo samo v strahospoštovanju. V povprečju so bili stari 22 ali 23 let, fantje in dekleta. In bilo jih je nekaj tisoč in še nekaj sto.

Nova generacija

Zato se nam zdi ne samo naravno, ampak tudi kot nekakšna spolnitev, da ste se dekleta in fantje odločili, da boste stali z nami, ko bomo sprejemali ta priznanja. Pred nekaj tedni sem govoril z dekletom, ki je reklo samozavestno: "Mi smo nova generacija." Povzemamo to besedo in jo spremenjamo v naročilo: Bodite nova generacija! Pred vami se že izpisuje veliki ukaz prihodnosti: Postavite Slovenijo! In če hočete postaviti novo Slovenijo, morate biti nova generacija. Zavestno morate to biti.

Justin Stanovnik

Regionalna Televizija posebnega pomena
 izija posebnega pomena

Moljska cesta 34, 2000 Mb

Informacije za katerimi stojimo!

Marketing: 02/ 234 55 61

www.rts-tv.com

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

ŠTAJERSKI VAL

VEČ KOT 50 LET PRIJATELJSKE BLIŽINE

www.radiodur.si

Nismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
 in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

**Kurilno olje je
lahko cenejše!**

**RAVNO
PRAV**

HLADNO

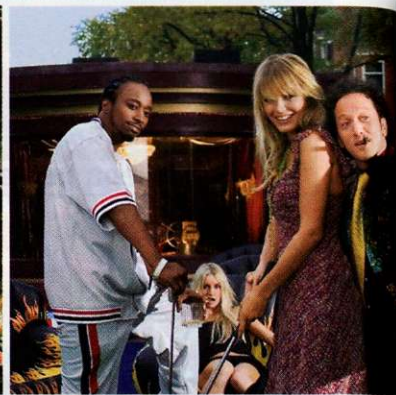
TOPLO

PETROL

Skupaj s podjetji Viessmann, Seltron in Klima Petek vam ponujamo udobje toplote in prijetnega hladu skozi vse leto. Z nakupom njihovih izdelkov si zagotovite popuste ob nakupu kurilnega olja. Več informacij na www.petrol.si.

**KURILNO OLJE
EVROPSKE KAKOVOSTI**

080 22 66

Šola za žigole

DEUCE BIGALOW: EUROPEAN GIGOLO

Minilo je že nekaj časa, odkar je Deuce Bigalow postal žigolo za ne preveč zahtevne, a zato toliko bolj obupane stranke. Ker mu novo delo povzroča preglavice, se njegov zvodnik odloči, da ga bo poslal v šolo za žigole.

V Evropi naj bi tako izpopolnil osvajalske prijeme. Kot da čudaške stranke še niso dovolj, si Deuce zaradi svoje zvedave narave in nerodnosti nakoplje na glavo tudi morilca, katerega največje veselje je spravljjanje žigolov na oni svet. Naivni, dobrosrčni čistilec akvarijev Deuce Bigalow, upodobil ga je Rob Schne-

ider, je menil, da je njegove kariere žigola konec. A ko je že menil, da ni več v igri, ga T. J. Hicks, igra ga Eddie Griffin, znova zveleče vanjo.

V Deucu Bigalowu, evropskem žigolu se Deuce znova znajde v ne-navadni službi, v kateri se užitek plačuje, ker je Hicks, njegov nekdanji zvodnik, vpleten v umore največjih evropskih žigolov. Zdaj mora Deuce na skrivno nalogo, da bi opral ime svojega dobrega prijatelja. Spotoma mora tekmovali še z mogočnim evropskim sindikatom prostitutov (Združenje moških cip) in dvoriti novemu šopku nenormalnih klientk, med drugim prelepi Evi

Režija:	Mike Bigelow
Scenarij:	David Garrett, Rob Schneider, Jason Ward
Produkcija:	Glenn S. Gainor, John Schneider, Rob Schneider
Igrajo:	Rob Schneider, Eddie Griffin, Arija Bareikis, Oded Fehr, Til Schweiger
Premiera:	13. 10. 2005
Distribucija:	Continental Film

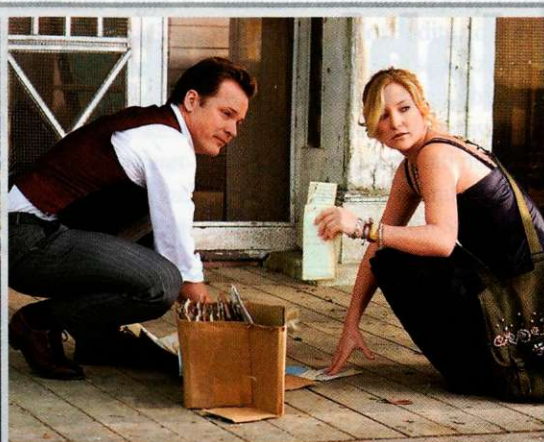
(Hanna Verboom), ki ima akutno obsesivno kompulzivno nervozo.

Samo žigolo

Deuce Bigalow je nastal na podlagi preproste zamisli. Scenaristu in glavnemu igralcu se je zdelo, da bi bilo smešno posneti zgodbo o moš-

kem, ki ga zamenjajo za žigola, ko pazi na hišo pravega žigola. Leta 2001 je film prišel v kino in po svetu zaslužil več kot 100 milijonov dolarjev.

Čeprav se Deuce Bigalow, evropski žigolo začne tam, kjer se je končal prvi del, je tokrat zgodba precej bolj kompleksna – ravno tako kot

Odklenjena skrivnost

Globoko v močvirjih in zatokih Louisiane malo znana kultura čudnih obredov obstaja že generacije.

Dvomljevci jo zlahka odpravijo kot barvito vraževerje, rojeno iz mešanja vplivov iz Afrike, Francije, Karibov in Španije. Pa je res tako?

Bolničarka Caroline, igra jo je Kate Hudson, predano obiskuje in skrbi za nepokretne bolnike, med katerimi je tudi zaradi kapi prizadeti Ben. Toda Caroline posumi, da se v Benovi hiši dogaja nekaj čudnega, ko na podstrešju odkrije nenavadno sobo, polno okultnih predmetov. Be-

je bila kompleksna naloga prepričati zvezdnika, naj posname film. Kot pravi Schneider: "O nadaljevanju nisem nikoli razmišljal. Vendar je bil ljudem lik zares všeč, in ker sem o njem tako dolgo poslušal, sem pomislil: veš kaj, morda bi bilo pa zabavno. Potem sem se začel spogledovati z idejo, da bi te like mor-

Griffina kot TJ. In o sleherniku je mogoče povedati marsikaj – ali v tem primeru malce manj kot sleherniku. Mislim, da se ljudje lahko poistovetijo z likom, kot je Deuce."

Skupaj s scenaristoma Davidom Garrettom in Jasonom Wardom je Schneider brkljal po scenariju skoraj leto dni. Zgodbo so pozivili z

da znova obiskali. Krasno bi bilo znova napisati vlogo za Eddieja

dve elementoma: evropskim kontinentom in Mednarodno zvezo prostitutov. "Mar ne bi bilo zabavno, če bi moral Deuce tekrovati s celim tropom žigolov?" se je zamislil Schneider. In potem so si zastavili novo vprašanje; kje bi takšno združenje imelo svoje središče? "Najboljši ži-

goni na svetu – Združenje moških cip? V Amsterdamu seveda."

nova skrivnostna žena sicer trdi, da je to last prejšnjih lastnikov, toda Caroline je odločena priti resnici do dna in poskuša Bena osvoboditi grozot, ki omejuje njegovo dušo in telo.

Za tiste, ki prestopijo mračni prag v verovanje, so te sile dobrega in zla otipljive, močne in celo smrtonosne. Ko enkrat verjameš, postane vse, česar se bojiš, resnično. Energična Caroline Ellis dela v hospicu in nima časa za lokalne zgodbe o čarovništvu in črni magiji. Zaslužiti

hoče za šolanje, zato sprejme delo negovalke starejšega lastnika osamljene hiše v louisianski delti, znani po mističnih praksah in močnih obredih domačinov. Pragmatična Caroline se najprej ne pusti zmeti čudnim dogodkom, ko pa začne dvomiti o svojem prepričanju, je vse bližje temu, da bo odprla vrata in prestopila prag tja, kjer preprosto verovanje postane smrtonosna resničnost.

Monika Maljevič

THE SKELETON KEY

Režija: Iain Softley
Scenarij: Ehren Kruger
Produkcija: Daniel Bobker, Iain Softley, Michael Shambert
Igrajo: Kate Hudson, Gena Rowlands, Peter Sarsgaard, John Hurt, Joy Bryant
Premiera: 13. 10. 2005
Distribucija: Karantanija Cinemas

na kratko

Ameriška filmska igralka **Renée Zellweger** bo igrala v hollywoodskem remaku hongkonske grozljivke *Oko*. Film, nastal je v produkciji Applause Pictures, sta leta 2002 režirala brata Oxide in Danny Pang, pripoveduje pa o mladi ženski, ki jo preganjajo vizije mrtve ženske, ki ji je darovala rozenico. Producenta hollywoodske različice bosta Tom Cruise in Paula Wagner. Remake bo režiral Japonec Hideo Nakata, ki je režiral tudi grozljivko *Ringu*.

Goran Višnjić, Daniel Craig, Henry Cavill in Sam Worthington so četverica v zadnjem krogu izbire igralca, ki bo utelesil tajnega agenta Njene visokosti v filmu **Casino Royal**. Čeprav so se kot kandidati za vlogo omenjali Ewan McGregor, Jude Law, Hugh Jackman in Clive Owen, so se producenti odločili, da izberejo še neveljavljene igralca, občutno mlajšega od 52-letnega Piercea Brosnana. Zgodba 21. filma o Jamesu Bondu *Casino Royal* bo temeljila na prvem romanu Iana Fleminga. S prihajajočim filmom bodo avtorji nekoliko spremenili lik najbolj znanega tajnega agenta.

Novi Batman **Christian Bale** in najlepši mutant **Hugh Jackman** bosta igrala dvojico čarovnikov v novem filmu Christopherja Nolana. Christian Bale in Hugh Jackman se namreč pogajata za vlogi v filmu *The Prestige*, novem režiserskem podvigu znanega režiserja Christopherja Nolana. Zgodba filma se zgleduje po romanu Christopherja Priesta iz leta 1996, ki ga je adaptiral Nolanov brat Johnatan. Zgodba je postavljena na konec 19. stoletja, čarovniki pa bodo v boju za novimi skrivnostmi svoje obrti povzročili niz umorov.

Tupac Shakur, legendarni reper in pesnik, svojčas se je ukvarjal tudi z igrilstvom, kljub temu, da ni več med živimi, zaseda vrhove glasbenih lestvic na novo izdanih albumov. Tokrat bo oživel v svetu filma, saj bodo posneli film z naslovom *Live 2 Tell*, za katerega je scenarij napisal Tupac. Scenarij je produkcijski hiši Insomnia Media Group prodala njegova mati Afeni Shakur, ki bo skupaj s Prestonom Holmesom producentka filma. Pred desetimi leti napisani scenarij je bil namenjen Tupacu, spremlja pa najstnika, ki iz popolnega neznanca postane eden najpomembnejših ljudi na narkotrgu in se na koncu odloči, da bo spremenil svoj življenjski slog.

Poljski skladatelj **Krzysztof Debski** bo napisal novo glasbo za prve filme britanskega igralca in cineasta Charlieja Chaplina. Družina Chaplin in njeno podjetje *Limelight* sta sklenila, da bodo digitalni izid prvih Chaplinovih filmov opremili z novo glasbo. "Danes je težko razumeti, da so filme glasbeno opremljali precej malomarno. "Glasba se je ponavljala skozi ves film ne glede na to, ali v prizorih Chaplin joče, pleše ali skače pred miličnikom, saj so se omejevali samo na dva glasbena motiva," je pojasnil Debski.

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.

Loke 22

1412 KISOVEC

tel.: 03 56 57 150

fax: 03 56 71 488

www.elektroprom.si

- ◆ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ◆ bar sedmica
- ◆ lokalna televizija ETV

- ◆ trgovina EVJ Center
- ◆ elektroinstalacije
- ◆ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ◆ kabelsko komunikacijski sistemi
- ◆ grafitne ščetke
- ◆ tiskana vezja
- ◆ delovni stroji in nizke gradnje

PETEK,

14.10.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	REEM JE SAMA, KRATKI IGRANI FILM EBU
9.20	NA LINIJI, ODDAJA ZA MLADE
10.05	MODRO
10.35	Z VAMI
11.25	DRUGA GENEZA, FRANCOSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 6/7
12.15	OSMI DAN
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	OBZORJA DUHA
13.45	DUHOVNI UTRIP
14.00	DOSJE
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	PALČEK DAVID, RISANA NANIZANKA, 2/25 (VPS 15.40)
16.05	IZ POPOTNE TORBE: IZUM (VPS 16.05)
16.25	SPREMEMBA NACRTA, DANSKA NANIZANKA, 5/6 (VPS 16.25)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.40	SKRIVNOSTI IN LEGENDE KATAROV, FRANCOSKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.30)
18.30	ZREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	LUKA IN LUČKA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	CELESTIN, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ (VPS 20.00)
20.50	SLAČENJE, NOVOZELANDSKA NADALJEVANKA, 16/20
21.35	100 LET SLOVENSKEGA FILMA: BIZOVIŠKE PERICE, KRATKI IGRANI FILM, PONOVIŠKE (VPS 21.35)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
0.05	TURISTIKA, PONOVIŠKE
0.25	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON. ZDAJ!, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE, PON.
1.20	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.45)
1.45	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.30	TV PRODAJA
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
10.50	TV PRODAJA
11.20	OTROŠKI INFOKANAL
12.25	GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.25)
12.55	TEDENSKI IZBOR
12.55	ELVIS AZIZ, FRANCOSKI FILM
14.25	JASNO IN GLASNO: DISLEKSIJA, KONTAKTNA ODDAJA ZA MLADE
15.10	ŠPORT ŠPAS
15.45	NIKOLI OB DESETH: NUDE, GLASBENA ODDAJA, PONOVIŠKE
16.45	ZDAJ!, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE (VPS 16.45)
17.20	MOSTOVI - HIDAK, PONOVIŠKE
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
19.00	DEDIŠČINA EVROPE: ČAROVNICE, NEMŠKA DOKUMENTARNA NADALJEVANKA, 3., ZADNJI DEL, PONOVIŠKE (VPS 19.00)
20.00	REŠENICA O DA VINCIJEVI ŠIFRI, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2., ZADNJI DEL (VPS 20.00)
20.55	SLOVENSKI MAGAZIN (VPS 20.55)
21.20	CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: DUBLIN (VPS 21.20)
21.50	SOUTH PARK, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 11/14 (VPS 21.50)
22.20	BOŽJE MESTO, BRAZILSKI FILM (VPS 22.20)
0.25	HENRIK PETI, ANGLEŠKI FILM, PONOVIŠKE (VPS 00.25)
2.40	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Izganjalca vampirjev, 7. sezona, ponovitev 12. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 2. sezona, ponovitev 7. dela ameriške nan.
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Izganjalca vampirjev, 7. sezona, 13. del ameriške nanizanke
13.25	Mladi in nemirni, 4. sezona, 254. del ameriške nadaljevanke
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 149. del ameriške nad.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 2. sezona, 8. del ameriške nanizanke
16.30	Moja super sestra, 2. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 8. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 4. sezona, 14. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ Z Adijem po Sloveniji
18.50	E+ Prepovedan položaj
19.10	E+ Večerja z zvezdo
19.45	E+ Torbica
20.00	Komedija: Policijska akademija 4, ameriški film
21.35	Žene nogometašev, 4. sezona, 2. del angleške nadaljevanke
22.35	Moške zadeve, 5. sezona, 7. del ameriške nanizanke
23.30	Ruby Wax, pogovorna oddaja
0.10	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Materina pot, ponovitev 42. dela mehiške nad.
8.45	Proti vetru, ponovitev 39. dela mehiške nad.
9.35	TV prodaja
10.05	Vila Marija, ponovitev 33. dela hrvaske nad.
11.00	Prerajena ljubezen, pon. 21. dela venezuelske nad.
11.55	Trenja, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerajena ljubezen, 22. del venezuelske nad.
16.00	Vila Marija, 34. del hrvaske nadaljevanke
17.00	Proti vetru, 40. del mehiške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 43. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Vzemi ali pusti
20.35	BAR
21.05	Akcija: Dan za trening, ameriški film
23.15	Teksaški mož postave, 7. sezona, 6. del ameriške nanizanke
0.10	XXL premiere
0.15	Papež mora umreti, angleški film
2.00	24UR, ponovitev
3.00	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Mala sola
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 537. del
10.50	Črna kronika, 59. del
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	Mala sola
12.40	TV prodaja
13.25	Alo, alo, 30. del angleške serije
13.55	Črni gad, 19. del angleške serije
14.25	Vikarka iz Dibleya, 1. del angleške serije
14.55	Gospod Bean, 30. del angleške serije
15.25	Skozi ključavnico
16.25	TV prodaja
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozb, sto strasti, 538. del ital. televole
17.55	Življenje ob jezeru, 60. del
18.25	Črna kronika, 60. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Alli G, 1. del angleške serije
20.30	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
21.00	Resnične zgodbe ñ v iskanju pravice, ameriška serija 29. del
23.00	Marlenna, pogovorna oddaja

00.00	Alli G, 1. del angleške serije
00.30	Prestizno, ekskluzivno, razvedrilna oddaja
01.00	Resnične zgodbe ñ v iskanju pravice, ameriška serija
02.00	Okrožje Columbia, III/2. del ameriške nanizanke
03.00	Marlenna, pogovorna oddaja

TevePika

08.30	Tv prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
09.30	V harmoniji z naravo, pon
10.00	ŠKL, pon
11.00	V družbi z Algeo, pon
11.15	Četrkove zgodbe, pikapolonica, pon
11.30	Drom pot, pon
12.00	Glasbeni mozaik
17.00	Sijaj, pon
17.30	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Kobal, pon
18.00	Živeti zdravo, pon
18.30	Zrela leta z Melanijo Šter, pon
19.00	Činčove ideje, pon
20.00	Predah v gibanju, gost: Vita Mavrič, prvič
20.45	Toftalka, prvič
21.00	Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtnikarje, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Štiri tacke, oddaja o hisnih ljubljencih, pon
23.00	Trenja, POP TV
00.30	Tv prodaja
01.00	Glasbeni mozaik

SOBOTA,

15.10.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	IZ POPOTNE TORBE: IZUM
7.20	MALE SIVE CELICE, KVIZ
8.10	KINO KEKEC: PIKICA IN TONČEK, NEMŠKI FILM (VPS 08.10)
10.00	TEDENSKI IZBOR
10.00	NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ
10.50	POLNOČNI KLUB
12.00	TEDNIK, PONOVIŠKE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	SKOZI ČAS
13.25	TURISTIKA, PONOVIŠKE
13.45	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARŠKE TV (VPS 13.35)
14.10	TEDENSKI IZBOR
14.10	RAZKRIVANJE IZGUBLJENEGA ČASA - RUPNIKOVA LINIJA IN PREOBRAZA PIVKE, DOKUMENTARNI FELJTON
14.30	DOKTOR MARTIN, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 1/6
15.25	SKUPINSKA TERAPIJA, ITALIJANSKI FILM (VPS 15.05)
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.15	OZARE (VPS 17.15)
17.25	SOŽITJA, SVETVALNA ODDAJA TV MARIBOR (VPS 17.25)
18.40	PRIHAJA NODI, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	UTRIP
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	VEDRANA GRISOGONO NEMES: BLISK, TV NADALJEVANKA - 4. DEL: MEDIJSKA ZAROTA, 4/15 (VPS 20.00)
20.35	HRI-BAR (VPS 20.35)
21.35	PRVI IN DRUGI (VPS 21.35)
22.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.30	BRIGADA, RUSKA NADALJEVANKA, 15., ZADNJI DEL (VPS 22.30)
23.25	KEN PARK, AMERIŠKI FILM (VPS 23.25)
0.55	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVIŠKE
1.35	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.35)
2.00	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	TV PRODAJA
9.30	INFOKANAL
11.15	TV PRODAJA
11.50	SKOZI ČAS
12.00	TEDENSKI IZBOR
12.00	CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: DUBLIN
12.30	ZDAJ!, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE

12.55	ETHNOPOLIS: KATALENA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 12.55)
14.25	BARCOLANA - JADRANJE, REPORTAŽA (VPS 14.25)
14.40	NOVA GORICA: NOGOMET, GORICA - DOMŽALE, PRENOS (VPS 14.40)
16.40	MAGAZIN LIGE PRVAKOV V NOGOMETU (VPS 16.40)
17.10	LEON: LIGA PRVAKOV V ROKOMETU (M), ADEMAR LEON - CELJE PIVOVARNA LAŠKO, PRENOS (VPS 17.10)
19.00	ŠPORT (VPS 19.00)
20.00	PREVISOKA CENA, NEMŠKI FILM (VPS 20.00)
21.35	V ŠTRIDESETH, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 1/6 (VPS 21.35)
22.30	NIKOLI OB DESETH, GLASBENA ODDAJA (VPS 22.30)
23.30	KONCERT: FAKE KVARTET (VPS 23.30)
0.40	INFOKANAL

Kanal A

8.50	TV prodaja
9.20	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 145. dela ameriške nadaljevanke
10.10	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 146. dela ameriške nadaljevanke
11.00	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 147. dela ameriške nadaljevanke
11.50	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 148. dela ameriške nadaljevanke
12.40	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 149. dela ameriške nadaljevanke
13.30	Goodyear liga - oddaja
14.00	Dannyjeve zvezde
15.00	Sreča, 1. sezona, 2. del angleške humoristične nan.
15.30	Umor, je napisala, 4. sezona, ameriška nan.
16.25	Ti nemogoči policisti, 6. del ameriške humoristične nanizanke
16.55	Goodyear liga, Union Olimpija : FMP, prenos kosarke
18.50	E+ Podalpska videolestvica
20.00	Družinski film: Fraješke superge, ameriški film
21.45	Las Vegas, 2. sezona, 3. del ameriške nanizanke
22.40	Porno producenta, ameriški film
0.45	Ekstra magazin, ponovitev

Pop TV

6.30	TV prodaja
7.00	Formula 1, prenos treninga
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
8.10	Brata Koalček, sinhronizirana risana serija
8.20	Drobljki, sinhronizirana risana serija
8.30	Ariela ñ mala morská deklica, sinhronizirani risani film
9.30	Bucke, sinhronizirana risana serija
9.50	Harold in vijolična voščenska, sinhronizirana risana serija
10.20	Art Attack, otroška zabavno-izobraževalna serija
10.50	Čarobna angleščina, otroška zabavno-izobraževalna serija
11.00	Najlepše pravljice bratov Grimm, sinhronizirani risani film
11.30	Šolska kosarkarska liga
12.30	Na deželi je lepo, 1. sezona, zadnji del avstralske nanizanke
13.25	Naša sodnica, 3. sezona, 8. del ameriške nan.
14.20	Providence, 4. sezona, 2. del ameriške nan.
15.15	Narejeni za ubijanje, dokumentarna serija
16.15	Pustolovščine v divjini, dokumentarna serija
17.15	24UR - vreme
17.20	Hollywoodske žene, kanadsko-ameriški film
19.00	24UR
20.00	Vzemi ali pusti
20.40	BAR, v živo
21.40	Sobotni filmski hit: Telesni stražar, ameriški film
0.00	Alias, 3. sezona, 4. del ameriške nanizanke
0.55	Glas za mir, angleško-irski film
2.45	24UR, ponovitev
3.45	Nočna panorama

Prva TV

07.30	Mali mečevalci, risana serija
08.20	TV prodaja
09.00	Digimoni, risana serija
09.25	TV prodaja
09.55	Digimoni, risana serija
10.20	TV prodaja
10.50	Življenje ob jezeru, 56. del
11.15	Življenje ob jezeru, 57. del
11.40	Življenje ob jezeru, 58. del
12.05	Življenje ob jezeru, 59. del
12.30	Življenje ob jezeru, 60. del
12.55	TV prodaja
13.15	Ena na ena, ponovitev

14.05	Prestizno, ekskluzivno, ponovitev
14.40	Prvaki med silaki, reportaža
15.05	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.10	Lisice, 9. del srbske serije
17.05	Ljubezenske prevare, 21. del
17.50	Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
18.35	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Callas za vedno, ameriška drama, 2002
21.55	Pod gladino, ameriška znanstveno fantastična grozljivka, 2002
23.55	Reporter X
00.25	Callas za vedno, ameriška drama, 2002
02.20	Pod gladino, ameriška znanstveno fantastična grozljivka, 2002
04.20	Reporter X

TevePika

09.00	Tv Prodaja
09.25	Četrkove zgodbe, pikapolonica, pon
09.30	Zrela leta z Melanijo Šter, pon
10.00	Drom pot, pon
10.30	Toftalka, pon
10.45	Vodilj po podjetništvu
11.00	Predah v gibanju, gost: Vita Mavrič, pon
11.45	V družbi z Algeo, pon
12.00	Do zdravia tudi tako, dr. Kayumov, pon
12.30	Glasi beni mozik
15.15	Narodno zabavni koncert, Kranj, 6. del
16.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva, pon
16.30	Do zdravia tudi tako, zdravniki gaj Tunjice, pon
17.00	Kulturne drobtinice, Kras v pesniški obliki in podobi, pon
17.30	Dan evropske kulturne dediščine, prvič
18.00	V harmoniji z naravo, pon
18.30	To morate vedeti, pon
19.00	Čincove ideje, pon
20.00	A to je to, poučno in zabavna oddaja z Rezo, prvič
20.30	Postavitve vrtca v Modeni, Riko hiše, prvič
21.00	Vloga in pomen reke Save v slovenskem prostoru, 1 del. Javna razprava v Državnem svetu, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Sprehod po Ljubljani, 1 del, prvič
23.00	Živeti zdravo, pon
23.30	Ekstra Magazin
00.30	Tv Prodaja
01.00	Glasi beni mozik

NEDELJA,

16.10.2005

Slovenija 1

7.30	ŽIV ŽAV: PALČEK DAVID, RISANA NANIZANKA, 3/25; ZAMETEK, 2/13; PIKA NOGAVIČKA, 2/16 (VPS 07.30)
9.55	ŠPORT ŠPAS, ODDAJA O ŠPORTU (VPS 09.55)
10.25	SLEDI, ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI TV MARIBOR (VPS 10.25)
10.55	DEŽELE, KJER SO DOMA LEGENDE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 11/13 (VPS 10.55)
11.20	OZARE, PONOVIČEV
11.25	OBZORJA DUHA (VPS 11.25)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	PRI JOŽOVČU Z NATALIJO (VPS 13.10)
14.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 14.15)
14.20	POLDNEVNIK
14.25	ČLOVEŠKI FAKTOR
14.30	NEDELJSKO OKO
14.40	PET MINUT SLAVE
14.45	TRIKI DERRENA BROWNA
15.45	PREDMET POŽELJENJA
16.00	ODPRTO
16.05	ŽIVE LEGENDE
16.15	ŠPORT & ŠPORT NA DANAŠNJI DAN
16.25	OSMI POTNIK
16.35	LORELLA
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 17.15)
17.20	GLASBENI DVOBOJ
17.35	PANIKA
17.45	VABILO ZA DVA
18.05	VROČE
18.10	DRUŽABNA KRONIKA
18.25	ŽREBANJE LOTA (VPS 18.25)
18.40	HOPLA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	ČARLI IN MIMO, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ZRCALO TEDNA
19.40	VREME

19.45	ŠPORT
20.00	SPET DOMA (VPS 20.00)
21.35	Š - ŠPORTNA ODDAJA (VPS 21.35)
22.00	DRUŽINSKE ZGODBE (VPS 22.00)
22.55	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.55)
23.15	GOSPOD HULOT NA POČITNICAH, FRANCOŠKI ČB FILM (VPS 23.15)
0.40	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVIČEV
1.20	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.20)
1.50	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
7.00	TV PRODAJA
7.30	INFOKANAL
9.55	TV PRODAJA
10.30	SKOZI ČAS
10.40	MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 10.40)
11.10	TEDENSKI IZBOR
11.10	HRI-BAR
12.10	NAŠA PESEM 2005: APZ TONE TOMŠIČ ŠOU V LJUBLJANI; KOMORNI ZBOR IPAVSKA IZ VIPAVE, 3/3
12.30	MLADI VIRTUOZI: Kitaristika Mateja Čarman (VPS 12.30)
12.40	MLADI VIRTUOZI: Violinisti Žiga Brank (VPS 12.40)
13.00	MATURA 2005: ZLATI MATURANTI SPLOŠNE IN MEDNARODNE MATURE, 2. DEL (VPS 13.00)
14.45	KVALIFIKACIJE ZA SP V NOGOMETU, SLOVENIJA - ŠKOTSKA, POSNETEK IZ CELJA
16.40	LIGA PRVAČOV V ROKOMETU (M), GORENJE - AARHUS, PRENOS (VPS 16.40)
18.30	MAGAZIN LIGE SIMOBIL V NOGOMETU (VPS 18.30)
19.00	ŠPORT (VPS 19.00)
20.00	DEŽELE SVETA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 3/13 (VPS 20.00)
20.55	OTROK V KOTU, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 3., ZADNJI DEL (VPS 20.55)
21.50	IMPROMTU, ODDAJA O UMETNOSTI GLASBE IN PLESA
21.50	KONCERT ZA EVROPO, POSNETEK IZ PALAČE V PARKU SCHOENBRUNN NA DUNAJU (VPS 21.50)
23.25	LIGA PRVAČOV V ROKOMETU (M), GORENJE - AARHUS, POSNETEK
0.50	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	MLADI IN NEMIRNI, 4. sezona, ponovitev 250. dela ameriške nadaljevanke
10.40	MLADI IN NEMIRNI, 4. sezona, ponovitev 251. dela ameriške nadaljevanke
11.30	MLADI IN NEMIRNI, 4. sezona, ponovitev 252. dela ameriške nadaljevanke
12.20	MLADI IN NEMIRNI, 4. sezona, ponovitev 253. dela ameriške nadaljevanke
13.10	MLADI IN NEMIRNI, 4. sezona, ponovitev 254. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde
15.00	Umor, je napisala, 4. sezona, ameriška nan.
15.55	Ženski mušketir, ameriški film, 1/2
17.30	Ti nemogoči policisti, 7. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	TV kriminalka: Umor v Hopeville, kanadski film
21.40	Tih zločin, 3. sezona, 3. del ameriške nanizanke
22.35	Navigator
23.05	Razparač, ameriški film
0.55	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.00	TV prodaja
7.30	Formula 1, prenos dirke za VN Kitajske
10.00	Ringa-Raja:
10.00	Vodovnikova vesina, risana serija
10.20	Art Attack, otroška zabavno-izobraževalna serija
10.50	Čarobna angleščina, otroška zabavno-izobraževalna serija
11.00	Dogodivščine Jackieja Chana, risana serija
11.25	Power Rangers, mladinska nanizanka
11.50	Šolska košarkarska liga
12.50	Diagnoza: umor, 8. sezona, 1. del ameriške nan.
13.45	Naša sodnica, 3. sezona, 9. del ameriške nan.
14.40	Dekle v modrem, ameriški film
16.30	Mary Higgins Clark: Kaj se pozna?, kanadski film
18.15	24UR - vreme
18.20	Italijanske dobrote, kuharska serija
19.00	24UR
20.00	Nedeljski filmski hit: Kaj ženske ljubijo, ameriški film
22.10	Športna scena
22.55	Nedokazana krivda, ameriški film
1.10	24UR, ponovitev
2.10	Nočna panorama

Prva TV

07.15	Mali mečevalci, risana serija
08.30	TV prodaja
09.30	Otroško nedeljsko dopolndne, kontaktna oddaja
11.30	TV prodaja
11.45	Skozi ključavnico, ponovitev
12.50	Alo, alo, 30. del angleške serije
13.20	Črni gad, 19. del angleške serije
13.50	Vikarka iz Dibleya, 1. del angleške serije
14.20	Gospod Bean, 30. del angleške serije
14.50	Adijo pamet, kontaktna oddaja
15.30	Paolo Borsellino, 1. del italijanske miniserije
16.20	Kako preživeti, 6. del ameriške serije
17.10	Callas za vedno, ameriška drama, 2002
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Gomez in Tavares, francoska akcija 2003
21.55	Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
22.50	Dobro je biti, razvedrilna oddaja
23.20	Marlenna, ponovitev
00.20	Ljubezenske prevare, ameriška serija
01.15	Gomez in Tavares, francoska akcija 2003
03.10	Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
04.00	Dobro je biti, razvedrilna oddaja
04.30	Marlenna, ponovitev
05.30	Ljubezenske prevare, ameriška serija

TevePika

10.00	Spoznajte jo rastlino, pon
10.15	Četrkove zgodbe, pikapolonica, pon
10.30	Postavitve vrtca v Modeni, Riko hiše, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu
12.00	V družbi z Algeo, pon
12.15	Toftalka, pon
12.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.00	V harmoniji z naravo, pon
13.30	A to je to, poučno in zabavna oddaja z Rezo, prvič
14.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva, pon
14.30	Do zdravia tudi tako, gost: dr. Kobal, pon
15.00	Tv Prodaja
15.30	Do zdravia tudi tako, dr. Kayumov, pon
16.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
17.00	Kulturne drobtinice, Kras v pesniški obliki in podobi, pon
17.30	Do zdravia tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, pon
18.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Krka - Bilobil, pon
18.30	Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtničarje, pon
19.00	Predah v gibanju, gost: Vita Mavrič, pon
20.00	Slovenska glasbena lestvica
21.00	ABCD, oddaja o avtomobilizmu, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Čincove ideje, pon
23.30	Aruna, dr. alternativne medicine, 3 del, pon
00.30	Zrela leta z Melanijo Šter, pon
01.00	Tv Prodaja
01.30	Glasi beni mozik

PONEDELJEK,

17.10.2005

Slovenija 1

6.25	TEDENSKI IZBOR
6.25	UTRIP
6.40	ZRCALO TEDNA
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	IZ POPOTNE TORBE: IZUM
9.25	RISANKA
9.30	SPREMENBA NAČRTA, DANSKA NANIZANKA, 5/6
10.05	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, PONOVIČEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.20	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA
14.30	PRVI IN DRUGI
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.10)
15.40	BINE - ČUVAJ PARKA, RISANA NANIZANKA, 3/4
16.05	RADOVEDNI TAČEK: VOZILO (VPS 16.10)
16.20	ODDAJA ZA OTROKE
16.35	AJKEC PRI RESTAVRATORJIH: AJKEC IN VITRAJ, POUČNO-RAZVEDRILNA ODDAJA, 6/10, PON. (VPS 16.35)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	DRUGA GENEZA, FRANCOŠKA DOK. SERIJA, 7., ZADNJI DEL (VPS 17.30)

18.25	ŽREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	DOKTOR MARTIN, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 2/6 (VPS 20.00)
21.00	IZZIVI (VPS 21.00)
21.25	PISAVE (VPS 21.25)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	UMORI V MUZEJU, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 1/2 (VPS 22.50)
0.25	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.20	PISAVE, PONOVIČEV
1.45	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.45)
2.15	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.00	TV PRODAJA
12.45	TEDENSKI IZBOR
12.40	Š - ŠPORTNA ODDAJA
13.00	SLOVENSKI MAGAZIN
13.25	KONCERT ZA EVROPO, POSNETEK IZ PALAČE V PARKU SCHOENBRUNN NA DUNAJU
13.25	IMPROMTU, ODDAJA O UMETNOSTI GLASBE IN PLESA
15.05	DEŽELE SVETA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 3/13
15.55	TURISTIKA
16.20	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 16.20)
17.25	KRIZARJI, NEMŠKA NADALJEVANKA, 1/2, PONOVIČEV (VPS 17.25)
19.05	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 3/22, PONOVIČEV (VPS 19.05)
20.00	OSEBNO (VPS 20.00)
20.30	ZENIT (VPS 20.30)
21.00	STUDIO CITY (VPS 21.00)
22.00	ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA (VPS 22.00)
22.30	ŠTUDENTSKA (VPS 22.30)
23.00	BRANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.00)
0.30	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Izganjalna vampirjev, 7. sezona, ponovitev 13. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 2. sezona, ponovitev 8. dela ameriške nan.
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Izganjalna vampirjev, 7. sezona, 14. del ameriške nanizanke
13.25	MLADI IN NEMIRNI, 4. sezona, 255. del ameriške nan.
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 150. del ameriške nan.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 2. sezona, 9. del ameriške nanizanke
16.30	Moja super sestra, 2. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymond ima jo vsi radi, 5. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 4. sezona, 15. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ (Št)resno
18.45	E+rhiv
19.10	E+ Grafarobot
19.45	E+ Manipulacija
20.00	Filmski ciklus in Jean Claude Van Damme: Pobesneli vlak, ameriški film
21.40	Zvezdna vrata, 5. sezona, 19. del ameriške nan.
22.35	MLADI ZDRAVNIKI, 3. sezona, 22. del ameriške humoristične nanizanke
23.05	Seinfeld, 7. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
23.35	Samo bedaki in konji, 5. sezona, 2. del angleške humoristične nanizanke
0.15	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 43. dela mehške nad.
9.35	Proti vetru, ponovitev 40. dela mehške nad.
10.25	TV prodaja
10.55	Vila Marija, ponovitev 34. dela hrvaske nad.
11.50	Prerajena ljubezen, pon. 22. dela venezuelske nad.
12.45	Športna scena, ponovitev
13.40	Tv prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerajena ljubezen, 23. del venezuelske nad.
16.00	Vila Marija, 35. del hrvaske nadaljevanke

17.00	Proti vetru, 41. del mehiške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 44. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Naša mala klinika, 3. sezona, 6. del slovenske nan.
20.55	Razočarane gospodinje, 1. sezona, 6. del ameriške nanizanke
21.45	BAR
22.15	Skrivnostni otok, 1. sezona, 6. del ameriške nan.
23.10	Na kraju zločina, 2. sezona, 19. del ameriške nan.
0.05	Razmišljanja o zločinu, ameriški film
1.45	24UR, ponovitev
2.45	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala sola
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 538. del
10.50	Črna kronika, 60. del
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	Tri v vrsto
12.45	Mala sola
13.00	TV prodaja
13.40	Gomez in Tavares, francoska akcija 2003
15.30	Okrožje Columbia, III/2. del ameriške nanizanke
16.25	TV prodaja
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozb, sto strasti, 539. del ital. telenovele
17.55	Čarovnije, III/1. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ring, pogovorna oddaja
21.00	Paolo Borsellino, 2. del italijanske miniserije
22.00	Otroci vetra, francoska akcija, 2004
23.40	Ring, pogovorna oddaja
00.40	Paolo Borsellino, 2. del italijanske miniserije
01.40	Otroci vetra, francoska akcija, 2004

TevePika

09.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
09.30	ABCD, oddaja o avtomobilizmu, pon
10.00	Narodno zabavni koncert, Kranj, 6. del, pon
10.45	V družbi z Algeo, pon
11.00	Vloga in pomen reke Save v slovenskem prostoru, 1. del. Javna razprava v Državnem svetu, pon
11.30	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva, pon
12.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
13.00	Trenja, POP TV
14.30	Glasbeni mozaik
15.30	Do zdravja tudi tako, dr. Kayumov, pon
16.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
17.00	Klepet z jasnovidko Maružo, živo
17.30	Vodit po podjetništvu, 1 del, prvič
17.45	V družbi z Algeo, pon
18.00	Hiron, svetovanje dr. Emila Kušca, živo
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Kobal, pon
19.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
20.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva
20.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Tv Drazba z Mariom, dražba umetnin, živo
0.00	E+
01.30	TV Prodaja
01.45	Glasbeni mozaik

TOREK,

18.10.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO

9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 38/52
9.15	RISANKA
9.20	ŠPORT SPAS, ODDAJA O ŠPORTU
9.25	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.35	ŠOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR
11.50	PRI JOŽOVCU Z NATALJO
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	HRI-BAR
14.25	VEDRANA GRISOGONO NEMES: BLISK, TV NADALJEVANKA - 4. DEL: MEDIJSKA ZAROTA, 4/15
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.05)
15.40	MOŽ, KI JE SADIJ DREVEŠA, RISANKA (VPS 15.40)
16.10	ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM REGRAT (VPS 16.10)
16.15	ZLATKO ZAKLADKO: NEGOVSKI GRAD IN JEZERO V JESENI (VPS 16.15)
16.30	KNJIGA MENE BRIGA - VLADIMIR NABOKOV: LOLITA, PONOVIČEV (VPS 16.30)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	RAZGLEDI SLOVENSkih VRHOV: O MESTU KAMEN IN NJEGOVih GORAH - GRINTAVEC, 1. DEL (VPS 17.30)
18.05	PRISLUHNI MO TŠINI (VPS 18.05)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	POD ŽAROMETOM (VPS 20.00)
21.00	AMERIČANKE, DOKUMENTAREC MESECA (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	ŽIVLJENJE ZA ZIDOM, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/4 (VPS 22.50)
23.40	RAZGLEDI SLOVENSkih VRHOV: ZGODBA O MINEVANJU - STORŽIČ I (VPS 23.40)
0.10	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.05	POD ŽAROMETOM, PONOVIČEV
1.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.55)
2.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.15	TV PRODAJA
13.50	TEDENSKI IZBOR
13.50	OSEBNO
14.20	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARSKE TV
14.45	ZENIT
15.15	ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA
15.50	ŠTUDENTSKA
16.20	STUDIO CITY
17.20	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLŠOK, PON. DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.40)
18.40	JOSIP TAVČAR: BALADA O JUBILEJU, IZVIRNA TV IGRA (VPS 18.30)
20.00	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 7/24 (VPS 20.00)
20.35	LIGA PRAKOV V NOGOMETU, PRENOS (VPS 20.35)
22.40	ODRAŠČANJE V EVROPI: POLICISTKA, PORTUGALSKI FILM (VPS 22.40)
23.55	NA LINIJI, ODDAJA ZA MLADE, PONOVIČEV
0.40	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Izganjalka vampirjev, 7. sezona, ponovitev 14. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 2. sezona, ponovitev 9. dela ameriške nan.
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Izganjalka vampirjev, 7. sezona, 15. del ameriške nanizanke
13.25	Mladi in nemiri, 4. sezona, 256. del ameriške nad.
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 151. del ameriške nad.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 2. sezona, 10. del ameriške nanizanke
16.30	Moja super sestra, 2. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 4. sezona, 16. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E- Od zvezdice do zvezde

18.50	E+ Prepovedan položaj
19.10	E+ BAR
19.45	E- Nekoč in danes
20.00	Akcija: Puščavski kaktus, ameriški film
21.45	Zvezdna vrata, 5. sezona, 20. del ameriške nan.
22.40	Mladi zdravniki, 4. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
23.10	Seinfeld, 7. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
23.40	Samo bedaki in konji, 5. sezona, 3. del angleške humoristične nanizanke
0.20	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 44. dela mehiške nad.
9.35	Proti vetru, ponovitev 41. dela mehiške nad.
10.25	TV prodaja
10.55	Vila Marija, ponovitev 35. dela hrvaske nad.
11.50	Prerajena ljubezen, pon. 23. dela venezuelske nad.
12.45	Providence, 4. sezona, ponovitev 2. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerajena ljubezen, 24. del venezuelske nad.
16.00	Vila Marija, 36. del hrvaske nadaljevanke
17.00	Proti vetru, 42. del mehiške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 45. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
20.55	Kevin Hill, 4. del ameriške nanizanke
21.45	BAR
21.55	Newyorška policija, 10. sezona, 4. del ameriške nan.
23.10	Na kraju zločina, 2. sezona, 20. del ameriške nan.
0.05	Zločin iz nestrpnosti, ameriški film
1.45	24UR, ponovitev
2.45	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala sola
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Čarovnije, III/1. del italijanske serije
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	Tri v vrsto
12.45	Mala sola
13.00	TV prodaja
13.45	Otroci vetra, francoska akcija, 2004
15.25	Ring, ponovitev
16.25	TV prodaja
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozb, sto strasti, 540. del ital. telenovele
17.55	Čarovnije, III/2. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
21.00	Lisice, 10. del srbske serije
22.00	Bazen, francoska mystery drama, 2003
23.45	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
00.45	Lisice, 10. del srbske serije
01.45	Bazen, francoska mystery drama, 2003

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o dogodku dneva, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, prvič
10.30	Postavitev vrtca v Modeni, Riko hiše, pon
11.00	Do zdravja tudi tako, zdravljeni gaj Tunjice, pon
11.30	ŠKL, prvič
12.30	Vodit po podjetništvu, pon
12.45	Toftalka, pon
13.00	Dan evropske kulturne dediščine, pon
13.30	TV Prodaja
14.00	Glasbeni mozaik
15.30	Do zdravja tudi tako, dr. Kayumov, pon
16.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
17.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Krka - Bilobil, pon
17.30	Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtničarje, pon
18.00	Do zdravja tudi tako, Nova akropolis, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja

20.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva
20.30	To morate vedeti!
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Krka - imunska odpornost, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Naša mala klinika
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

SREDA,

19.10.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM REGRAT
9.10	ZLATKO ZAKLADKO: NEGOVSKI GRAD IN JEZERO V JESENI
9.25	KNJIGA MENE BRIGA - VLADIMIR NABOKOV: LOLITA
9.45	ODAJA ZA OTROKE
10.00	GLASBENA ODDAJA
10.25	SKRIVNOSTI IN LEGENDE KATAROV, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA
11.10	SPET DOMA
11.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
13.30	TEDENSKI IZBOR
13.30	LJUDJE IN ZEMLJA
14.25	ODAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
14.25	DEŽELE, KJER SO DOMA LEGENDE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 11/13
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	FRAČJI DOL, LUTKOVA NANIZANKA, 3/23 (VPS 15.40)
16.05	POD KLOBUKOM, PONOVIČEV (VPS 16.05)
16.40	SKIP IN SKIT, RISANA NANIZANKA, 14/26 (VPS 16.40)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	Z VAMI (VPS 17.30)
18.20	TURISTIKA (VPS 18.20)
18.40	ŽREBANJE ASTRA
18.45	RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT: ČLEN 7: NAŠA PRAVICA!, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.00)
21.20	DOKUMENTARNI FELJTON (VPS 21.20)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	OMIZJE (VPS 22.55)
0.15	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PONOVIČEV
1.05	Z VAMI, PONOVIČEV
1.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.55)
2.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.30	ZABAVNI INFOKANAL
14.05	TV PRODAJA
14.40	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 14.40)
15.20	TEDENSKI IZBOR
15.20	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 7/24
15.40	NIKOLI OB DESETHI, GLASBENA ODDAJA
16.45	DOBER DAN, KOROSKA
17.20	MOSTOVI - HIDAK, PONOVIČEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
19.00	24, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 18/24, PONOVIČEV (VPS 19.00)
20.00	LIGA PRAKOV V NOGOMETU, PRENOS (VPS 20.00)
0.00	SLOVENSKA JAZZ SCENA: CLAIRAUDIENT BAND (VPS 00.00)
1.15	BAADER, NEMŠKI FILM, PON. (VPS 01.15)
3.10	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Izganjalka vampirjev, 7. sezona, ponovitev 15. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 2. sezona, ponovitev 10. dela ameriške nanizanke
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Izganjalka vampirjev, 7. sezona, 16. del ameriške nanizanke
13.25	Mladi in nemiri, 4. sezona, 257. del ameriške nad.
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 152. del ameriške nad.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 2. sezona, 11. del ameriške nanizanke
16.30	Moja super sestra, 2. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 4. sezona, 17. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ Pod lupo
18.45	E+ Najemi me
19.10	E+ SMS
19.45	E+ Na fronti
20.00	Ekstra magazin
20.50	Popolna preobrazba, 2. sezona, dokumentarna serija
21.40	Zvezdna vrata, 5. sezona, 21. del ameriške nanizanke
22.35	Mladi zdravniki, 4. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
23.05	Seinfeld, 7. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
23.35	Samo bedaki in konji, 5. sezona, 4. del angleške humoristične nanizanke
0.15	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 45. dela mehiške nadaljevanke
9.35	Proti vetru, ponovitev 42. dela mehiške nadaljevanke
10.25	TV prodaja
10.55	Vila Marija, ponovitev 36. dela hrvaške nadaljevanke
11.50	Prerोजना ljubezen, ponovitev 24. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerोजना ljubezen, 25. del venezuelske nadaljevanke
16.00	Vila Marija, 37. del hrvaške nadaljevanke
17.00	Proti vetru, 43. del mehiške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 46. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Ko se ljubica maščuje, kanadski film
21.45	BAR
22.15	Monk, 2. sezona, 8. del ameriške nanizanke
23.10	Na kraju zločina, 2. sezona, 21. del ameriške nanizanke
0.05	Felicitino potovanje, kanadsko-angleški film
2.05	24UR, ponovitev
3.05	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala šola
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Čarovnije, III/2. del italijanske serije
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	Tri v vrsto
12.45	Mala šola
13.00	TV prodaja
13.40	Bazen, francoska mystery drama, 2003
15.25	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
16.25	TV prodaja
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozb, sto strasti, 541. del italijanske telenovele

17.55	Čarovnije, III/3. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ena na ena, pogovorna oddaja
21.00	Kako preživeti, 7. del ameriške serije
22.00	Morilski čut, ameriški erotični thriller, 2000
23.40	Ena na ena, pogovorna oddaja
00.40	Kako preživeti, 7. del ameriške serije
01.40	Morilski čut, ameriški erotični thriller, 2000

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
10.00	Do zdravja tudi tako, Nova akropola, pon
10.30	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
11.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Krka - imunska odpornost, pon
12.00	Na pliki, aktualna pogovorna oddaja, pon
13.00	Naša mala klinika
14.00	Glasbeni Mozaik
15.00	Vloga in pomen reke Save v slovenskem prostoru, 1 del. Javna razprava v Državnem svetu, pon
16.30	Razgledovanja, potpisna reportaža, prvič
17.00	Hiron, svetovanje dr. Emila Kušca, pon
17.30	Kulturne drobtinice, Partirske igre 2005, prvič
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: Studio Ank, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	To morate vedeti, pon
19.30	ABCD, oddaja o avtomobilizmu, pon
20.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva
20.30	Sijaj
21.00	Živeti zdravo
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Preverjeno POP TV
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

ČETRTEK,

20.10.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	SKIP IN SKIT, RISANA NANIZANKA, 14/26
9.15	POD KLOBUKOM
9.50	ODDAJA ZA OTROKE
10.20	POD ŽAROMETOM
11.10	IZZIVI
11.35	OMIZJE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.20	TEDENSKI IZBOR
13.20	DRUŽINSKE ZGODBE
14.10	PISAVE
14.35	ODPETI PESNIKI
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: BREZ MEJA - HATJRTALAN (VPS 15.10)
15.40	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 41/52 (VPS 15.45)
15.50	RISANKA
16.00	LISA, KRATKI IGRANI FILM EBU, PONOVITEV (VPS 16.00)
16.15	ENAJSTA ŠOLA, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE (VPS 16.15)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	ŠTAFETA MLADOSTI (VPS 17.30)
18.20	DUHOVNI UTRIP (VPS 18.20)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIKA MENE BRIGA - ŠTIRI KNJIGE: KONFUCIJ, MENCIJ, NAUK O SREDINI, VELIKI NAUK (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)

22.50	GLASBENI VEČER EMANUEL ABBUHL, MATE BEKAVAC, GORDAN NIKOLIČ, NICOLAS BONE IN ZORAN MARKOVIČ, POSNETEK KONCERTA IZ SLOVENSKE FILHARMONIJE (VPS 22.50)
0.25	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PONOVITEV
1.20	TEDNIK, PONOVITEV
2.15	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.15)
2.40	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.50	TV PRODAJA
14.25	TEDENSKI IZBOR
14.25	SLEDI, ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI TV MARIBOR
14.55	MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
15.25	SOUTH PARK, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 11/14
15.45	CIRCUM REGIONAL, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.45)
16.20	RESNICA O DA VINCIJEVI ŠIFRI, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2., ZADNJI DEL, PONOVITEV
17.20	MOSTOVI - HIDAK: BREZ MEJA - HATJRTALAN, PONOVITEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
19.00	SOPRANOVI, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 9/13, PONOVITEV (VPS 19.00)
20.00	JUBILEJNI KONCERT ŠTAJERSKIH 7, 1. DEL (VPS 20.00)
21.00	MLADOST ZA OGLEDALOM, DOKUMENTARNI FILM (VPS 21.00)
22.00	PROJEKT, ANGLEŠKA DRAMA, 1/2 (VPS 22.00)
23.45	ŠTAFETA MLADOSTI, PONOVITEV
0.30	CIOCIARA, ITALIJANSKI ČB FILM, PONOVITEV (VPS 00.25)
2.10	INFOKANAL

Kanal A

8.30	TV prodaja
8.35	Izganjalka vampirjev, 7. sezona, ponovitev 16. dela ameriške nanizanke
9.25	VIP, 2. sezona, ponovitev 11. dela ameriške nanizanke
10.15	E+, ponovitev
12.05	TV prodaja
12.35	Izganjalka vampirjev, 7. sezona, 17. del ameriške nanizanke
13.25	Mladi in nemiri, 4. sezona, 258. del ameriške nadaljevanke
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 153. del ameriške nadaljevanke
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 2. sezona, 12. del ameriške nanizanke
16.30	Moja super sestra, 2. sezona, 6. del ameriške hum. nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 5. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 4. sezona, 18. del ameriške hum. nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ Na obisku
18.45	E+ par
19.00	E+ Parada plesa
19.45	E+ Na ranču
20.00	Britanski trojček: Umori na podeželju: Rapsodija, angleški film
21.45	Mrtve priče, 4. sezona, 8. del angleške nanizanke
22.45	Nori na Alice, 4. del angleške humoristične nanizanke
23.25	Navigator, ponovitev
23.55	Ruby Wax, pogovorna oddaja
0.35	E+, ponovitev

Pop TV

6.50	24UR, ponovitev
7.50	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.40	Materina pot, ponovitev 46. dela mehiške nadaljevanke
9.35	Proti vetru, ponovitev 43. dela mehiške nadaljevanke
10.25	TV prodaja

10.55	Vila Marija, pon. 37. dela hrvaške nadaljevanke
11.50	Prerोजना ljubezen, ponovitev 25. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Monk, 2. sezona, ponovitev 8. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prerोजना ljubezen, 26. del venezuelske nadaljevanke
16.00	Vila Marija
17.00	Vila Marija, 38. del hrvaške nadaljevanke
17.55	Proti vetru, 44. del mehiške nadaljevanke
18.00	Materina pot, 47. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
19.20	Trenja
21.45	BAR
22.15	Na kraju zločina: New York, 1. sezona, 8. del ameriške nanizanke
23.10	Zahodno krilo, 6. sezona, 5. del ameriške nanizanke
0.05	Dominjon, ameriški film
1.50	24UR, ponovitev
2.50	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Mala šola
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Čarovnije, III/3. del italijanske serije
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.20	TV prodaja
12.35	TV prodaja
12.45	Mala šola
13.00	TV prodaja
13.45	Na svoji Vesni, slovenska komedija
15.25	Ena na ena, ponovitev
16.25	TV prodaja
17.00	Mali mečevalci, risana serija
17.25	Sto izlozb, sto strasti, 542. del italijanske telenovele
17.55	Čarovnije, III/4. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
21.00	Alo, alo, 31. del angleške serije
22.00	Vikarka iz Dibleya, 2. del angleške serije
22.30	Gospod Bean, 31. del angleške serije
23.00	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
00.00	Alo, alo, 31. del angleške serije
00.30	Črni gad, 20. del angleške serije
01.00	Vikarka iz Dibleya, 2. del angleške serije
01.30	Gospod Bean, 31. del angleške serije

TevePika

8.30	Tv prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Razgledovanja, potpisna reportaža, pon
10.00	Kulturne drobtinice, Partirske igre 2005, pon
10.30	Sijaj
11.00	Drom pot
11.30	Dan evropske kulturne dediščine, pon
12.00	Do zdravja tudi tako, gost: Studio Ank, pon
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
13.00	Preverjeno POP TV
14.00	Tv Prodaja
14.30	Glasbeni Mozaik
16.00	Navigator, prvič
16.30	To morate vedeti, pon
17.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Krka - Bilobil, pon
17.30	V harmoniji z naravo, prvič
18.00	Vloga in pomen reke Save v slovenskem prostoru, 1 del. Javna razprava v Državnem svetu, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
18.55	Četrtkov zgodbe, pikapolonica, prvič
19.00	Do zdravja tudi tako, zdravniki gaj Tunjice, pon
19.30	Živeti zdravo, pon
20.00	Zadnja beseda, kontaktna oddaja o temi dneva
20.30	Čincove ideje, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Ekstra Magazin
00.00	Tv prodaja
00.30	Glasbeni Mozaik

PETEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Turistične novice
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
17.00	Ob petkih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Spoznanje več - predsodek manj (dr. Drago Ocvirk)
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
	Ponovitev:
23.00	Doživetja gora in narave
24.00	Srečno na poti
00.45	Spoznanje več - predsodek manj
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Oddaja z Bogdanom Žoržem 2. Zakonska oddaja 3. Svet oblikuje mlade 4. Oddaja z Karlom Gržanom
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila

12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov nagovor pred nedeljo
21.15	Svetniški kandidati - škof Vovk
	Ponovitev:
22.00	Za življenje
20.20	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Iz žitnice slovenstva
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. Maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Poročila
19.45	Škofov nagovor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
	Ponovitev:
22.00	Naš gost
23.00	Graditelji
23.45	Svetniški kandidati
00.30	Iz življenja vesoljne Cerkve
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Kratka kateheza
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva

13.00	Mali oglasi
13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
17.00	1. Zdravstvena 2. Svetloba in sence 3. Pravne zagate 4. Aktualno
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	Zanimivosti nočnega neba (1.), Prijatelji radia Ognjišče II. (2. - 5.)
	Ponovitev:
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Predstavljamo vam
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
13.30	Skriti zaklad (1., 3.), Gradimo odprto družbo (2., 4.)
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Luč v temi (1.), Juretov večer (2., 4., 5.), Vstani in hodi (3.)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Sončna pesem
	Ponovitev:
23.00	Ponedeljekova 17.
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Pod lipo domačo
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Doživetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Oddaja KP studija
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Dijaška oddaja
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitev:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Sredin trn
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Sredin pogled v svet
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znakmo
	Ponovitev:
23.00	Luč v temi (1.), Skriti zaklad (2., 4.), Vstani in hodi (3.)
24.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Pod lipo domačo
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Doživetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Oddaja KP studija
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Dijaška oddaja
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitev:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Vizija ostaja

Tisto, česar smo se potihoma bali, se je vendarle zgodilo. Sanje naših nogometašev so se razblinile na vročem igrišču v Palermu, kjer nas je ugnala svetovna velesila. Nobena sramota ni izgubiti proti Italiji na njenem igrišču, pa čeprav se na trenutke zdi, da ta ne igra nogometa, vrednega nekdanjih svetovnih prvakov.

Odlika velikih moštev je bila od nekdaj ta, da so zmagovali tudi takrat, kadar niso bili v najboljši formi. Zato si ne smemo očitati, da smo kar koli izpustili. Znanje in telesna pripravljenost so vendarle na strani "azzurov", ki so navajeni biti v takšnih položajih. Odigrali so že ducat tekem, v katerih jim je šlo za nohte, in skoraj vedno so se izmazali. Tradicija je nekaj, o čemer lahko naši le sanjajo, zato so lahko srečni, ker so imeli takšno izkušnjo. Tudi veliko močnejšim reprezentancam se ni uspelo prebiti skozi evropske kvalifikacije, ki so daleč najmočnejše. Vzemimo primer Ševčenka, ki se je šele prvič uvrstil na katero od velikih tekmovanj. Najboljši napadalec na svetu se veseli kot otrok, ker se je njegova Ukrajina končno prebila na svetovno prvenstvo. Potem so tu Romuni, ki veljajo za nogometno velesilo, a že nekaj let izpadajo v predtekmovanju. Da ne govorimo o Grkih, ki so celo evropski prvaki, pa jim to nič ne pomaga. Prepričan sem, da bi bila uvrstitve slovenske nogometne reprezentance na svetovno prvenstvo v Nemčiji pravcati mali čudež. Glede na kader, ki ga ta čas premore pogumni vitez Brane Oblak, je uspeh že to, da so bili naši v igri skoraj do zadnjega kroga kvalifikacij. Seveda se boste nekateri spomnili točk, ki bi nam morale pripasti, pa so se nam izmuznile bodisi zaradi sodniških

kraj, bodisi zaradi pomanjkanja sreče. Slednjo smo tudi tokrat izživeli, a je bila precej manj radodarna kot v časih Srečka Katanca, ki je dobil kar nekaj velikih daril z neba. Za nameček je imel v svojih vrstah najboljšega slovenskega nogometaša novejšee dobe Zlatka Zahoviča, okrog katerega se je pretežno vrtela igra izbrane vrste. Po razpadu zlate generacije je prišlo do pomlajevanja, ki je povzročilo precejšen padeč kvalitete, kar velja predvsem za igro na sredini igrišča in v sami obrambi. Prav slednja je bila skozi celotni ciklus kvalifikacij na težki preizkušnji, tako da je bilo le vprašanje trenutka, kdaj bo prejela kakšen poceni zadetek. Takšen je bil tudi zadnji proti Italiji, ki nas je nadigrala in nam hkrati pustila pripravta vrata za presenečenje. Znova smo postali žrtve skandinavske-

senetiti. Žal je tudi takrat zatajila koncentracija obrambnih igralcev, ki so pokazali tudi pomanjkanje zrelosti. Takšne napake delajo le najbolj neizkušene reprezentance, kar je naša tedaj nedvomno bila. Oblak je vedel, koga ima, in se temu primerno obnašal. Namesto da bi čakal na čudež, ga je šel iskat in končal tam, kjer pač je. Seveda ni nobenega dvoma, da mora selektor ostati v sedlu, saj imamo v njem najboljšega posameznika te reprezentance. Oblak je vizionar, ki se zaveda pomanjkljivosti materije, s katero razpolaga. Zato je tudi duhovit, ko ga ljudje provocirajo s pričakovanji. Premore humor, ki je pravcata redkost med našimi športnimi delavci. Najpomembneje pa je, da se nikogar ne ustraši. Njegova kariera je tako bogata in razkošna, da se je navzel optimizma, ki je za ve-

Glede na kader, ki ga ta čas premore pogumni vitez Brane Oblak, je uspeh že to, da so bili naši v igri skoraj do zadnjega kroga kvalifikacij.

ga nogometa, ki nam res ne leži. Kasneje se je izkazalo, da Norveška vendarle ni tako dobra, kot se je zdelo na prvi tekmi proti našim. Toda kaj ko so šli naši na gostovanje preveč pogumno in prejeli nekaj poceni golov. Mnogi so se takrat čudili Oblakovemu odprtemu gardu, ki pa je bil vendarle nujen. Naš selektor je vedel, da ne moremo kljubovati fizično močnejšemu nasprotniku, zato ga je poskusil pre-

like športnike povsem normalen. Kot takšen je za naš nogomet, ki je v težkem položaju, pravcato bogastvo. Korpus igralcev, ki bi lahko oblekli dres nacionalnega moštva, je skromnejši kot kadar koli doslej in v takšnem položaju je pomembno imeti nekoga, ki zna motivirati. V nasprotju s košarkarji, ki so bili zmožni več, so nogometaši izpolnili vsa pričakovanja, zato jim moramo dati popoln odpustek.

Začela se je peta sezona regionalne košarkarske lige. Pravijo ji Jadranska liga oziroma liga Goodyear. Slovenske barve bodo tudi to sezono zastopala štiri moštva: Union Olimpija, Geoplin Slovan, Pivovarna Laško in domžalski Helios, ki se bodo morala bojevati tudi za čim boljši nacionalni količnik (interes).

Letošnja liga Goodyear šteje 14 moštev. Za čim boljši izkupiček pa

sandrova (letnik 1987). 209 cm visoki krilni center je namreč eden največjih talentov vseh časov. S 16 leti je že bil član prve peterke, pravijo mu novi Kukoč. Takšni dragulji ne rastejo kar povprek in povsod, česar se zaveda tudi Radovanović, ki mu je polanski poškodbi kolena omogočil zdravljenje v ZDA. Celo leto ni igral tekmovalne košarke, zato je letos še bolj željan resne košarkarske igre. Strpnejša in postopnejša vzgoja je namreč tudi v tem primeru pamet-

Jadranska liga

se bodo morale bojevati tudi države – število osvojenih zmag se bo ob koncu namreč delilo s številom moštev iz posamezne države. Najslabši količnik bo državi odvzel eno mesto.

Brušenje draguljev

Dosedanji zmagovalci lige Goodyear so bili vselej nekoliko nepričakovani. Le Union Olimpija je suvereno zmagal v krstni sezoni (brez srbskih klubov), potem pa je favoritom preprečil zmagoslavje brzkone tudi naporen tekmovalni ritem na štirih frontah: državno prvenstvo, pokal, Jadranska liga in najmočnejša Evroliga. Lani je denimo Cibona odigrala 76 tekem (2,5 tekme na teden od oktobra do maja), Olimpija in Partizan pa le nekaj manj. Pravi ritem NBA torej, ki je sicer odličan za najpopolnejši razvoj mladih talentov, saj marsikateri dvojbo vendarle ne nosi najudarnejšega

naboja (za biti ali ne biti). Brušenje draguljev – to je temeljni namen Jadranske lige, ki bi naj postala največja farma oz. redilnica vrhunsko talentiranih košarkarjev. Le-te bi kasneje dokončno pozlatila najbogatejša moštva.

Zadar, Reflex, Hemofarm

Preostali zmagovalci lige Goodyear so bili sicer iz drugega plana, a so si prestižno lovoriko zagotovo zaslužili. V nasprotju s favoriti so bili nemara nekoliko bolj spočiti, a sklepni turnir četverice oz. osmerice ne dovoljuje niti najmanjše napake. Slabšo predprilavo favoriziranih nasprotnikov in najvišji mogoči navdih v lastnih vrstah so izkoristili Zadar, Reflex (Železnik) in Hemofarm (Vršac). Zadar je na krilih Dragojevičeve "Oprosti mi, Zadar" in plohe trojk sijajno prekril črni madež nad katastrofalno organizacijo ljubljanskega turnirja in

gnusnim obnašanjem Delij. Romantična igra, prepolna domislic, je navdušila tudi ljubljansko občinstvo. Tedaj se je nad črnimi oblaki razvil grafit, ki v Zadru in na Jazinah predstavlja enajsto zapoved: Bog je ustvaril človeka, Zadar pa košarko!

Tretji zmagovalac je bil nepričakovan že zaradi naelektrenega okolja. Otroški vrtec iz predmestja Beograda (Železnika) je namreč zmagal v zagrebškem košarkarskem hramu Dražena Petrovića. FMP Železnik ima najboljšo mladinsko šolo v tej regiji. Medtem ko se veliki zadolžujejo in pozablajo na podmladek, športni direktor prej Reflexa, zdaj FMP Ratko Radovanović strpno gradi in brusi prihodnje košarkarske zvezde. Vlado Radmanović je že eden izmed nosilcev igre "nadzvočnih" iz Seattla, Mile Ilić je bil izbran v New Jersey, nikakor pa ne smemo mimo Nemanje Alek-

nejša od preskakovanja stopnic.

Zadnji zmagovalci so iz moštva Hemofarm. Le-to tudi letos operira z izjemno visokim proračunom. Tudi Hemofarm ima odlično mladinsko šolo. Iz njenih vrst je namreč pred dvema letoma Detroit Pistons kot drugega na naboru izbral Darka Miličića. Tudi letos so odlično poslovali. Popovića so prodali v Benetton, Hukića v Ural Great, Bogavca v Španijo, Antonio Meeking pa je šel v NBA. S pridobljenim denarjem so nekoliko osiromašili Crveno zvezdo in Partizan, vzeli našega Joksimovića in dva odlična Američana.

Vse poti vodijo v LJ

Bistvo Jadranske lige je v čisti in tržno naravnani računici, v zgoščevanju kakovosti in proizvodnji ter prodaji najobetavnejših. Zakoreninjena košarkarska tradicija, vrhunski strokovnjaki in izobražena košarkarska

**SMEH
JE LAHKO
NEVAREN**

**NOVA NADALJEVANJA KOMEDIJE
Z MATJAŽEM JAVŠNIKOM**

NA VAŠEM RADIJU - 102.4 in 103.7 CENTER

POSTAJA CENTER **102.4, 103.7 MHz**

WWW.RADIOCENTER.SI

publika so ključni elementi, zaradi katerih vse poti vodijo v Ljubljano. Ljubljano? Da, natančno v slovensko prestolnico, kjer je zasidrano Sidro, d. o. o., ustanovitelj in organizator lige Goodyear, ki je hkrati tudi lastnik vseh televizijskih in marketinških pravic. Regionalni košarkarski ligi načelujeta Slovenca Radovan Lorbek in Roman Lisac. Vse najpomembnejše je torej v slovenskih rokah in zdi se, da gre le Sloveniji (in v zadnjem obdobju deloma Bosni) za tovrstno zgoščevanje košarkarske kakovosti. Srbi se kot košarkarski giganti nikakor ne morejo sprijazniti, da je njihovo državno prvenstvo (košarkarska substanca in identiteta vsakega naroda) prek Ulebovih birokratskih prijemov (ter hkratnega Lorbekovega znanstva in pretkanega lobiranja) pravzaprav nasilno pripojeno ligi Goodyear. Zaradi znanih zahtev državna prvenstva nikakor niso neodvisna, srbske košarkarske javnosti pa za nameček prav nič ne zanimajo sodobni gospodarski trendi, ki priporočajo tovrstna združevanja. Zato lasten neuspeh na minulem evropskem prvenstvu valijo na pleča regionalne lige, ki je po njihovem mnenju srž vseh srbskih košarkarskih zablod v zadnjem obdobju. Skorajšnji predsednik KZ SČG Bora Stanković, znameniti častni predsednik FIBA, je še posebej nenaklonjen regionalni ligi in bo zagotovo po veljeval na nasprotnem bregu ...

Na nasprotnem bregu je tudi večina hrvaške javnosti, ki se krčevito upira ligi Goodyear, pa čeprav je njihovo prvenstvo v zares slabem stanju. Tu so še vedno močna nacionalistična dejstva, geopolitična sestavljanka pa še nekaj časa ne bo rešena. Zadnja informacija je bila: "TV Nova se odpoveduje vsem prenosom košarkarskih tekem!" Na Hrvaškem torej po zadnjih novicah ne bo več mogoče gledati regionalne lige. Trije njihovi klubi (Cibona, Zadar, Zagreb) bodo popolnoma medijsko izolirani. Tako se za Sidro, d. o. o., kot tudi za Cibono, ki se je ob 60-letnici obstoja še okrepila, obeta izjemna finančna izguba! Zanimivo: tudi Kanal A je močno oklestil svoj letošnji košarkarski TV-program.

Sidro

Brez TV-prenosov ni globalne predstavitev; brez globalne predstavitve pa ni globalnega prepoznavanja in dobička. Za koga se bo potem igralo? Preveč je takšnih sumničenj, ki kljub poštenemu delu v zadnjih petih letih mečejo senco dvoma na Sidro, d. o. o. Kaj tiči v ozadju? Nemara slovenski interes? Ali Sidro, d. o. o., deluje res samo v prid košarke in čiste računice ali pa gre pri vsem tem za kaj daljnosežnejšega, celo strateško pomembnega? Slovenija ima namreč neuradno povezovalno vlogo na prostoru nekdanje Jugoslavije. Edina čla-

Kapetana Olimpije Saša Ožbolta letos zaradi hude poškodbe sploh ne bomo videli.

Zadnji zmagovalci Jadranske lige Hemofarm so tudi letos med največjimi favoriti.

nica EU naj bi imela nekakšno združevalno in pomirjevalno vlogo. V teh akcijah ji je dovoljeno obleči tako policijsko uniformo kot tudi samaritanska oblačila. Če ULEB (hipotetično) predstavlja eno izmed pomembnejših civilnodružbenih organizacij EU, potem je tudi Jadranska liga civilnodružbena organizacija, ki pod patronatom Sidra, d. o. o., ULEB in EU izvaja združevalno (pomirjevalno) politiko, s sodobnimi tržno naravnanimi gospodarskimi vzorci pa želi takšno (demokratično) politiko kar najhitreje vpeljati v civilnodružbene pore.

Olimpija: "Združena Evropa"

Snovalci letošnjega Uniona Olimpije so te ideje vpeljali, še preden je slovenska košarkarska javnost dodobra zajela sapo. Če Benetton predstav-

lja "združenje barv", potem današnja Olimpija predstavlja "združeno Evropo". V njenem prvem moštvu so namreč trije Hrvatje, dva Slovenca, slovenski Bošnjak, francoski Bolgar, Bošnjak, Američan, Izraelec, Nizozemec, Gruzinec, Finec in Poljak. Vendar ne Joško, temveč Szymon Sczewczyk, ki je v prvi tekmi proti Zadru v gosteh pri svojih 210 cm metal trojke 2:2. Celotno Olimpijino moštvo pa kar 12:15! Zgodaj zjutraj pred uvodno tekmo je bil eden vodilnih slovenskih matematikov Dragan Marušić še v hudih dvomih: "V času Sagadinove Olimpije sva bila z bratom Dorijanom redna gosta evroligaških tekem. To je bila vrhunska Olimpija, s številnimi Slovenci. Kako bo zdaj, ne vem. Bojim se, da ne bo prave povezanosti med publiko in igralci. Navijači namreč potrebujemo identifikacijo. Pa tudi igralci, prineseni z vseh vetrov ... Le za koga bodo igrali?" Treba je vedeti, da je letošnja Olimpija pravzaprav liechtensteinsko moštvo, saj je vse njene dosedanje dolgove odplačalo projektno podjetje Modul Group (vanj se je stekel skrivnostni denar z vseh vetrov, tudi iz Slovenije), ustanovljeno izključno zaradi Olimpije. Po odplačilu lahko podjetje iz Liechtensteina, kjer je tajnost najbolj spoštovan poslovni običaj, pričakuje polovični delež od dobička.

Lovro Kastelic

na kratko

HONDA BO V CELOTI PREVZELA BAR HONDO

Japonska korporacija Honda je pretekli teden napovedala, da bo v kratkem prevzela lastništvo nad celotnim deležem ekipe BAR Honda v formuli ena. V sezoni 2006 bo tako prvič po skoraj štirih desetletjih

edina lastnica ene izmed ekip F1. Doslej so imeli 45-odstotni delež v ekipi, ki jo bosta na dirkališčih zastopala voznika Britanec Jenson Button in Brazilc Rubens Barrichello.

"Po temeljitem premisleku o naši vlogi v formuli ena v prihodnje smo se odločili, da bomo v celoti prevzeli moštvo BAR. Želimo osvojiti naslov svetovnega prvaka, zato bomo veliko več vlagali v izboljševanje tehnologije kot doslej. Zato bomo odkupili delež dosedanjega partnerja British American Tobacco in bomo prvič po letu 1968 postali stoddstotni lastniki

moštva," je pojasnil Hiroši Ošima, ki je v Hondi vodilni mož za športne programe.

REAL MADRID Z REKORDNIM PRORAČUNOM

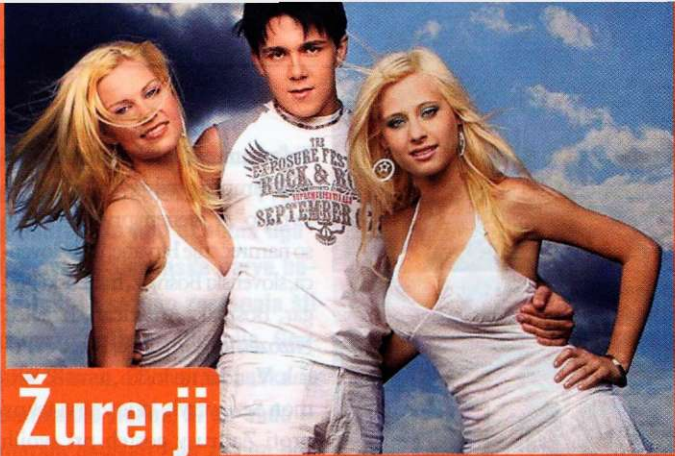
Španski nogometni velikan Real Madrid se poleg rekordnega števila zvezdnikov, ki jih premore, od nedavnega ponaša še z nečim – rekordno višino svojega proračuna. Delegati kluba so namreč na svoji seji pretekli teden soglasno sprejeli predlog proračuna, ki jim ga je predstavil predsednik kluba Florentino Perez. Višina proračuna znaša kar 300 milijonov evrov, kar pome-

Real bo v enem letu obrnil 300 milijonov evrov.

Honda z BAR Honda cilja na naslov svetovnega prvaka

Žurerji

Odkar se je na slovenski glasbeni sceni tiho pojavila nova turbofolk skupina dveh Štajerk in dveh Gorenjcev, Turbo Angels, se je zanimanje za njihove nastope in nove pesmi močno povečalo. Pesem, ki bo napovedala prihod simpatičnih Maše, Marjetke, Raaya in harmonikarja Turbo Dejana v medije in na večje glasbene odre, bo na radijske postaje prispela prihodnji teden. Za zdaj naj razkrijemo le to, da je ravno prava šnja za zabavo in po mnenju tistih, ki so jo že slišali, nova himna slovenskih žurov! Pri ustvarjanju skladbe so Turbo Angels k sodelovanju povabili še eno Štajerko. Besedilo je namreč napisala vrazja Natalija Kolšek, ki je bila po mnenju članov zasedbe pravi izbor za to vlogo, saj zna pisati odlična žurerska besedila, razigrano dvoumna in hitro nalezljiva.

Kingston na delu

Po delovnem dopustu se je skupina Kingston vrnila s Krete, kjer so že tretje leto zapored zabavali slovenske absolvente na tradicionalnem "beach partyju". Njihova skladba Kocka je padla nate, za katero je Zvone pripravil pes-

ni remiks, je bila tudi uradna himna

vseh absolventov; zanjo so collegiumski animatorji pripravili posebno plesno koreografijo, ki je prišla še posebej do

popkultura

izraza na že omenjeni zabavi, kjer se je več kot tisoč absolventov in seveda absolventk zibalo v ritmu aktualne uspešnice idrijskih glasbenikov. Prejšnja leta je imel Kingston na Kreti samo po en koncert, ker pa je bil letos največji naval prav v terminu, ko je bil sprva predviden le en koncert Kingstonov, so fantje na pobudo agencije dodali še dva posebna koncerta, tako da so vse tri skupine prišle do potrebnega odmerka pozitivnih vibracij. Koncerti so uspeli, čeprav je bilo nekaj težav z zvokom, kar pa gre verjetno pripisati dejstvu, da je njihov stalni ozvočevalec za nekaj trenutkov, nevajen pogleda na množico lepotic v bikinijih, ki so stalnica na omenjenih koncertih, odplaval z mislimi nekam drugam. Kingstoni so si v prostem času ogledali kretske znamenitosti in se zaljubili v prelepo pokrajino, vino, hrano, da o mičnih Grkinjah niti ne govorimo. Vsako leto bolj pa so navdušeni nad grško glasbo in že snujejo, da bi tudi v kako svojo skladbo vnesli delček njihove glasbe ali pa kak tipično grški instrument.

Obirajo grozdje

To delajo le v skladbi z naslovom Od hrama do hrama, saj jim zaradi obilice koncertov zmanjkuje časa za čisto vsakdanje stvari. Zadnje čase se namreč zanje vse bolj zanimajo organizatorji glasbenih prireditev iz sosednje Hrvaške, natančneje iz Zagorja, saj ima njihova glasba kar nekaj skupnih točk s slogom, ki ga goji skupina Atomikharmonik, vsekakor pa so navdušeni nad Špelo in Špelco. Na vseh boljših radijskih postajah se tako že vrti novi singel Od hrama do hrama, za katerega je avtor dobil idejo na enem od mnogih žurov na Primorskem, ki se ponavadi vedno končajo z bolj ali manj ubranim petjem v prijateljevi kleti ali v hramu. Seveda pri tem ne manjka kozarčka ali dveh rujnega, tako da boljše polovice ponavadi niso naklonjene takim pevskim vajam (razen če niso udeležene tudi same). Od hrama do hrama je v izvirniku na albumu Brizgaaaaj!, različica pa je bila narejena posebej za prireditev Miss Slovenije in je za zdaj ni na nosilcu zvoka.

Nov časopis: **Direkt** 99 SIT

www.direkt.si **Brez milosti!**

Politiki bodo odslej dvakrat premislili, preden kaj storijo. Kar je dvakrat več kot prej.

Črno brez belega

Teško sem jo pričakovala. Dokumentarno oddajo o Novi reviji ob njeni 25-letnici. Oče je zaukazal družinski ogled. Posedli smo in čakali. In ob koncu ostali brez besed.

Najprej smo ugledali Staneta Dolanca in slišali njegove besede, kako je treba izrivati in onemogočiti tiste, ki izražajo nevero v vse, kar smo ustvarili. Nova revija je bila torej v družbi nezaželen pojav. Smo razumeli. Zatem smo izvedeli za procese, ki so jo vzpodbudili: izključevanje profesorjev z univerze, omejevanje Kocbeka in Pirjevca, zapor za Blažiča in Miklavčiča ter indoktrinacija s samoupravnimi temelji marksizma. Oče, mama in jaz smo v trenutku izgubili tri minute, da smo naši najmlajši pojasnili, kateri so bili ti ljudje in o katerih procesih je govor.

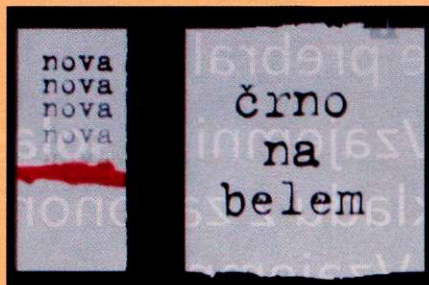
4. maja je umrl Tito in kmalu so se začela vprašanja o smereh prihodnjega razvoja Jugoslavije. Takrat je 6 pobudnikov napisalo prošnjo za svojo "novo revijo". Lepo je

bilo slišati prof. Janeza Bernika, ko je ponovil besede tovarišev, ki so ga obiskali. "Mi vse vemo, kar vi mislite." Jasno je bilo, da nobena revija ni mogla iziti brez privolitve partije. Tudi Nova revija ne.

Zanimivo pa je bilo videti, kako je Mitja Rotovnik, dolgoletni direktor Cankarjevega doma, prostodušno pripovedoval, kako ga je Popit poslal na tiskovno konferenco ob izidu prve številke, da je na njej razglabljal o tem, kako ta revija ni nič posebnega. In pri tem mu ni bilo nič nerodno.

Leto so tekla, sestanek s srbskimi akademiki pri Mraku je slovenskim novorevišam razbil iluzije o Jugoslaviji in nastala je 57. številka. Najbolj znana, najbolj usodna. Dr. Spomenka Hribar je dejala, da je 57. številka imela en sam velik greh, "da je stvari poimenovala s pravim imenom". V ZKS in SZDL so burno odreagirali, Dimitrij Rupel kot odgovorni urednik in Niko Grafenauer sta bila odstavljena. Vskočil je Boris A. Novak. In tukaj se moje nezadovoljstvo pravzaprav šele začinja. Če sem do sem sledila oddaji s stisnjenimi zobmi, sem zdaj začela glasno razmišljati, kakšni so vsebinski poudarki v 57. številki, kdo vse so bili njeni avtorji, kaj je v njej takega, kar jo uvršča v začetke slovenskih osamosvo-

jitvenih prizadevanj. Odgovorov na ta vsebinska vprašanja v dokumentarcu ni bilo. Res je, da moramo vedeti, kako sta se takratna partijska elita in sodni sistem odzvala na Novo revijo, vendar je treba poznati tudi vsebino in ne le forme. Od tod dalje je šla oddaja vidno navzdol. Režiser si je privoščil nekaj manipulacije z osamosvojitvenimi kadri, gledalci pa naj si mislimo svoje, da o naslednjih številkah Nove revije, ki so bile tudi pomembne, npr. o 95., pa o drugih apelih, ki so jih novorevišaji sredi 90. še pošiljali na domačo javnost, npr. Ura resnice, ne govorimo posebej. Dokumentarec o Novi reviji je tako ostal tipičen iz-

kaz lenobe, predvsem scenaristov Barbare Brezovčec in Mitje Čandra, za katera sploh ne vem, zakaj sta bila podpisana kot scenarista. V oddaji namreč ni bilo opaziti nobenega teksta, nobenega veznega besedila, ki bi gledalce, tudi mlajše, od točke do točke popeljal skozi zgodovino te družine. Oddaja je bila lepljenka v najslabšem pomenu te besede. Izjave, ki so jih posneli, so bile preprosto zložene skupaj, od gledalcev pa se je pričakovala obilna domišljija. In da ne bo pomote, za takšen izdelek seveda niso krivi tisti, ki so v oddaji nastopali. Oni so svojo funkcijo kot nastopajoči čisto korektno in dobro opravili. Le ekipa, ki se je tega projekta lotila, jim je naredila slabo uslugo. Ko sem dan za tem gledala Omizje in v njem opazila programsko direktorico TV Slovenija gospo Mojco Menart, ki je še posebej poudarjala, da je nacionalna TV posebej uspešna v dokumentaristiki, srčno upam, da ni imela v mislih tega dokumentarca, pod katerega sta se kot urednika podpisala Živa Emeršič in Jani Virk.

Magična gledalka

horoskop

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Počutili se boste prizemljene. Tako bo tudi res, vendar si lahko pomagata s prijatelji – nekateri bodo imeli tistih potrebnih deset minut za vas. Delo vam ne bo povzročalo preglavic, ko se boste čez vikend dobro in temeljito odpočili.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Kdo se lahko kosa z vami? Očitno nihče. V sredo navsezgodaj se boste morali spustiti v tekmo s časom, da boste lahko opravili vse, kar je treba. Imeli boste priložnost za nove povezave, v soboto pa bo prišlo nekaj težav.

Strelec (22. november – 20. december)

Imeli boste posebej težko nalogo, in sicer krmarjenje po natrpanem urniku. Od srede do petka pričakujte, da vas bo nekdo zelo prizadevno poskušal prepričati v nekaj, s čimer se ne strinjate. Svoje argumente dobro pripravite.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Če se želite izogniti nesporazumom, se umaknite nekoliko stran od dogajanja. Konec tedna bo veliko boljše glede vsega, saj boste lahko uredili vse, kar ste si zamislili. Ponedeljek bo spet nekoliko bolj stresen.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Imeli boste veliko priložnosti za dosego svojih zanimivih ciljev. V četrtek popoldne se boste morali poglobiti vase in v svoje prepričanje ter nekatere stvari korenito spremeniti. Konec tedna boste preživeli skupaj z veliko drugimi ljudmi.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Sami sebi se boste čudili, ker boste tako optimistični in dobre volje. Zabave vam torej ne bo manjkalo, dobro pa bi bilo, če bi koga od domačih pripravili do tega, da bi vam pomagal pospraviti doma – generalno čiščenje je namreč nuja.

Oven (21. marec – 20. april)

Nehajte se obremenjevati s preteklostjo, ker vam to nikakor ne more koristiti. Poglejte raje naprej, saj so napovedi zelo ugodne, zlasti kar zadeva denarno plat vašega življenja. Za odnose se boste morali še nekoliko bolj potruditi.

Bik (21. april – 21. maj)

Ambicioznost bo vaš pomočnik pri dogodivščinah, ki se vam bodo pripetile v tem tednu. Ugotovili boste, da je življenje kljub vsemu lepo. Konec tedna bo miren, ponedeljek in torek pa bosta spet po starem – razburljiva in napeta.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Zdi se, da vas okoliščine sukajo kot list v vetru. Ker ne veste, kako bi se odločili, pomislite, da bi morda naredili kaj zanimivejšega, kot je poležavanje v sobi in neskončno tuhtanje. Naredite nekaj res nenavadnega zase.

Rak (22. junij – 21. julij)

Energija vas spremlja že od začetka tedna, zato vam v četrtek ne bo težko sprejeti še ene naloge. Vaše delo je izjemno zanimivo, postalo pa bo še dobro plačano, če se boste znali dogovoriti glede denarja.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Kaj se dogaja? Ne pustite se zmešati in preiščljeno vztrajajte pri svojih odločitvah. Življenje se zna kruto poigrati, zato se ne igrajte z njim. Odločite se za najboljše in si privoščite sproščujoč konec tedna med prijatelji.

Devica (22. avgust – 21. september)

Bi radi postali vodilni? Morali boste ustvariti svojo skupino, s katero se boste lahko pogovorili o skupnih načrtih. Delo utegne prinesiti nekaj zapletov, vendar naj vas ne skrbi. Zmede ne bo treba popravljati vam.

POSEBNO OBVESTILO

Vse zavarovalce pri Vzajemni zdravstveni zavarovalnici obveščamo, da je s 1. septembrom pričel veljati spremenjen zakon o zdravstvenem zavarovanju. Vsi zavarovalci bodo do 5. decembra prejeli certifikat, ki potrjuje njihovo lastništvo Vzajemne.

Da, prav ste prebrali:

Vsak zavarovalec pri Vzajemni je **solastnik** zavarovalnice v skladu z zakonom in statutom Vzajemne.

Zavarovalce zato posebej opozarjamo, naj brez predhodnega posveta z ustreznim pravnim strokovnjakom ne podpisujejo ponudb ali pogodb drugih zavarovalnic, saj tako izgubijo pravico do lastništva Vzajemne, ki jim pripada na osnovi veljavne pogodbe.

Naročnik obvestila: Vzajemna, d.v.z.

www.vzajemna.si

VZAJEMNA

Jaz zate, ti zame.

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov

KNJIŽNI KLUB
Samorog

Velike misli,
dogodki in osebnosti preteklosti,
žive teme sedanjosti,
literarni junaki in njihove zgodbe,
pesniške širine duha in
pravljlična obzorja sveta.

Kot član kluba nimate nobenih obveznosti v klubu

Knjižni klub Samorog, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, telefon: 01 433 43 06,
e-pošta: knjizni.klub@samorog.com, splet: www.samorog.com

		SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	GORSKA VILA V GRŠKI MITOLOGIJI	KATALONSKI PISATELJ MIGUEL	FRANCOSKI FILMSKI IGRALEC (ROGER)	LUKA NA OTOKU HONŠU (JAPONSKA)	OBLIKA IMENA RADOMIR		
		NEKDANJI SL. SMUČARSKI SKAKALEC (BRANKO)								
		KRAJ V OBČINI TREBNJE								
		RUSKI POLITIK BREŽNJEV								
		LETALIŠČE PRI TOKJU								
		JAKA DANEU			REKA NA TAJSKEM					
		FRCANJE PO ZRAKU			STANE SEVER					
DEMOKRACIJA	MESTECE V GAŃI (IZ ČRK MAPA)	NEKDANJI OBRNIK	PREBIVALKA ISTRE	STAVBA ZA SHRANJE- VANJE KRME	KEMIJSKI ZNAK ZA TELUR	NAUK O UŠESIH	ODDELEK JURE LASTNIK TISKARNE	KATRAN	LASTNOST, STANJE ONEMO- GLEGA	KDOR KOSI TRAVO
	GRŠKI FILOZOF IZ STAGIRE							GLAS PRI STOKANJU	?	
	DOLOČITEV SVETNIKA ZA ZAŠČITNIKA							MESTO NA FINSKEM		
	POLOŽOK V GRČIJI (IZ ČRK KITA)				IVO SVETINA			ANDREJ JEMEC		
	DANSKI OTOK V FJORDU LIM				RUSKO MOŠKO IME			MARKO ELSNER		
								SL. META- LURG CIRIL		
DEMOKRACIJA	ŠVEDSKA REKA				REKA NA PIRINEJSKEM POLOŽOKU			ARTURJEV VITEZ		
	POSODA S PEPELOM							GLASBENIK SOSS		
	BOLGARSKA SOPRANISTKA ŽIVKOVA				ROBERT REDFORD			ST. DOLŽ. MERA		REKA V LAOSU (IZ ČRK ONT)
					KRATEK POŽIREK			GLAVNI STEVNIK		
	PINGVINU PODOBNA PTICA, NJORKA			IME ZA RAZNA TEKOČA LEPILA						
	GRŠKA MATI OLIMPIJSKIH BOGOV			KRAJ V OBČINI PTUJ				JAPONSKI NARODNI PARK		
	KEMIJSKI ZNAK ZA AKTINIJ	CHARLES AZNAVOUR	ZAREBRNICA					HRVAŠKA IGRALKA (NINA)	IGRALKA RINA	KRAJ ZAHODNO OD KRALJEVA

rešitev prejšnje križanke

DOMENA, ONATAS,
LARISA, NN, KAN, JIM, JA,
PISAVA, POSTAVNOST, INČ,
ARISTOTEL, RAJA, RAN,
ELITA, ENEJ, TNT, MIVKA,
IGE, AKER, PER, TUTOR, AČ,
KAMA, UTIČANI, IVANOV,
RAKIČANI, ARENA, ANA,
ATAL, SELAN

nagrajenci 39. številke

- 1. nagrada: ALOJZ NOVAK,**
Narcisna 14, 9241 Veržej
- 2. nagrada: MILOŠ BRIŠKI,**
Hrastje 192, 4000 Kranj
- 3. nagrada: VONKO VOGLAR,**
Cesta 4. julija 60,
8270 Krško

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do
20. 10. 2005 pošljite na naš naslov:

Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

včeraj, danes, jutri...

- **10. 10. 1840** smo Slovenci dobili prvo ladjo na motorni pogon. Plula naj bi med Vrhniko in Ljubljano, ker pa je prinašala samo izgubo, so jo prodali, razkosali in prepeljali na Vrbsko jezero.
- **10. 10. 1896** so v Ljubljani odprli Narodni dom.
- **11. 10. 1963** je umrl francoski pesnik, dramatik, esejist in cineast Jean Cocteau. Bil je raztresen in pozabljiv. Nekoč se je spomnil in za rojstni dan poslal nečaku plišastega medvedka. Čez nekaj dni je dobil zahvalno pismo: "Striček, hvala za medvedka. Povedati ti moram, da sem prav za rojstni dan napredoval v čin polkovnika."
- **12. 10. 1868** se je rodil nemški izdelovalec in konstruktor avtomobilov August Horch, ustanovitelj tovarne Audi.
- **12. 10. 1898** je sodelavec štajerskega deželnega muzeja, profesor dr. Wilhelm Gurlitt, na Spodnji Hajdini pri Ptujju odkril svetiščno četrt z ostanki Mitrovega templja z desetimi oltarji.
- **12. 10. 1973** je zaradi utaje davkov odstopil ameriški podpredsednik Spiro Theodore Agnew.
- **13. 10. 1821** se je rodil nemški patolog Rudolf Virchow, utemeljitelj celularne patologije. Na nekem izpitu je Virchow nastavljal študentu na prsi svinčnik in vprašal: "Povejte mi, gospod kandidat, kam pridem, če prodrem kožo na tem mestu?" – Študent je po krajšem premisleku odgovoril: "V ječo, gospod Virchow!"
- **14. 10. 1865** je publicist in mecen Pavel Turner, začel objavljati v Bleiweisovih Novicah Popotničkove opazke, ki jih je pošiljal iz bivanja v Angliji. S tem je slovensko publicistiko uvedel feljton.
- **14. 10. 1890** se je rodil ameriški general in predsednik Dwight Eisenhower – Ike. Vojno je opisal z naslednjimi besedami: "Vojna je obdobje, ko se med seboj pobijajo ljudje, ki se sploh ne poznajo, in to na povelje tistih, ki se med seboj zelo dobro poznajo, pa se vendar ne pobijajo."
- **15. 10. 1814** se je rodil ruski romantični pesnik Mihail Jurjevič Lermontov.
- **15. 10. 1857** je bila v celoti zgrajena proga Dunaj–Maribor–Ljubljana–Trst. Z zgraditvijo te proge so se v slovenskih krajih ob progi in v njenem zaledju začele korenito spreminjati gospodarske in socialne razmere.
- **16. 10. 1628** je umrl francoski pesnik François Malherbe. Ni dovolil, da bi v njegovi navzočnosti govorili o politiki. To je utemeljeval z besedami: "Ni dovoljeno vmešavati se v krmarjenje ladje, na kateri smo samo potniki."

pogled nazaj

(od 10. 10. do 17. 10.)

Giuseppe Verdi

Italijanski skladatelj Giuseppe Verdi se je rodil **10. oktobra 1813**. Pot k slavi mu je utrla opera Nabucco. Zbor v Babilon pregnanih in po domovini hrepenečih Judov je bil prvi izmed ognjevitihih Verdijevih zborov, ki so zasloveli po vsem svetu. Zmagoslavna beneška premiera oper Rigoletto, Trubadur in Traviata so še utrdili skladateljevo slavo. Evropske operne hiše so se kar teple za njegova dela. Nastajale so mojstrovine: Ples v maskah, Moč usode in Aida, prvič izvedena leta 1871 na zapoznelem slavlju ob odprtju Sueškega prekopa. Potem je Verdi za sedem let utihnil. 74-letni mojster pa je še enkrat presenetil občudovalce: napisal je ognjevitega Otela. Vnovično priznanje ga je opogumilo, da je skomponiral še eno opero, tokrat zadnjo, Falstaff.

Še to. Nekoč je prišel k Verdiju visok, močan mladenič. Ko mu je zaigral nekaj svojih skladb, ga je vprašal, kaj misli o njih. "Sinko," mu je odgovoril Verdi, "nikar ne zahtevajte od mene, da vam povem, kaj mislim. Ste namreč veliko močnejši od mene."

Slovenec

14. oktobra 1873 je začel v Ljubljani izhajati politični list Slovenec. Bil je glasilo katoliške struje in pozneje Slovenske ljudske stranke. Že v prvi številki v prvem odstavku uvodnika je napovedal, da bodo njegove kritične žurnalistične bodice najprej letele na "ustavoverne liberalce". Znotraj državnih meja je hitro pokazal zobe nemškemu liberalnemu tisku in meščanstvu in se na drugi strani navduševal nad cesarjem. Z idejo zedinjene Slovenije v srcu in z geslom "Vse za vero, dom, cesarja" je stopil list na pot opisovanja in pojasnjevanja takratnih družbenih razmer.

Predvsem na Kranjskem je naelektreni slovenski politični prostor dobil s Slovencem zadnjo vzpodbudo za dokončno izoblikovanje dveh idejno ločenih političnih tabborov. Sicer je bil proces zaradi vse hujšega pritiska nemškega liberalnega meščanstva začasno ustavljen in je znova nastopila doba slogaštva, ki je obe glavni politični trobili, Slovenski narod in Slovenca, za nekaj časa prisilila, da sta igrali enake viže. Prava obraza obeh časnikov sta se pokazala šele v osemdesetih letih. Bistveni prispevek Slovenca je bil v tem, da je slovenskemu življu ponudil drugo možnost. Vsak je lahko dnevno spremljal družbene razmere z dveh

jasno postavljenih gledišč, katerih skupni imenovalac je bilo dokončno izoblikovanje slovenskega naroda in Slovenca.

Slovenska televizija

Slovenska televizija je začela z rednim eksperimentalnim programom, ki je bil sestavljen iz lastnih oddaj, **11. oktobra 1958**. Ta dan je tudi uradno njen rojstni dan, vendar pa so prvi javni televizijski program začeli oddajati že 4. avgusta 1956 z Gospodarskega razstavišča. RTV Ljubljana je zrasla iz radia, ki ji je tudi dal prve kadre, in v boju z beograjskimi zagovorniki centralizma, ki so vztrajali pri enem vsejugoslovanskem državnem programu. Prvi oddajnik je bil postavljen na ljubljanskem gradu, nato pa so ga oktobra 1958 prenesli na Krvavec, sledili so oddajniki na Nanosu in Kumu ter na Pohorju. Prvi TV-dnevnik v slovenščini so začeli oddajati šele leta 1968, ker je bil ta in-

formacijski prostor najobčutljivejša točka, ki se ji v Beogradu, kjer je bil osrednji TV-dnevnik, nikakor niso hoteli odpovedati.

Zanimivo je, da so oddajali pod imenom RTV Ljubljana, ker so naziv RTV Slovenija "višje strukture" zavrnile. Televizijcem je sicer uspelo doseči svoj dnevnik, ni pa jim uspelo preimenovanje v TV Slovenija, ker se slovenska vlada zaradi tega ni hotela zaplesti v konflikt z zveznim centrom in drugimi republikami, to je s komunističnimi vrhovi.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridržuje pravico do krajsanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

Čas po referendumu

Slovenska opozicija si celi rane po neuspelem referendumu. Prav jim pridejo tudi nesmisli, kot je "tudi mi smo zmagali"! Zmaga je samo ena, pa naj bo z 90 odstotki ali enim samim. Po naši ustavi lahko odloča en sam glas.

Sedanja opozicija oziroma prejšnja dolgoletna vladajoča stranka LDS in Socialni demokrati so občutili poraz tudi zato, ker so v času svoje dvanajstletne vladavine izgubljali referendume kot po tekočem traku. Vladna koalicija je dobila prvega, vendar se ne sme uspavati. Volilci, ki smo volili stranke sedanje koalicije, pričakujemo spremembe na vseh področjih. Ena od teh je tudi RTV. Resda imamo še nešteto področij, na katera bi morala nova vlada odgovoriti svojim volilcem pa tudi tistim, ki bojkotirajo volitve oziroma se jih ne udeležujejo; res pa je tudi, da ni mogoče postoriti vsega v desetih mesecih. Pozitivni učinki nove vlade pa se kažejo že marsikje. Izpostavil bom nekaj ministrov oziroma resorjev, ki so že posegli po spremembah. Tako imamo sprejet pokojninski zakon – vse priznanje ministru Drobnič! Polmilijonska armada upokojencev je lahko hvaležna za pogumno dejanje kljub nasprotovanju posameznih teoretikov z ekonomskega področja. Pozitivne spremembe opažamo tudi na področju šolstva. Finančni minister Bajuk poskuša urediti davčno zakonodajo in varno pripeljati državo v evroobmočje

leta 2007. Tudi na ministrstvu za pravosodje se že kažejo spremembe. Vsaj delno je ustavljeno nenormalno bogatenje notarjev, ki so dobesedno odirali državljanne. Ne bom našteval vsega pozitivnega. Pika na i je zakon o RTVS. Slovenija mora vzpostaviti pluralnost tudi na področju medijev. Najbolj boleča rana državljanov Slovenije so na novo nastali kapitalisti, ki so obogateli na račun revnih in nezaščitnih državljanov, predvsem delavstva. Sprejeli smo kapitalizem. Petdeset let smo živeli v diktaturi in enoumju. Dvajset let smo preživeli v anarholiberalizmu. Čas je za steznitev. Menim, da morajo imeti enake možnosti vsi državljani ob vstopu v življenje. Tu državljani pričakujejo korenite spremembe. Tajkuni, ki so nenadoma obogateli in še vedno bogatijo, umetno višajo cene stanovanj in tako onemogočajo mladim družinam, da bi si ustvarile normalne razmere za življenje. Tu nosi veliko odgovornost nekdanji minister Kopač, ki je dovolil anarhijo pri trgovanju z zazidljivimi parcelami. Nenormalno je, da je nekdanji direktor stanovanjskega sklada nenormalno obogatel. Vem, da nova demokratično izvoljena vlada ne more čez noč vzpostaviti evropsko primerljivega stanja. Stranke, ki so sodelovale in pomagale LDS pri njenih anomalijah, nosijo tudi del odgovornosti. Menim, da vladna koalicija, torej stranki SDS in NSi, ni obremenjena s preteklimi zablodami. Dvig življenjskega standarda naj velja za vse državljane in ne samo za izbrano elito povzpnetžev. Tu bi lahko tudi zakon o RTV in pravilno obveščanje državljanov pripomogla k ureditvi razmer.

Naj bo torej konec poneumljanja in ponarejanja novic ter prikrojevanja in komentiranja režimskih novinarjev. Vlada naj gre pogumno naprej pri svojem programu, ki smo ga volilci potrdili oktobra lani in končno tudi na zadnjem referendumu.

Alojz Dragoš, Ljubljana

Slovenske meje

Ko je usahnila Samova Karantanija, smo Slovenci ostali nedeljni znotraj Soče, Drave, Mure, Sotle, Kolpe, Mirne in Jadrana. Z Avstrijo smo bili vsi Slovenci združeni v eni državi skoraj osem stoletij, potem nikoli več. S tega vidika je škoda, da je propadla Avstro-Ogrska.

V 15. stoletju so prišli imenitni Celjani, knezi, ki so bili lastniki večine slovenskih dežel doli do otokov v Kvarnerju. Na Krku so bili naseljeni Slovenci – prisluhnite govoricarici avtohtonih otočanov! Reka je 150 let spadala pod Kranjsko. Istra je bila slovenska, dokaz – škofiji v Trstu in Kopru sta v Istro pošiljali le slovenske duhovnike prebivalcem iste narodnosti. Gorjanci so bili kranjski, gorovje je deželi odtujila naselitev Uskokov iz Bosne, ki so se sem zatekali pred Turki. Slovenska Koroška se je krčila – Urban Jarnik je zapisal, da se je narodnostna meja pomikala na jug vsakih deset let za dve uri hoda. Na vzhodu je potekala madžarizacija, na zahodu pa italijanizacija v izgubljeni Benečiji.

Na Kolpi in Sotli so Hrvatje živeli v slogi s Slovenci. Izpeljali so največji kmečki punt, družno so se bojevali proti Turkom. Bitka pri Sisku je bila odločilna, vodili so jo slovenski Turjačani. Nikdar v zgodovini se Hrvatje in Slovenci niso med sabo vojskovali! Veliko težav pa so Slovencem in Hrvatom povzročili naseljeni Uskoki. Z njimi je Avstrija zatrla dva kmečka punta – enega na Krškem polju, enega na Tolminskem in na Goriskem. Poslednji punt Uskokov se je Hrvatom zgodil leta 1991. Domovinska vojna ga je zatrla.

Škof Anton Martin Slomšek, največji Slovenec vseh časov, je zajezil nemško napredovanje. Modro je prenesel sedež škofije iz Sv. An-

draža v Maribor in tako postavil pomemben narodni mejnik. Obvaroval in potrdil ga je leta 1918 domoljub general Rudolf Maister.

Po letu 1945 se je začelo zapletati. Zavezniki so nam vzeli Trst. Kriva je bila Titova barbarska armada, ki je pobijala in plenila po mestu. Italija je bila nagrajena za kapitulacijo in za odstranitev Mussolinija. Ozemlje s conama A in B so zavezniki dodelili Italiji oziroma Jugoslaviji. Cona B bi morala pripasti Sloveniji, a se je naš Kardelj odločil, da jo polovico dobi Hrvaška. Od tedaj dalje Hrvatje vztrajajo pri meji na Dragonji.

Slovenci nikdar nismo imeli dobrih diplomatov. Ko bi Slovenija, po francoskem predlogu, dobila Gorico, je Kardelj odločil, da se ji odrekamo v korist evropskega miru! Sovjeti so vprašali Kardelja, zakaj hočemo Trst. Zaradi morja, je bil odgovor. "Ali bo sedaj že vsaka gubernija hotela morje?" nas je ponižal Molotov. Kardelj je potem razlagal, da bodo odpadle vse meje, ko zmaga na vsem svetu komunizem, zato je spričo očitne krivice lahko verno ravnal. Slovenci za mejo so ustanavljali svoje politične stranke. Spet je posegel vmes Kardelj in ukazal, naj se Slovenci v Trstu in Gorici vključijo v italijansko komunistično partijo! Zabloda za zablodo!

Bil sem otrok, ko so Trst dobili Italijani. Na demonstracijah v Škofji Loki je govornik župan Brodar grozil: "Če ne dobimo Trsta, bomo jutri že v Benetkah večerjali!" Županova žena pa je vpila: "Može damo, Trsta ne damo!"

Potem smo izgubili Štrigovo. Na silo so jo vzeli Hrvatje ob sodelovanju slovenske politike. Ubityh je bilo veliko Slovencev.

Leta 1945 je prišla v Ljubljano delegacija iz Čabra na Hrvaš-

» kem s pooblastili, da se njihov kraj priključi Sloveniji, h kateri gravitira. Minister Maček jih je nagnal, rekoč, da ima Slovenija že svoje revščine čez glavo.

Maja 1945 je Celovec zasedel Kokrški partizanski odred pod vodstvom komisarja Franceta Bučarja. Namesto da bi utrjevali zasedbo Koroške, so se usmerili na prihajajoče domobrance iz Slovenije. Bitko z domobranci na Dravi so partizani gladko izgubili, za nameček pa so Koroško zabarantali z Angleži. Domobranci so zmotno zaupali Angležem, jim oddali orožje in se vdali. Angleži so jih izdajalsko izigrali in večino od njih izvozili nazaj v Jugoslavijo. V zahvalo za "darilo" so Bučar in njegovi zapustili Koroško. Kje je bil tedaj slovenski nacionalni interes, ki ga dandanes rad omenja dr. Bučar? Takrat je menda revolucionar Maček izjavil: "Rajši imamo ta bejle kot Koroško!"

Če bi živel, kaj bi danes poleg svojih verzov zapisal Oton Župancič?

"... kaj z vami bo, mejniki štirje, Celovec, Maribor, Gorica, Trst?"

F. Jenko Podhomski, Škofja Loka

6 proti 4 za zakon o RTVS

Zavajanja in manipulacije starih sil so znatno poslabšale pričakovani izid. Na drugi strani so predlagatelji zakona verjeli v uspeh, saj so imeli dobre evropske argumente. Na različnih področjih so sicer vlekli logične poteze, a jih je opozicija s pomočjo medijev obračala v svojo korist. Predlagatelji referendumu, ki so na svoji strani imeli skoraj vse medije, so angažirali različne stroke, da bi zavajali s še večjo težo. O samovoljni enoumnega predsednika DNS niti ne bi govorili. A največja

96,4 MHz *Ta pravi!*
RADIO Slovenske gorice

Trg osvobodilne 5, 2230 Lenart, tel: 02/729 02 20, 720 73 24, fax: 02/720 73 22
ELEKTRONSKA POŠTA: radio@radio-rsg.si, INTERNET STRAN: www.radio-rsg.si

zavajanja so verjetno uspela Delu, ko so sprejeli sramotno manipulacijo LDS le dan pred volilnim molkom. Sredi julija 1994 je dr. France Bučar zapisal: "Vlada želi pod nadzor dobiti RTV, plačilni promet, tožilstvo; vse to kaže na dejansko počasno rast totalitarnega sistema." Če k temu dodamo še metode odstranjevanja direktorja RTV Žarka Petana in kadrovanje, potem lahko rečemo, da jim je v celoti uspelo. Da je bilo stanje resno, pove tudi dejstvo, da je navedeno ugotovitev zapisal politik, ki je nekaj let pred tem s svojim telesom ustavljal hitrejši razvoj mlade demokracije.

Trajalo je več kot deset let, da so volivci spoznali resnico. Glavni izvajalec, predsednik vlade, je leta 1996 napisal knjigo Moja resnica. Po njegovo ima torej vsak svojo resnico. Seveda, pisal je le o letih svojega taktiziranja med Jugoslavijo in osamosvajajočo se Slovenijo. O letih 1992 do 1996, ko je prevzemal oblast, ni napisal niti svoje resnice, številne so le velike fotografije, ki ga prikazujejo s pomembnimi državniki. Tudi kot predsednik Slovenije je ostal zvest kontinuiteti. RTVS je poskušal s pomočjo ponižujočih tujcev in leve civilne družbe ohraniti v podobi lastne vladavine.

Kmalu bomo praznovali petnajst let od uspešnega plebiscita za samostojno državo, pa nekdanji predsednik v prestolnici razpadle fe-

deracije izjavi, da nima informacij, kaj se pod novo oblastjo dogaja v Sloveniji. Verjetno je res manj obveščen kot nekoč, ko je bil partijski ali državni šef, a v dobro plačani sedanjih vlogi nima pravice tako zavajati. Tudi glavni urednik osrednjega dnevnika se je razjokal v Beogradu, da oblast zahteva njegovo zamenjavo. A to nista izjemi. Naši mediji, posebej še RTVS, so močno pod vplivom ljudi, nostalgичno vezanih na Jugoslavijo. Čas je, da se v celoti zavedamo samostojnosti in nehamo razmišljati kot severozahodna provinca. Razmerje 6 proti 4 v korist zakona ni bilo doseženo, a sem prepričan, da je to bolj realno kot ugotovljeno stanje na podlagi zavajanja, manipulacij in laži. Z izvajanjem zakona o RTVS bo sedaj priložnost, da postanemo sestavni del družbe s politično kulturo. Pluralnost ne bo namenjena le marginam družbe, ampak bo njen enakopravni del. Tudi opozicija je sestavni del te pluralne družbe, ne sme pa zanikovati absolutne večine s 46 glasovi DZ za izbiro organov RTVS, če je v času njene vladavine Puckov 46. glas zadostoval za vzpostavitev celega mandata.

Ernest Pušnik, Hrušica

V vrtincu strasti

Kako velik vložek je imela postkomunistična oblast v strukturah starega zakona o RTV, je razvidno

iz dejstva, koga vse je v bran 'tekočin' komunistične revolucije znova vzel nekdanji vrhovni poveljnik CK ZKS tov. Milan Kučan, pod čigar poveljstvom je bila tudi vsa slovenska Udba; manjkali niso niti povojni klavci, ki se jih drži temna senca povojnih pobojev 20.000 Slovencev, danes pa jih vodi tov. Janez Stanovnik. V zadnjih vzdihljajih se jim je pridružil psihiater doc. dr. Slavko Zihlerl, dr. med., ki je sicer direktor Psihiatrične bolnišnice Ljubljana-Polje, to je tiste državne bolnišnice, kamor so po stečaju Golega otoka postkomunisti deportirali svoji oblasti neljube državljane.

In tako se je veliki strokovnjak za impotenco Slavko Zihlerl včlanil v Liberalno akademijo, kjer bo v prihodnje lahko s svojim znanjem odpravljal impotentnost sami srčiki ideologije, vedno bolj propadajoči LDS, ki se sicer napaja iz anarhistične Metelkove.

Liberalno akademijo vodi ortodoksní levičar, akademsko izobraženi Darko Štrajn. Deluje na temeljih udbovsko pogojene Dolančeve FSPN, sedaj FDV, iz katere prihajajo najglasnejši akademski kričarji zoper novi zakon o RTV, kot je Slavko Splichal in drugi. Zihlerl je kritični javnosti takoj pojasnil psihološki profil nove oblasti, ki naj bi jo, po njegovo, preganjal sindrom paranoidne države. Postkomunistično dezorientirani Zihlerl novi oblasti mimogrede pripiše manipulativnost in 'veleumno' sklence, da je predlagatelj novega zakona o RTV vodila paranoidna drža hitenja, pri tem pa prezre, da je manipulativno razpoloženo LDS v hitenju po lastni samopotrditvi v izvedbo tega referendumu vodila paranoidna drža črednega nagona, o čemer je znal kritični javnosti marsikaj zaupati (sicer redkobe-

radio cerkno
ukv - stereo - rds
90,9 MHz 97,2 MHz 99,5 MHz 103,7 MHz

RADIO BREŽICE
na 88,9 in 95,9 MHz

sedni!) predsednik države Janez Drnovšek, ko je še vodil LDS.

In katera je ta 'stroka', ki ji danes pripada Ziherl? To je državna psihiatrija, ki v zadnjih 60 letih ne beleži niti ene (!) uradno priznane strokovne napake, kar je mogoče edino v šarlatanstvu. Za to psihiatrijo ugotavljam, da se je med drugim udinjala Udbi in posledično rada priskočila na pomoč represivnim organom komunističnega nasilja pri izolaciji, to je psihiatrični likvidaciji komunistični oblasti neljubih državljanov, kar je izvajala tako v času delovanja Golega otoka kakor tudi pozneje.

Čas je razkril, da ima Kučan s svojim lobijem Foruma 21 v oblasti tudi protokol "državnih norišnic", kjer velja, da po političnih spremembah 3. 10. 2004 postkomunistom vedno bolj teče voda v grlo, saj bi v nasprotnem primeru psihiater Slavko Ziherl še vedno opravljal vlogo 'spečega agenta' krvavega postkomunizma in se ne bi javno razkril kot zagovornik pridobitev starega zakona o RTV.

Milan Kučan bi glede na svojo komunistično preteklost naredil največ koristi za demokracijo v RS, če bi ostal lepo pri beljenju, s katerim je začel, ko je odšel v več kot zasluženi pokoj.

Franc Trunk, Lucija

V soju TV-kamer

Le kaj bi danes počeli vsi tisti, ki so morali v politiki svoje stolčke prepustiti novi oblasti, če ne bi bilo televizijskih kamer, radia in naših "neodvisnih" časnikov, ki prav pridno spremljajo njihovo opozicijsko – oprostite – histerijo? Nikjer jih ne bi bilo, življenje bi teklo dalje in čas bi delal za tiste, ki so veliko let čakali na trenutek, ko bodo lahko začeli orati ledino in stvari spreminjati na bolje. Ledina, na kateri so se znašli, je seveda razorana, pusta in težko bo na hitro zgladiti brazde, ki so vtisnjene globoko v našo zemljo in zavest ljudi, ki so jih toliko let prepričevali, da delajo v njihovo dobro. Slovence včasih podcenjujejo, se vam ne zdi?

Naivnost je dejansko naša tipična lastnost, saj je nežna in otožna tudi naša narodna pesem, a že mnogokrat smo dokazali, da znamo biti v pravem trenutku na pravem mestu. Tako je bilo ob plebiscitu, tako na zadnjih volitvah, tako tudi na zadnjem referendumu. Udarec zmage pa je bil preveč boleč za poraženo stran. Pravijo, da v takih trenutkih šele prav spoznaš človekov značaj; takrat namreč, ko te usoda trešči ob tla, ko se znajdeš v vlogi premaganca. Prenesti poraz z dvignjeno glavo je vrlina, ki pa je mnogi ne premorejo, in med te lahko z mirno vestjo uvrstimo nekatere današnje "jurišnike" iz vrst opozicije. Najsi nova vlada sprejme še tako logičen in koristen ukrep, naj skuša krpiti globoke finančne luknje, naj zagovarja zgodovinsko resnico namesto dolgoletnih laži – vse je nič, vse je narobe. Vse to počnejo zato, da bi znova prepričali ljudi, da je belo črno in da so kljub porazu še vedno oni zmagovalci, kot so zatrjevali takoj po razglasitvi izidov referendumov.

Zanimivo, kako jim pri tem pridno stojijo ob strani predstavniki najrazličnejših sindikalnih funkcionarjev, ki kar žarijo od zatrjevanja, kako nesocialni so ukrepi ministrstva za zdravje pa pokojninska reforma, reforme v šolstvu, gospodarstvu, v financah itd., itd. Kdaj že so se izpeli s svojimi floskulami, saj jih poslušamo že desetletja. Prav bebav bi moral biti človek, da bi verjel v njihovo dobronamerno poslanstvo, ki ga prikazujejo kot "skrb za malega človeka". Škoda res, da se prejšnji četrtek ni bilo mogoče vključiti v oddajo Trenja. Pred kamerami so nastopali kot kakšni pasše, zanje so vsi predlagani ukrepi ministra Bručana in strokovne ekipe nični in katastrofalni, in se zavzemali za delavce, bolne in revne. Kje, za božjo voljo, pa so bili spoštovani sindikalisti takrat, ko je bil še čas za to, da bi podjetja obvarovali pred propadom, in je bilo v državni blagajni še kaj denarja zanje in socialno ogrožene? Delavke in delavci, ki danes ostajajo na cesti, so se znašli tam zaradi dolgoletne-

Televizijski koluti x in diplomati x

Zelena pika sobotnega Dnevnika 1. oktobra 2005 je objavila zanimivo pričanje Majde Širca, ene od prvobork proti zakonu o RTVS. Naslov članka je: Snemalec si ni upal posneti pokrajine s cerkvičo na griču. Res zanimivo, a zapoznelo pisanje osebe, ki je bila vseskozi v hramu tega posvečenega, državljanom namenjenega "distributerja" javnega mnenja. Majda Širca je tam predstavljala kulturo, takšno, kakršna je bila pač namenjena širšim množicam. Vse, kar se je dogajalo v zakulisju, je bilo znano le tam navzočim, in še to ne vsem. Kot je razvidno iz članka, je bila Majda Širca ena od posvečenih prav tako kot Darja Lavtizar, saj glavno je bilo prilagoditi se "smernicam" vodstva. Nekaj imen takratnih dobrih televizijscev je znanih in še danes vemo zanje. Spomnimo se tudi raznih napovedovalk in napovedovalcev, ki pa so ljudem vedno brali tisto, kar jim je pripravil urednik. Majda Širca v članku opisuje predvsem dogodke študentskih demonstracij leta 1968, ki niso obrodile kaj posebno koristnega. Na Aškerčevi pred FF se je trlo protestnikov in radovednežev pa seveda tudi milice. No, Širčevi se zdi pomembno omeniti, kako je Jaša Zlobec v znak protesta dvignil svojo pest. Le zakaj? Mar to niso bile demonstracije z zahtevo po večji svobodi in demokraciji? Dvignjena pest je bila vedno pozdrav boljševoikov, ki pa zagotovo niso sloveli kot demokrati. Današnji komunisti se ne pozdravljajo več tako razen v Severni Koreji in na Kitajskem. V slovenskem TV-hramu je vladal neizprosni režim; kdor se ni pokoraval, je lahko odšel. Noben primoran odhod ni bil znan javnosti (izjema Ajda Lesjak), nikomur ni bilo treba ničesar pojasnjevati. Širčeva pravi, da so najboljši ostali v getu ali pa so po prvi oddaji odšli. Potemtakem ona ni spadala med "najboljše" in je bila za vodilne nenadomestljiva. Zato torej tak silovit odpor proti novemu zakonu. Je res edini razlog ta, da se te "pokončne" osebe bojijo novega "bunkeriranja"? Kako to, da vseh teh predstavnikov in bojevnikov za resnično svobodo izražanja in demokracije ni motilo in jih še vedno ne moti, da je že dolga leta predsednik sveta RTVS Janez Kocijancič, ki je bil ob prvih res množičnih študentskih demonstracijah v Beogradu in je demonstracijam odločno nasprotoval? Njegove besede so bile: "Zgodila se je ulica." Gotovo je na RTVS dosti takih, ki ne razmišljajo kot Majda Širca & Co, ko se z vso silo zaletavajo in poskušajo brez slehernega argumenta diskreditirati ministra za kulturo Vaska Simonitija, njegove sodelavce, premierja Janeza Janšo in celotno vlado. Dokaz za to je članek 3. oktobra v Dnevniku izpod peres Mete Roglič in Suzane Lovec z naslovom: Štiri proti ena za politične diplomate. Glavne tarče so novoimenovani veleposlaniki dr. Andrej Capuder, dr. Milan Orožen Adamič in dr. Miroslav Luci, češ da niso "karierni" diplomati. Opoziciji je popolnoma opešal spomin! Kaj pa s strani vlade LDS/ZL imenovani veleposlaniki, kot so F. Juri, B. Šuklje, P. Bekeš, B. Kovačič, J. Zlobec, J. Puhar, M. Tovornik, D. Lavtizar Bebler in še bi jih našli? Niti eden od navedenih ni bil "karierni", ampak samo politični diplomat. Sicer pa so "pravi karierni" diplomati vsi iz stare jugoslovanske udbovske sole in takih danes razen Kube in Severne Koreje nihče ne potrebuje. Opozicija je novoimenovanim veleposlanikom že vnaprej nalepila oznako X. To se pravi v bunker z njimi, čeprav so vsi častni, visoko izobraženi in bodo Slovenijo brez dvoma dostojno predstavljali!

Marija Vodišek

ga ropanja prejšnje oblasti, ne zdajšnje. Danes pa naj bi nova vlada, ki je prevzela vajeti oropane države, čez noč omogočila dvig socialne ravni vseh tistih, ki jih je prejšnja oblast spravila na beraško pa-

lico, vi pa ste to mirno dopuščali. Danes rožljati z zarjavelim orožjem je ničevno in – brez zamere – podlo dejanje. Na vašem mestu bi svoj obraz raje skrila pred kamerami.

Vera Ban, Ljubljana

Radoživi Pucko?

Ko je po parlamentarnih volitvah leta 1996 takratni poslanec SKD Ciril Pucko prestopil k LDS in podprl mandatarstvo Janeza Drnovška, so mnogi namigovali, naj bi se bil za prestop odločil zato, ker naj bi ga bili nekateri iz LDS izsiljevali z nekimi slikami, ki naj bi ga prikazovale v žgeckljivih položajih z osebo, ki naj ne bi bila njegova žena. Govorice o domnevnih spornih slikah so v zadnjih letih potihnile, vendar so se mnogi spet spomnili nanje pred kratkim, ko je "rumeni" dnevnik objavil zgodbo o nedavni domnevni Puckovi avanturi na Madžarskem. Kot je zapisal časnik, naj bi bil Pucko februarja lani obiskal neki nočni klub, kjer naj bi bil najprej popil nekaj kozarcev alkohola, potem pa naj bi bil, dodobra opit, najprej žalil domačine in nato še otipaval strip-tizeto v lokalu. Po tem dogodku naj bi bil Pucko, ki naj bi se bal, da bo celotna zadeva prišla na dan, najel sodnega tolmača, da bi posredoval pri takmajšnji policiji (s podkupnino naj bi bil dosegel, da so celoten incident zbrisali iz policijske evidence), ker pa naj tolmaču po uspešnem posredovanju ne bi bil izplačal obljubljenega honorarja, je celotna zadeva prišla na dan. No, kar koli se je že dogajalo, zdi se, da je na videz mirni Pucko precej radoživ in da govorice o izsiljevanju z žgeckljivimi slikami iz leta 1996 nemara le niso iz trte izvite.

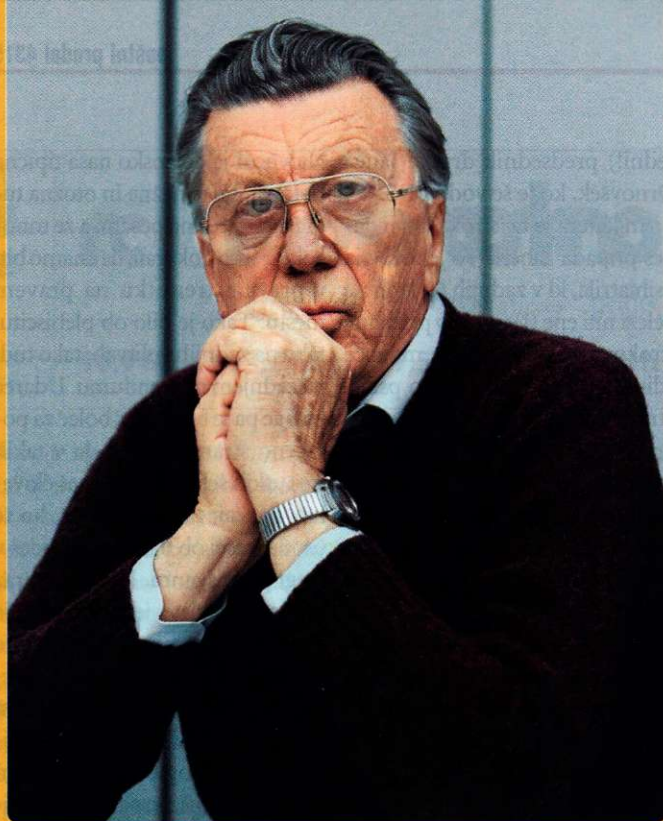
Juri v Ringu

Luka Juri, dolgo časa zaščitni znak Mladega foruma, podmladka Socialnih demokratov, v teh dneh doživlja velike spremembe. Poleg tega, da se je poročil, se je znašel tudi v vlogi sovoditelja udarne oddaje na Prvi TV, imenovane Ring. V predstavitvi oddaje so na Prvi TV zapisali, naj bi mlajši Juri nastopal predvsem v vlogi dinamičnega provokatorja. Zanimivo bi bilo videti, kako bi bilo, če bi imel Juri za sovoditelja Zmaga pl. Jeliniča, ki prav tako redno gostuje na Prvi TV, za katerega je znano, da nima najboljšega mnenja o predstavnikih nekdanje združene liste. Jurijeva odrezavost, ki smo jo dobro spoznali na raznih političnih soočenjih v preteklosti, je izgnila. Postavlja se vprašanje, koliko je k uveljavljanju mlajšega Jurija na televizijskih zaslonih pripomogel njegov oče Aurelio Juri, znan tudi po swingerski aferi. Morebiti bi bila zanimiva tema za eno od oddaj v Ringu tudi swingerstvo v Sloveniji, o kateri bi najbrž lahko kaj povedal starejši Juri.

Za svoj dobiček

Maksa Tajnikarja, dekana Ekonomske fakultete v Ljubljani, nekdanjega ministra za gospodarstvo, ki je pomagal "reševati" mariborski TAM in ljubljansko Avtomontažo, katerih bremena davkoplačevalci plačujemo še danes, se nekateri dobro spomnijo iz časov, ko je radodarno "delil" denar za t. i. pospeševalno mrežo malega gospodarstva. Sodi med najbogatejše profesorje, vozi drag BMW, na univerzi pa naj bi si ga zapomnili predvsem mlajši ekonomisti, s katerimi Tajnikar pogosto komunicira z argumentom moči. V bazi Cobis ima obsežen seznam sestavkov, vendar je malo res strokovnih. Leta 1990 je izdelal analizo Studia Marketing, ki je nato vodil predsedniško kampanjo Milana Kučana. V zadnjih letih je veliko moči usmeril na področje zdravstva. Poznavalci pravijo, da je bil za to tudi dobro plačan. Nazadnje se je vključil v analizo javnih razpisov ministrstva za javno upravo za uporabo mobilne telefonije in ga seveda skritiziral. Kritike je treba gledati v luči tega, da je Tajnikar izdelal študijo za potrebe Vege v skoraj 50-milijardni tožbi zoper državo Slovenijo, na podlagi katere je odvetnik Miro Senica sestavil tozbo.

Neutrudni glasnik slovenstva

Pavleta Borštnika z osmimi križi na plečih misel na slovensko domovino ni nikoli zapustila, čeprav že več kot pol stoletja živi v ZDA. Ob častitljivem jubileju je prav, da poudarimo njegovo razgibano življenjsko pot, ki ga je, Ljubljančana, najprej privedla v okupatorjeve zapore, nato pa v vrste domobrancev in kasneje v Jugoslovansko vojsko v domovini. Povojna usoda begunca ga je pehala iz enega taborišča v drugega, dokler ni leta 1949 prispel v svojo drugo domovino – Ameriko.

Tam je Borštnik pomembno sooblikoval kulturno in družbeno življenje slovenske skupnosti in prispeval "drugačen" pogled na sočasno dogajanje v Jugoslaviji pod komunistično oblastjo. Poleg tega, da je bil poročevalec in urednik pri Glasu Amerike (naposled je prevzel vodenje slovenskega oddelka), se je izkazal tudi kot ploden pisatelj. Že pred prihodom v ZDA je izdal pesniški zbirki, kasneje je sledila knjiga v angleščini, v kateri je razkrival med in povojno dogajanje v Sloveniji, leta 1998 pa je pri Mladinski knjigi v Ljubljani izšla njegova razprava Pozabljena zgodba slovenske nacionalne ilegale.

Svojo publicistično dejavnost je razvijal s soustanovitvijo Slovenske pravde in sodelovanjem pri njenem glasilu Klic Triglava, v listu slovenskih protikomunističnih borcev Tabor, bil je tudi redni dopisnik Ameriške domovine in sourednik glasila Ameriško-slovenskega kongresa. Kljub obsežnemu delu, v katerem ni nikoli pozabil na tragično usodo domovine, se je udeleževal tudi v gledališki in zborovski dejavnosti slovenske skupnosti.

93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

Smile®

MINISTER ZA ZDRAVJE OPOZARJA:
PREKOMERNO PITJE ALKOHOLA ŠKODUJE ZDRAVJU!

UMTS internet: hitrost do 384 kb/s.

S podatkovno kartico UMTS enostavno in poceni do interneta in e-pošte.

Informacije na brezplačnih številkah:
naročniki Mobitel GSM/UMTS: 031/041/051 700 700,
Mobiuporabniki: 031/041/051 121, ostali: 080 70 70.
www.mobitel.si

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

